

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

Antidopingová praxe v řízení ruského sportu

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Jaroslav Nekola, CSc.

Vypracovala:

Bc. Kateřina Ornstová

Praha, duben 2018

Prohlašuji, že jsem závěrečnou (diplomovou) práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala vedoucímu této diplomové práce PhDr. Jaroslavu Nekolovi, CSc., za odborné a trpělivé vedení mé diplomové práce.

Abstrakt

Název: Antidopingová praxe v řízení ruského sportu

Cíle: Poukázat na praktické uplatňování antidopingové politiky v ruském sportu. Zmapování sankcí, které byly na Rusko ve sportovním světě uvaleny a nastínění ruské sportovní mentality. Následně zjištění názoru veřejnosti na danou problematiku.

Metody: Analýza dokumentů, internetový dotazník, rozhovor.

Výsledky: Výsledky práce propojují a osvětlují fungování antidopingové politiky v Rusku i ve světě. Obsahují zhodnocení ruských sankcí a názory respondentů na dopingovou problematiku.

Klíčová slova: Sport, Doping, Antidopingová úmluva, Sportovní legislativa, MOV

Abstract

Title: Russian Sport Management Anti-doping Practice

Objectives: I would like to point up how is practical antidoping working in Russia in sport. Sanction which were imposition to Russia in sports world and approach Russia sports mentality. I the end found out public opinions about this problem.

Methods: Document analysis, internet questionair, interview.

Results: I am combinating results from my work with explanation how is antidoping politics working in Russia and on the world. The results containing Russia sanctions and opinions of respondents to doping problemations.

Keywords: Sport, Doping, Anti-doping Convention, Sports legislation, IOC.

Obsah

Abstrakt.....	5
Abstract.....	6
Zkratky:.....	10
1. Úvod.....	11
2. Doping jako problém ve sportu.....	12
2.1 Historie dopingu.....	12
2.2 Doping a společnost.....	15
2.3 Prevence dopingu.....	16
3. Sportovní legislativa zákazu dopingu.....	18
3.1 WADA.....	18
3.2 ADAMS.....	19
3.3 Světový antidopingový kodex.....	19
3.4 CAS.....	20
3.5 Bílá kniha o sportu.....	20
3.6 Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu.....	21
3.7 Ruské zákony, organizace a ustanovení týkající se dopingu.....	21
3.7.1 Ministerstvo sportu.....	22
3.7.2 FSB - Ruská federální bezpečnost.....	22
4. Kontrola dopingu.....	24
4.1 Seznam zakázaných látek.....	24
4.2 Dopingová kontrola.....	27
4.3 Sankce za porušení antidopingových pravidel.....	28
5. Sport a mechanismy jeho řízení.....	30
5.1 Řízení na vládní úrovni.....	31
5.2 Řízení na nevládní úrovni.....	32
5.2.1 Mezinárodní sportovní federace.....	33

5.2.2	Národní sportovní federace	34
5.2.3	Mezinárodní olympijský výbor (MOV)	34
5.2.4	Národní olympijské výbory	35
6.	Cíle a úkoly.....	37
6.1	Cíl práce	37
6.2	Úkoly.....	37
6.3	Pracovní hypotézy	38
7.	Metodologie práce	39
7.1	Výzkumný soubor	39
7.2	Použité metody.....	41
7.3	Sběr dat.....	43
7.4	Analýza sběru dat.....	43
8.	McLarenova zpráva	44
8.1	Druhá McLarenova zpráva.....	54
9.	Rozbor McLarenových zpráv	57
9.1	V čem Rusové pochybili	57
10.	Zmapování dopadů dopingových případů na sportovce	59
10.1	Medailové zisky Ruska v Sochi 2014	59
10.2	Problematika vracení medailí.....	61
10.3	Ruská sportovní mentalita	62
10.4	Ruské zákazy startů.....	63
11.	Výsledky z dotazníkového šetření	65
11.1	Ověření pracovních hypotéz	77
11.2	Další výsledky.....	79
12.	Rozhovory.....	81
12.1	Rozhovor s Michalem Šlesingerem	81
12.1.1	Rozbor rozhovoru.....	83

12.2	Rozhovor s Tomášem Rosickým	84
13.	Diskuse.....	86
14.	Závěr	89
	Citace:	91
	Přílohy:.....	100

Zkratky:

AAS – Anabolické androgenní steroidy

ADAMS – Antidoping Administration & Management System

AIOWF - Association of International Olympic Winter Sports Federations

ANOC - Association of National Olympic Comitee

ARISF - Association of IOC Recognised International Sports Federations

ASOIF - Association of Summer Olympic International Federations

CAS - Court of Arbitration for Sport, Arbitrážní soud pro sport

CSP - Centrum pro sportovní přípravu národních týmů Ruska

ČR – Česká republika

EPO - Erythropoetin

EU – Evropská unie

FSB - Ruská federální bezpečnost

FTVS – Fakulta tělesné výchovy a sportu

GAISF - Global Association of International Sports Federations

ICAS - International Council of Arbitration of Sport, Mezinárodní rada sportovní arbitráže

IP – Independent person, Nezávislá osoba

IPC – International Paralympic Comitee, Mezinárodní paralympijský výbor

LOH – Letní olympijské hry

MOV, IOC - Mezinárodní olympijský výbor, International Olympic Comitee

RF – Ruská federace

RUSADA – Russian Anti-Doping Agency

STH – Somatotropní hormon

WADA – World Anti-Doping Agency

ZOH – Zimní olympijské hry

1. Úvod

Problematika dopingu v posledních letech hýbe celým sportovním světem. Skandály (nejen) z Ruska se valí na sportovní prostředí, jako lavina. Největším skandálem poslední doby je informace o státem řízeném dopingovém systému. Pokud se nechceme vracet do sportovní historie, kdy byl systematický státní doping zakrýván a podporován, je nutné o dopingu mluvit. Mluvit o problému, který tu je, ačkoliv si to nikdo nepřeje. Postavit se problému čelem a pokusit se ho řešit.

Sport má obrovský společenský potenciál, který se dá využít, ale stejně snadno i zneužít. Výjimeční sportovci jsou skvělou vizitkou pro jeho vlast. Problém nastává, když země chce vychovávat výjimečné sportovce za každou cenu. Sportovci se pak stávají pěšáky v daleko vyšší hře.

Účelem této diplomové práce je, kromě cíle a úkolů popsanych v dalších kapitolách, zjistit si o dané problematice co nejvíce relevantních informací a ty šířit dál. Mlčení znamená souhlas a to je v tomto případě nepřijatelné. Celá kauza státem řízeného dopingového systému byla odhalena pomocí odhodlaných svědků, kteří se odvážili mluvit.

Východisko diplomové práce by mělo přinést zmapování celého problému. Nové informace se objevují prakticky každý den a je důležité, aby byly poskládány do logických rámců a souvislostí. Proto i zařazení dotazníku do této práce je nejen z důvodu zjištění mínění veřejnosti, ale i podnícení zájmu o danou problematiku.

Potěšujícím zjištěním bylo, že téma dopingových případů je pro většinu lidí zajímavé. Nedostatky, které byly v rámci informovanosti zjištěny, jsou kusé informace z českých médií. Pro tuto diplomovou práci bylo čerpáno ze spousty zahraničních zdrojů, včetně novinových článků. Rozdíl v informacích, které podávala česká, a zahraniční média byl velmi patrný. Je možné, že jeden z hlavních důvodů, proč česká média o ruském systematickém dopingu informují pouze ve velmi zkrácených verzích, může být absence českého překladu McLarenovy zprávy. I proto je v práci zahrnut český překlad zprávy, který je jediným, který se prozatím podařilo dohledat.

2. Doping jako problém ve sportu

Doping vyvolává složité problémy, co se týče vědy, etiky a řízení sportu. Momentální problém se netýká pouze vrcholových sportovců, ačkoliv tam je to vidět nejmarkantněji, ale i „obyčejných“ sportovců, kteří jsou jen nespokojeni se svým tělem. (Science Daily, 2016) Tito lidé si jen velmi obtížně představují zdravotní rizika, která jsou v dopingu skryta. Proto je nutné hloubkově se věnovat problematice dopingu ve společnosti, prevenci a kontrolám v co největší míře.

2.1 Historie dopingu

Jak uvádí Nekola (2000) doping není pouze novodobou záležitostí. Jedná se o problematiku, která má velmi dlouhou historii. Ať už mluvíme o starověkých lovcích, či mexických domorodcích. Ačkoliv se pro různé povzbuzující látky nepoužívalo slovo doping, existovaly látky, díky nimž se zlepšovaly důležité vlastnosti člověka.

Například indiáni v Peru žvýkali *Erythroxylumcoca* s popelem, aby podpořili svůj výkon a výdrž. Díky tomu byli schopni překonávat dlouhé vzdálenosti, které dosahovaly až 80 kilometrů.

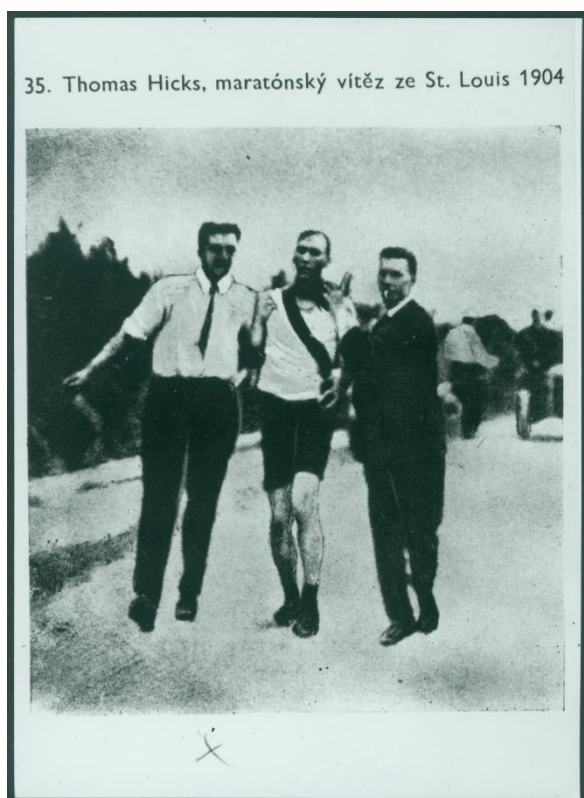
Existují zmínky o specifické stravě antických Řeků, kteří před závody požívali brandy, vína a jedli sezamová semínka. Údajně i gladiátoři užívali podpůrné látky a to zejména pro zlepšení výdrže v boji a snazší hojení ran utrpěných v boji. Výjimkou nebyli ani středověcí rytíři, kteří také konzumovali podpůrné látky, aby byli lepší a vytrvalejší v soubojích. Bohužel ani u gladiátorů, ani u rytířů se nedochovalo, o jaké látky šlo. (Yesalis, 2002).

Za zmínku stojí i využívání povzbuzujících látek v první a druhé světové válce. Nekola (2008) připisuje rozšíření povzbuzujících látek, které bychom dnes nazvali dopingem, rozmachu chemie. Samozřejmě velmi rozšířeným a dostupným povzbuzujícím prostředkem byl alkohol. Ovšem vedle alkoholu se užívaly i chemické látky na bázi amfetaminu. Pokusy s touto látkou objevily její pozitivní účinky proti únavě a překonání strachu, což vedlo k aplikaci této látky vojákům za druhé světové války.

Existují doklady o tzv. Energy-Tablets, které se užívaly v americké, britské a japonské armádě. V německé armádě se taktéž užívaly dnes zakázané látky, které měly povzbudit vojáky, konkrétně metamfetamin, více známý jako pervitin.

Už tehdy si lidé začali všimnout negativních účinků těchto povzbuzujících látek a právě v souvislosti s pervitinem byla popsána první psychóza.

V novodobé éře sportu, počítanou od roku 1896, najdeme o dopingu zmínky velmi brzy. Poměrně významnou stopu zanechal maratonec Tom Hicks. Aby se při maratonském běhu posilnil a podal co nejlepší výkon, přímo při závodě mu podal jeho trenér Charles Lucas malou dávku strychninu spolu s brandy a vaječnými bílky. Poměrně alarmující bylo, že Hicks bezprostředně po vítězném závodě zkolaboval a musel se podrobit péči ošetřovatelů. Ačkoli Hicks prokazatelně podváděl přímo při závodě, medaile i vítězství mu byly ponechány. (Kremenik, 2006)

Obr. č. 1: Thomas Hicks, Zdroj: Národní muzeum

V témže roce bylo zaznamenáno první úmrtí v důsledku požití dopingové látky, konkrétně strychninu, za účelem zvýšení výkonnosti. Jednalo se o anglického cyklistu Artura Lintona. (Prevence dopingu, 2008)

Významným milníkem v dopingu se uskutečnil v roce 1926, kdy profesor Fred Koch a student medicíny Lemeul C. McGee izolovali mužský hormon, který byl později nazván testosteron. (Rosen, 2008)

Rosen (2008) ve své knize také uvádí, že první problémy s dopingem se začali projevovat poměrně brzy a již v roce 1928 IAAF vydala první zákazy na užívání dopingu. Ovšem na testování sportovců nebyly v té době prakticky žádné vhodné

prostředky a proto se pořadatelé museli vesměs spolehnout na dané slovo každého jednotlivého sportovce.

Doping byl nedílnou součástí i československého sportu. Je zajímavé, že Flemr, Němec, Novotný (2013) uvádí, že v Německu není historie dopingu zdaleka tak tabuizována, jako v Československu, potažmo později v České republice. V Německu vzniká spousta publikací zabývajících se dopingovou historií, které jsou dokonce podporovány německou vládou.

Od 50. let se prokazatelně objevují anabolika u sovětských sportovců, v dalších letech a následně desetiletích je prudký nárůst uživatelů anabolických steroidů. Na olympijské hry se anabolické steroidy prokazatelně dostaly v roce 1964, ale zatím bez větších postihů jednotlivých sportovců. (Fusek, 2012)

Masivně a bez většího skrývání se začal doping užívat v 60. letech minulého století.

Významným bodem v historii boje proti dopingu jsou úmrtí dvou cyklistů, kteří v důsledku požití dopingových látek, pro zvýšení svého sportovního výkonu a také kombinací dalších okolností (horko, dehydratace), zemřeli. Řeč je o Knudu Jensenovi a Tomu Simpsonovi.

První jmenovaný zahynul při olympijských hrách v Římě (1960). Ačkoli Møller ve svém článku zpochybňuje, navzdory svým kolegům (např. Prokopovi), užití amfetaminu, připouští, že minimálně požil roniacol, který ho v kombinaci s horkem, jeho urputností a neadekvátní lékařskou péčí, stál život.

Druhý případ, který rozhýbal chod antidopingových opatření, byl Tom Simpson. Tragicky zahynul při etapě Tour de France v roce 1967. Yesalis (2002) uvádí, že pitva u Simpsona prokázala vysokou dávku metamfetaminu a lahvička od něho se měla dokonce nalézt přímo u Simpsona v dresu.

Oba případy (a nejen tyto), vedly k velkému tlaku na Mezinárodní olympijský výbor, aby zavedl kontroly přítomnosti dopingu u sportovců, aby se zamezilo dalším úmrtím.

Yesalis (2002) ve svém článku zmiňuje, že až od roku 1967 Mezinárodní olympijský výbor hlasoval pro přijetí kontroly a testování zakázaných látek.

První dopingové kontroly se uskutečnily v roce 1968 na letních olympijských hrách v Mexiku a zimních olympijských hrách v Grenoblu. Zavedl je Mezinárodní olympijský výbor a řídil se seznamem zakázaných látek, který vydal o rok dříve. Problém byl, že testovací metody nebyly dostatečné a byla tu opodstatněná podezření, že sportovci užívali anabolické steroidy, ale nebylo jak je na ně testovat. (HistoricalTimeline, 2018)

Anabolické steroidy byly velmi populární od 60. let minulého století. Užívány byly jak profesionálními sportovci, olympioniky, tak i univerzitními sportovci. Až v roce 1975 konečně MOV zařadil anabolické steroidy na seznam zakázaných látek ve sportu. (CESAR, 2013)

2.2 Doping a společnost

Důležité je si nejprve vymezit, co sportovce k podvádění žene. Proč to vlastně dělají? Dle Českého antidopingového výboru je odpovědí několik. Ve spoustě případů se jedná o touhu po vítězství a to za každou cenu. Drtivá většina sportovců ví, že by doping brát neměli, že je to proti veškerým pravidlům a zejména proti myšlence fair play. To jim však nezabrání, aby zakázanou látku užili a vystavili tak své zdraví a svou sportovní kariéru riziku.

Pro laickou veřejnost, která se sportem tolik nezaobírá, se může zdát dopingová problematika lehce nafouknutou bublinou. Opak je však pravdou. Je nutné si uvědomit, že sport spojuje lidi i národy, je od pradávna nástrojem míru, má blahodárný vliv na zdraví a formuje charakter pomocí fair play. Všechny tyto hodnoty sportu jsou dopingem ohrožovány a právem je považován za největší hrozbu novodobého sportu. (Sarikaya, 2006)

Existují i jiné důvody proč se sportovci rozhodnou uchýlit k zakázaným látkám. Jedním z důvodů mohou být příliš velká očekávání od okolí, ať už to jsou trenéři, rodiče, nebo manažeři. Sportovec pak vidí doping, jako východisko.

Posledním důvodem, proč sportovci nejčastěji berou doping, je podle Českého antidopingového výboru, snaha o urychlení rekonvalescence po zraněních, nebo snaha snáz překonat bolest.

Je nezbytné si připomínat zdravotní, etická a kulturní hlediska, která by plynula z užívání dopingu, ať už nárazového, pravidelného, či dokonce řízeného.

Sport, jako spousta jiných kulturních památek patří pod ochranu organizace UNESCO. Lépe řečeno, je zastřešujícím orgánem pro Physical Education and Sport (PES).

UNESCO na svém 33. zasedání v Paříži 3. - 21. října. 2005 přijalo Mezinárodní úmluvu proti dopingu ve sportu, která shrnuje, proč by se společnost i jednotlivci měli snažit o čistý sport bez dopingu. Pro ilustraci, o co se UNESCO snaží a v čem doping sportu škodí, byly pro potřeby diplomové práce vybrány některé body z této úmluvy:

Sport jako takový by měl hrát důležitou roli v ochraně zdraví, v morální, kulturní a tělesné výchově.

Potřeba koordinovat mezinárodní spolupráci vedoucí k odstranění dopingu ve sportu.

UNESCO a jeho příslušné orgány jsou znepokojeny používáním dopingu ve sportu a důsledky, které to má pro zdraví sportovců a zásady čestného jednání.

A v neposlední řadě Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu upozorňuje, že doping ohrožuje etické principy a výchovné hodnoty zakotvené v Mezinárodní chartě pro tělesnou výchovu a sport a v Olympijské chartě.

2.3 Prevence dopingu

Je smutnou pravdou, že v oblasti prevence dopingu na plné čáře převládá vývoj nových technologií na odhalování dopingových látek a dopingových viníků. Přitom spousta erudovaných odborníků se domnívá, že pozitivní efekt při boji proti dopingu by měla hlavně prevence. Boj proti dopingu pomocí vzdělávání, informací a správnou lékařskou péčí. (Sarıkaya, 2006)

Prevence užívání zakázaných látek je velmi důležitou, ne-li nedílnou součástí dnešního sportu. Na sportovce působí velmi silně současný koncept sportovní sféry, kde se oslavují jen ti nejlepší. Nekola (2008) shrnul i další rizikové faktory, které působí zejména na mladé sportovce v průběhu jejich kariéry a které mohou být spouštěčem toho, proč se sportovec uchýlí k dopingu. Řadí se sem rivalita soupeře, hájení symbolů klubu, ješitnost, která může být podporována i domácím prostředím, různé nominace do soutěží či závodů, či naopak udržení dané pozice v týmu a v neposlední řadě i nominace do reprezentace. Velmi důležitou roli zde hraje trenér a rodinné zázemí daného sportovce.

Je nutné připomínat i fakt, že problém užívání dopingu není pouze na vrcholové úrovni sportu. Velmi častý je výskyt užívání dopingových látek na amatérské a rekreační úrovni. Sportovci na této úrovni nejsou nijak testováni, neprobíhá tu žádná prevence, ani osvěta. Problémem je, že společnost amatéry nijak neřeší. Některé východní země prohlašují, že jejich sportovci, účastníci se vrcholových akcí, jsou vlastně amatéři. V případě že jsou amatéři, v těchto zemích nejsou testováni na přítomnost dopingových látek. Východní země často nemají rozvinutý testovací systém na amatérské úrovni a není přílišná aktivita ho zavádět. (Nárožný, 2017)

Je nutné bojovat i s lidmi, kteří se distribucí dopingu živí. Je to důležitá pasáž v boji a prevenci proti dopingu reprezentovaná spoluprací sportovního prostředí na jedné straně a soudními, policejními a celními orgány na druhé straně. (Merode a Schamach, 1999)

3. Sportovní legislativa zákazu dopingu

Ve vyspělých částech světa jsou si lidé vědomi vzrůstajícího potenciálu sportovního odvětví. Ještě donedávna legislativní rámce pro sport prakticky neexistovaly. Dnes se již existující zákony, charty, kodexy, apod. zabývající se sportem snaží spojovat do fungujícího celku.

Dnes již existuje velké množství nadnárodních organizací, které vydávají opatření a doporučení pro vlády jednotlivých států, co se sportovní stránky týče. Velký prostor má i legislativní rámec boje proti dopingu. Jedním z cílů nadnárodních organizací je i boj proti dopingu. V tomto ohledu se angažuje i např. EU, Rada Evropy, UNESCO, MOV a další významné instituce.

Pro potřeby této diplomové práce, bude věnována pozornost částem týkajících se sportu a dopingu, nikoli pouze sportovním pasážím.

3.1 WADA

WADA je zkratka slov World Anti-doping Agency. V češtině Světová antidopingová agentura. WADA na svých stránkách uvádí, že podnětem k jejímu ustavení Mezinárodním olympijským výborem byl skandál dopujících cyklistů v roce 1998.

Cyklisté na Tour de France byli usvědčeni z užívání zakázané látky EPO. Mezi obviněnými byli i vítěz Marco Pantani a obhájce vítězství, který skončil na druhém místě Jan Ullrich. Klíčem k rozluštění této dopingové kauzy byla zpětná kontrola vzorků po roce 2004. V roce 1998 se neprováděly testy na EPO. Až zpětné testování odhalilo 44 pozitivních vzorků z 60 zpětně testovaných. Problémy se však neobjevily pouze v cyklistice, potíže s dopingem byly daleko komplexnější. (ČT Sport, 2013)

Na popud cyklistického skandálu se svolala První světová konference o dopingu ve sportu. Konala se v Lausanne 2. - 4. 2. 1999. Zde byla vytvořena deklaráce, na jejímž základě vznikla 10. 11. 1999 Světová antidopingová agentura.

WADA, jak na svých stránkách uvádí, je tvořena Nadačním výborem, výkonným výborem a několika výbory. Nadační výbor má 18 členů. Z toho jsou čtyři členové z MOV, čtyři členové z ANOC, tři zástupci ASOIF, 1 zástupce GAISF, po jednom zástupci má i AIOWF, 4 zástupci jsou z řad sportovců z MOV a v neposlední řadě jeden zástupce IPC.

Výkonný výbor má pět zástupců. Po jednom členovi MOV, ANOC, ASOIF, GAISF a jeden zástupce komise sportovců MOV.

3.2 ADAMS

Jedná se o zkratku anglických slov Antidoping Administration & Management System. Pilotní systém byl spuštěn v roce 2005. Plná verze byla spuštěna ke konci roku 2006. Jedná se o webový systém, který slouží pro koordinaci dat týkajících se jednotlivých sportovců. Nachází se zde např. přesná a hlavně aktuální místa pobytu sportovců. Pro co nejlepší koordinaci dostupných výsledků z antidopingových kontrol jsou všechna tyto data sdílena do tohoto systému. Napomáhá to co největší aktuálnosti a zároveň co největší transparentnosti. (International World Games Association, 2011)

3.3 Světový antidopingový kodex

Základním dokumentem, se kterým WADA pracuje je World Anti-doping code, tedy Světový antidopingový kodex (Kodex). Je taktéž základním dokumentem Antidopingového programu, který je přímo v Kodexu zmiňován. Světový antidopingový program zahrnuje tři části neboli úrovně. První úroveň je právě Kodex. Druhou úrovní jsou Mezinárodní standardy pro harmonizaci technických a provozních částí programu a třetí úrovní tvoří Modely praxe a pokyny. Sama WADA ho považuje za jeden z nejvýznamnějších úspěchů v boji proti dopingu. První Kodex, který kdy vstoupil v platnost, byl z roku 2003, s účinností od roku 2004. Novelizace pak přišla v roce 2009.

Účelem Kodexu je „*Chránit základní právo sportovců na účast ve sportu bez dopingu, podporovat zdraví, spravedlnost a rovnoprávnost pro všechny Sportovce, a zajistit harmonizaci, koordinaci a efektivitu antidopingových programů na mezinárodní i národní úrovni s ohledem na odhalování, kontrolu a prevenci dopingu.*“ (Světový antidopingový kodex, 2015, s. 13)

Kodex připomíná důležité hodnoty sportu, které pojmenovává, jako „ducha sportu“. Připomíná zásady olympismu a shrnuje hodnoty, které nám sport přináší, jako např. fair play, odvahu, týmovou spolupráci či zdraví. Zásadním poselstvím této pasáže je, že doping je v zásadním rozporu s těmito hodnotami a s duchem sportu.

Je také dle Olympijské charty str. 45 „závazný pro celé olympijské hnutí“.

Kodex vyžaduje po každé jednotlivé Antidopingové organizaci mezinárodní i národní, aby organizovala vzdělávací programy, v rámci prevence užívání dopingu. Zaměření má směřovat nejen na vrcholové a výkonnostní sportovce samotné, ale i na mládež a taky realizační týmy a doprovodný personál sportovců.

Kodex se zaměřuje na šest základních oblastí, patří sem zakázané látky, testování a vyšetřování, laboratoře, výjimky z terapeutické léčby, ochrana soukromí a osobních informací a dodržování od signatářů (od 1. 4. 2018). (World Anti-doping Agency, 2018)

3.4 CAS

Court of Arbitration for Sport, neboli zkratkou CAS se do češtiny překládá jako Arbitrážní soud pro sport. Na jeho oficiálních internetových stránkách můžeme najít informace, že vznikl z potřeby ustanovit nezávislý orgán, který by se zabýval sportovními spory, kterých v 80. letech minulého století rapidně přibývalo. Pravděpodobně první přišel s myšlenkou vytvoření jurisdikce zaměřené na sport Juan Antonio Samaranch. A v roce 1983 už se oficiálně ratifikovaly stanovy CAS. V platnost poté vstoupily v roce 1984. V roce 1994 byla tzv. Pařížskou dohodou vytvořena organizace ICAS. ICAS je The International Council of Arbitration of Sport, tedy Mezinárodní rada sportovní arbitráže. ICAS je nejvyšším orgánem CAS. Má za úkol dbát na nezávislost CAS a na dodržování práv pro obě strany. Dalším úkolem ICAS je starat se o správu a financování CAS, což dříve zajišťoval MOV.

CAS má sídlo v Lausanne. Jeho chod zajišťuje minimálně 150 rozhodců. Po roce 1994 je rozdělen na dvě sekce. První je Oddělení řádné arbitráže, které se nezabývá jednorázovými spory a druhé oddělení, které má na starosti odvolání. Každé oddělení má svého prezidenta.

3.5 Bílá kniha o sportu

Bílá kniha představuje souhrn doporučení a návrhy, či nástiny řešení v oblasti sportu, zejména v Evropské unii. Vyčleňuje dostatek prostoru i pro problematiku boje s dopingem. Bílá kniha sportu považuje doping ve sportu za hrozbu nejen pro evropský sport. Zmiňuje negativní zdravotní aspekt užívání dopingu na sportovce a také negativní dopad, který doping vrhá na sport, jako celek.

Doporučení, která jsou zmiňována v Bílé knize pro evropskou oblast, se týkají zejména vymáhání práva, zdraví a prevence.

Bílá kniha není žádným zákonným rámcem, proto nemůže nic přikazovat, ale důrazně doporučuje všem členským státům EU, aby v boji proti dopingu uskutečnily osvědčené kroky a postupy. Doporučení směřují hlavně na organizační složky na nižších úrovních státní správy, jako jsou např. sportovní organizace a to zejména ohledně posílení prevence u mladých sportovců.

Posledním doporučením ohledně dopingu v Bílé knize je lepší koordinovanost. Koordinovanost zejména ve vztahu k již zavedeným organizacím, které se v boji proti dopingu již angažují, jako jsou Rada Evropy, WADA a UNESCO.

3.6 Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu

Finálním cílem této úmluvy je kompletní odstranění dopingu ze sportovního prostředí. Snaží se k tomu dojít pomocí důrazného boje proti dopingu a vhodnou prevencí. Aby se cíle mohly plnit, musí se členské státy Úmluvy zavázat k plnění jejích podmínek Úmluvy. Úmluva si vymezila tři základní opatření, která se členové zavazují dodržovat. Prvním je přijímat opatření v souladu se Světovým antidopingovým kodexem. Druhým bodem, který signatáři měli dodržovat, je podpora mezinárodní spolupráce, která má za cíl ochranu sportovců a etiku ve sportu. V rámci tohoto bodu se ještě zavazují vyměňovat a sdílet mezi sebou informace z výzkumů v této oblasti. Posledním bodem, který se členové zavazují dodržovat je vzájemná spolupráce. Jedná se o spolupráci nejen členských států mezi sebou, ale i mezi vrcholnými organizacemi v oblasti boje proti dopingu.

Svůj souhlas s úmluvou mohou členské státy, dle závěrečné klauzule Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu, vyjádřit dvěma způsoby, buď jako vázaný na podpis bez výhrady co se týká ratifikace, přijetí nebo schválení, nebo vázaný na podpis s výhradou ratifikace, přijetí nebo schválení, následovaný ratifikací, přijetím nebo schválením.

3.7 Ruské zákony, organizace a ustanovení týkající se dopingu

Rusko má speciální zákon, týkající se sportu ve své zemi. Je jím federální zákon ze dne 4. 12. 2007 – federální zákon o tělesné kultuře a sportu v Ruské federaci. Stejně tak Rusko přijalo Světový antidopingový kodex, mezinárodní standardy WADA či Mezinárodní úmluvu proti dopingu.

Ve svém dokumentu, nazývajícím se Všechna ruská antidopingová pravidla (2016), který je umístěn na stránkách RUSADA, vymezují i činnosti organizace RUSADA. Jsou jimi plánování a koordinace antidopingových kontrol, spolupráce s dalšími antidopingovými organizacemi, usnadňuje vzájemné testování mezinárodních antidopingových organizací, v rámci své pravomoci usiluje o zamezení veškerého porušování antidopingových pravidel a to nejen u sportovce samotného, ale i v rámci jeho personálu, či dalších osob a vyvodí z toho řádné důsledky a zavazuje se k plné spolupráci s organizací WADA.

Za porušení antidopingových pravidel považuje RUSADA, ve shodě s Kodexem, přítomnost zakázaných látek ve vzorku sportovce, užití, nebo pokus o užití zakázané látky, odmítnutí podání vzorku, popřípadě útěk, porušení postupu o poskytování informací o místě pobytu sportovce, padělání či pokus o falšování, držení, šíření, či pokus o šíření zakázané látky, spolupráce, podněcování přistoupení či propagace a pokus o porušení antidopingových pravidel.

Prokázané porušení pravidel automaticky vede, dle RUSADA, k zrušení výsledků se všemi následky. Tedy zejména stažení všech získaných medailí, cen a udělených bodů. RUSADA se věnuje i nákladům spojených s procesy. Primárně stanoví zaplacení nákladů CAS, druhým v pořadí je sportovec, který měl získat finanční odměnu namísto dopingového hříšníka a poslední položkou na uhrazení jsou náklady RUSADA.

Usvědčený sportovec má také zákaz činnosti ve sportu na mezinárodní i národní úrovni, vyjma různých preventivních a nápravných seminářů. Po čtyřech letech je ustanoveno zmírnění, kdy se sportovec smí účastnit místních soutěží, které však nespádají pod signatáře Kodexu a nelze v nich získat body/účasť v mezinárodních soutěžích. Je také zakázáno, aby usvědčený sportovec pracoval s nezletilými.

3.7.1 Ministerstvo sportu

Ruská federace má samostatné ministerstvo pro sport. Jedná se o federální výkonný orgán, který má na starosti aplikaci vládní politiky v oblasti sportu včetně všech antidopingových opatření. Momentálně je ruským ministrem sportu Pavel Kolobkov.

CSP - Centrum pro sportovní přípravu národních týmů Ruska je podřízenou organizací ruského ministerstva sportu.

3.7.2 FSB - Ruská federální bezpečnost

Ruská federální bezpečnost je federální výkonný orgán, který má na starosti politiku v oblasti národní bezpečnosti státu. Dle jejich oficiálních stránek (The Russian

Government) mezi jejich úkoly patří ochrana hranic, boj proti terorismu, ale i např. zajištění informační bezpečnosti Ruska. Na činnost Ruské federální bezpečnosti dohlíží prezident. Avšak na zahraničních webech (The Guardian, 2013) se dočteme, že se nejedná o obyčejnou bezpečnostní službu, ale že je to organizace s velkou mocí, elitní policejní silou a s funkcemi špionážní agentury, která je přímým dědictvím po KGB.

4. Kontrola dopingu

Pro dodržování čistého sportu dle všech výše uvedených nadnárodních i národních předpisů a zákonů, je nutná kontrola, testování a prokazování čistoty sportu a sportovců samotných. Testování, které se pro tyto účely provádí, je ryze pro antidopingové účely. Testuje se zejména, zda sportovec dodržuje Kodex, který zakazuje jakékoliv použití zakázané látky a metody. (Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice, 2014).

4.1 Seznam zakázaných látek

Zakázaných látek na seznam stále přibývá. Rozhodující slovo, zda bude, nebo nebude látka zařazena na seznam zakázaných látek, rozhoduje Světová antidopingová agentura. Aby bylo možné látku zatřídit jako zakázanou, musí splňovat alespoň dvě ze tří pravidel:

Látka popřípadě metoda musí mít prokazatelný potenciál zvýšit sportovní výkon. Druhým bodem je zdravotní aspekt. Látka či metoda musí prokazatelně představovat riziko pro zdraví sportovce. A třetí bod náleží ryze do kompetencí WADA, kdy tato agentura rozhodne, zda látka či metoda poškozují ideu ducha sportu dle Kodexu. (Nekola, 2008)

Podle aktuálního seznamu zakázaných dopingových látek a metod platného od 1. 1. 2018 se zakázané látky a metody dělí do tří skupin. Jedná se o látky a metody, které jsou zakázané stále, další skupinou jsou Látky a metody zakázané při soutěži a Látky zakázané v určitých sportech.

Do první skupiny, tedy Látky a metody, které jsou zakázány stále, mají v případě látek označení S a číslo, v případě metod M a číslo. Písmeno S značí skupinu látek, které jsou zakázané stále. Pro metody, které jsou zakázané stále, je použito označení M1-3. Výčet látek a metod je zahájen látkami. Každá skupina obsahuje příklady dosud známých látek nebo metod s dodatkem „a další látky s podobnou chemickou strukturou nebo biologickými účinky“.

Pod zkratkou S1 jsou anabolické látky. Nejznámější dopingovou látkou patřící do této skupiny jsou anabolické androgenní steroidy. Podporují nárůst svalové hmoty a celkově zesilují organismus. Velmi populární jsou také pro sportovce na nevrcholové úrovni.

Zejména se jedná o tzv. bodybuildery, kteří touží po vyrýsované postavě a AAS jim k tomu dokážou pomoci. Problémem jsou však vedlejší negativní účinky AAS na organismus. Mezi které patří neplodnost, poškození jater, ruptury (trhliny) svalů a šlach a také to, že jsou AAS zařazeny na seznam pravděpodobně karcinogenních látek. (Fojtíková, Göselová, Holubová, 2015)

Další zakázanou látkou jsou peptidové hormony, růstové faktory, příbuzné látky a mimetika. Vyskytují se pod značkou S2. Do této skupiny patří např. erythropoetin nebo růstový hormon.

Erythropoetin, známý též pod zkratkou EPO se zneužívá zejména u vytrvalostních sportů. Jeho zneužití je hojně známé v cyklistice či běžích, ať už klasických vytrvalostních, či např. lyžařských. Výhodou, kterou EPO sportovcům poskytuje, je stimulace červených krvinek v kostní dřeni. Odtud se přenáší do důležitých tkání pro vytrvalostní sport, jako jsou kosterní svaly (Nekola, 2008). Mezi negativní účinky na organismus, které EPO prokazatelně způsobuje, jsou zvyšující se rizika hluboké žilní trombózy, plicní embolie, koronární nebo cerebrální trombózy. (Pastucha, Malinčíková, Tichá, 2010)

Růstový hormon podporuje růst všech orgánů v těle. Někdy je odborněji označován jako somatotropní hormon a vyskytuje se i pod zkratkou STH. Začal se hromadněji zneužívat poté, co se antidopingovým orgánům začalo dařit odhalování AAS. Sportovci začali hledat alternativu se stejnými účinky, kterou by však dopingoví komisaři tak snadno neodhalili. Jako ideální náhrada se jevil právě růstový hormon, měl mít stejné účinky, jako AAS a ještě navíc odbourávat tuky v těle. Ovšem ukázalo se, že růstový hormon působí spíše na nárůst svalové hmoty do objemu, avšak už nezaručí sílu, o kterou jde sportovcům především. STH má však specifické upotřebení u sportů, kde je vhodné dosáhnout velké výšky jedinců, jako je basketbal. Zde se zneužívání STH praktikovalo, aby se u mladých jedinců dosáhlo vyššího vzrůstu. (Nekola, 2000)

Skupinou S3 jsou Beta2-agonisté. Jedná se vesměs o léky proti astmatu tzv. antiastmatika. Vzhledem k tomu, že někteří sportovci astmatem opravdu trpí a léky na léčbu potřebují, jsou v Seznamu zakázaných látek uděleny výjimky na salbutamol, formoterol a salmeterol. Každopádně je určené přesné množství na 12, nebo 24 hodin, které sportovec smí a nesmí užít a o výjimku užívání léků si musí zažádat. Vyjmenované povolené látky jsou však pouze v inhalační podobě, nikoliv perorální. Vysvětlení je prosté, ačkoliv ani jeden lék není bez možných negativních účinků, jako

kardiovaskulární stimulace a třes kosterního svalstva, inhalační léky jich mají méně. (Marek, 2010)

Hormonové a metabolické modulátory mají značku S4. Tato skupina krom jiných látek nově obsahuje i meldonium, na které doplatila ruská tenistka Maria Šarapovová. Konkrétně se na listu zakázaných látek objevuje od ledna 2016. Za zneužití této látky dostala dvouletý trest zákazu sportovní činnosti. (McCann, 2018)

První část skupiny uzavírají pod zkratkou S5 diuretika a maskovací látky. Jsou zvláštní tím, že se nejedná o látky, které by nějakým způsobem zvyšovaly výkonnost sportovce, ale o látky, které mají případné užívání podpůrných látek co nejrychleji zamaskovat. Diuretika ředí moč a snižují tak hladinu vylučovaných zakázaných látek. (Pastucha, 2011)

Zakázané metody dle Seznamu jsou manipulace s krví a krevními komponentami, chemická a fyzikální manipulace a genový doping.

M1 - Manipulace s krví a krevními komponentami je složka obsahující mimo jiné krevní doping, který se používal, jako náhrada pobytu ve vysokých nadmořských výškách. Proto byl tento doping častěji používán na zimních olympijských hrách, které se obvykle konaly ve vyšších nadmořských výškách, než ty letní. (Studia Kinanthropologica, 2016)

M2 – Chemická a fyzikální manipulace. Jde o manipulaci, či pokus o ně, při kterých by mohla být porušena platnost a nedotknutelnost vzorků moči. Můžeme sem počítat záměnu vzorků, výměnu moči před odběrem apod. (Jeschke, Nekola, Chlumský, 2002)

M3 - Genový doping. Dokáže zlepšit prakticky jakoukoliv vlastnost organismu. Nabízí široké využití prakticky v kterémkoliv sportu. Dokáže zvětšovat a zesilovat svalovou hmotu, dokáže lépe prokrvovat a dokonce urychluje léčení ran a zranění. Na seznam zakázaných látek byl přidán v roce 2008. (Hyjánek, Pastucha, Vodička, 2015)

Dalšími látky ze Seznamu zakázaných látek budou pouze v bodech uvedeny, protože pro potřeby této diplomové práce nejsou tolik potřebné. Jedná se o skupinu látek a metod, které jsou zakázané při soutěžích. Má tři podskupiny s označením S6-S9. S6 jsou stimulantia, S7 – narkotika, S8 – kanabinoidy a S9 – glukokortikoidy.

Poslední skupinu tvoří látky zakázané pouze v určitých sportech. V Seznamu jsou jednotlivé sporty uvedeny. Ve většině platí, že jsou uvedené látky zakázané pouze při soutěži, ale u střelby a lukostřelby se zákaz látek týká i mimosoutěžního prostředí a času.

4.2 Dopingová kontrola

Ve světovém antidopingovém kodexu (2015) je dopingová kontrola velmi detailně popsána, včetně např. klíčů pro výběr sportovců na kontrolu. Důležité je, vědět, kde se sportovec, který má být testován nachází. K tomu slouží Registr pro testování, v rámci systému ADAMS, kam je sportovec do něho zařazený nucen čtvrtletně oznamovat Antidopingovému výboru místa a časy pobytu a svých tréninků. Pokud se údaje změní, je povinen sportovec tato data aktualizovat. Pokud tak sportovec neučiní, popřípadě se na uvedených místech nebude nacházet, či jinak poruší daná pravidla o místě pobytu ve dvanácti po sobě jdoucích měsících, bude jeho počínání bráno, jako porušení antidopingového pravidla, uvedeného v Kodexu (2.4 – Porušení povinnosti informovat o místě pobytu). V rámci mezinárodní spolupráce jsou údaje o pobytu sportovce předávány WADA a dalším antidopingovým organizacím, které mají pravomoci k testování sportovců.

V ČR dle Směrnice pro kontrolu a postih dopingů v ČR (2014) probíhá výběr pod taktovkou Antidopingového výboru ČR, kde člen Úseku dopingových kontrol a monitoringu v každé soutěži vybere počet sportovců, kteří se budou testovat. Má dva klíče k dispozici, které zvolí pro výběr tohoto počtu, popřípadě kombinace obou. Prvním klíčem je výběr podle dosažených výsledků, druhý klíč je náhodný výběr. Pokud sportovec z jakýchkoliv důvodů odmítne podrobit se zkoušce, popřípadě se vůbec nedostaví, opět se tato skutečnost bere jako porušení Kodexu a antidopingových pravidel.

Dle Mezinárodního standardu pro testování a vyšetřování (2015) existuje ještě cílené testování. To má přednost před oběma předchozími typy testování. Cílené testování se zaměřuje na různé „rizikové“ sportovce, kteří již např. měli dopingovou minulost, existují v jejich případech nejasnosti a podezřelé okolnosti ohledně místa pobytu, náhlé velké zlepšení, blížící se ukončení smlouvy, finanční nabídky od sponzorů za zlepšení výkonu, úraz apod. V roce 2017 před ZOH prohlásil Thomas Bach, že se kontroly zpřísní a budou právě více cílené. Konkrétně prohlásil na zasedání ANOC v Praze, že "bude zvláštní důraz na ruské sportovce. Bude zvláštní důraz na sportovce ze zemí, kde je znatelně vyšší počet pozitivních testů. Bude zvláštní zaměření vycházející z žebříčku sportovců. Prvních dvacet v každé disciplíně bude pod zvláštním dohledem. Každý sportovec, u kterého bude vidět výrazný vzestup výkonnosti, bude kontrolován." (Česká televize, 2017)

Antidopingová organizace by dle Mezinárodního standardu pro testování a vyšetřování (2015) měla stanovit co nejefektivnější způsob testování. Jedná se např. o rozhodování mezi testováním v soutěži a testováním mimo soutěž. Obecně platí, že při testování mimo soutěž je riziko odhalení daleko větší. Proto se Antidopingové agentury snaží provádět těchto kontrol co nejvíce.

Odebrané vzorky budou poté analyzovány v laboratořích, které jsou akreditované WADA. Vzorky se ukládají, aby se mohly zpětně otestovat, ale pouze na žádost Antidopingové organizace, která vzorek odebírala, popřípadě na žádost WADA. (Světový antidopingový kodex, 2015)

Aby mohly být vzorky správně analyzovány, musí splňovat určité pH vzorku, které nesmí přesáhnout 7 a tzv. Specific gravity. Popřípadě plným názvem Suitable Specific Gravity for Analysis. Jedná se o specifickou hmotnost moči, která nesmí klesnout pod 1,010. (Mach, 2012)

Po analyzování prvotního vzorku, který je označován písmenem „A“ a shledáním, že je pozitivní, musí dle Kodexu (2015) příslušná antidopingová organizace přezkoumat, zda v tomto případě není povolena terapeutická výjimka, nebo zda nejde o odchylku od Mezinárodního standardu pro testování a vyšetřování nebo od Mezinárodního standardu pro laboratoře. Pokud se ani jedna možnost nepotvrdí, musí laboratoř neprodleně informovat příslušný sportovní svaz a sportovce o pozitivním laboratorním nálezu. Musí mu sdělit pravidla, jeho práva a zejména o možnosti provést analýzu vzorku „B“ na náklady sportovce. Pokud bude vzorek „B“ negativní, celá dopingová kontrola bude považována za negativní. Naopak, pokud druhý vzorek potvrdí vzorek „A“, či sportovec o vzorek „B“ nepožádá, bude výsledek kontroly považován za porušení antidopingových pravidel. Je nutné tuto skutečnost neprodleně nahlásit danému svazu, příslušné mezinárodní federaci a samozřejmě WADA. (Světový antidopingový kodex, 2015).

4.3 Sankce za porušení antidopingových pravidel

Pokud se na porušení antidopingových pravidel přijde při testování uskutečněného při akci, jednotlivci se automaticky, dle Světového antidopingového kodexu, anulují výsledky dosažené na této akci. Automaticky se sportovci odeberou všechny medaile, body i ceny.

Světový antidopingový kodex ukládá přesné tresty, sankce a možná zkrácení podle závažnosti jednotlivých případů. Doba zákazu činnosti po čtyři roky se uplatňuje

v případě, že sportovec nedokáže prokázat, že porušení pravidel bylo neúmyslné. Popřípadě v opačném případě, že protistrana dokáže, že porušení úmyslné bylo. Pokud se nějaká „polehčující okolnost“ objeví, je trest ve výši dvou let zákazu činnosti.

Existují však i nižší a vyšší, než jsou základní trestné sazby na dva a čtyři roky. Existuje snížená sazba, která se pohybuje v rozmezí tří měsíců až po již zmiňované dva roky. Ukládá se například za neposkytování informací o pobytu. Při opakovaném provinění je sazba již ustálena na dvou letech. Na opačné straně existují i doživotní zákazy, které se praktikují při opakovaném trestání téhož sportovce. Nejvyšší tresty, kdy se i bez opakovaného provinění sahá k doživotnímu trestu zákazu činnosti, se udělují, pokud je doping podáván, aplikován, podporován, či jinak podněcován k užití u nezletilých sportovců. (Nekola, 2008)

Při samotném dokazování může hrát roli zejména druh látky a její vliv na sportovcův výkon, popřípadě načasování. Sportovci může trest snížit např. prokázání, že látka se do jeho těla dostala nedopatřením, protože její načasování by pro výkon sportovce nebylo prospěšné. Obecně však platí, že čím je prokázaná látka více zaměřena na podporu výkonu sportovce, tím průkaznější musí sportovec předložit důkazy, aby usiloval o snížení trestu. (Šrámková, 2013) K snížení, nebo odložení trestu může také vést významná pomoc ze strany usvědčeného sportovce, která povede k odhalení porušení antidopingových pravidel jinou osobou, k odhalení nebo upozornění na trestný čin, či jiná významná pomoc v boji proti porušování antidopingových pravidel. (Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR, 2014)

5. Sport a mechanismy jeho řízení

Samostatné teorie řízení je chápána, jako vědní disciplína. Pomocí řízení se snaží řídicí subjekt koordinovat činnost řízených subjektů, aby dosáhl vytyčených cílů. Z hlediska řízení jednotlivých organizací je velmi zásadní, uvědomit si, zda se jedná o veřejný, či soukromý sektor a podle toho přizpůsobovat jednotlivé formy řízení. (Strečková, 2005) Sport je významnou strukturou, zasahující do ekonomické, právní či společenské oblasti na státní i mezinárodní úrovni. Obvykle se jednotlivé sporty řídí stejnými, nebo velmi podobnými pravidly po celém světě. Tyto normy zařizují buď na státní, nebo na mezinárodní úrovni jednotlivé sportovní organizace, podle velikosti a rozsahu daného sportu. Podle Kubíčka (2012) sportovní normy regulují dva okruhy činností: vnitřní organizaci a pravidla provozování, resp. jejich úpravu. Do vnitřní organizace počítá zajišťování finančních a materiálních a personálních zdrojů, zajišťování právního postavení sportovce nebo různé organizační řády. Do úpravy pravidel provozování počítá pravidla hry a organizace s hrou související. Tato skupina se vztahuje ryze na sportovní část činnosti a je chápána, jako pravidla v užším smyslu.

Pokud budeme mluvit o organizovaném sportu, je jednotný mechanismus řízení ve sportu velmi důležitý nejen z hlediska organizace všech soutěží na národní i nadnárodní úrovni, ale i v boji proti dopingu. Každý sportovec, který se chce účastnit sportovní soutěže, nemůže tu vystupovat sám za sebe. Musí být veden pod určitou federací, či svazem a tím, že je zapsán u příslušného svazu/klubu/federace a už přijímá mezinárodní pravidla platná pro všechna seskupení, která mají obvykle ještě nadřazenou nadnárodní formu (Nekola, 2000). Celé je to postavené na hierarchickém uspořádání organizací. Kubíček (2012) zmiňuje pyramidové uspořádání, kdy vespod jsou sportovní kluby, nad nimi se vyskytují regionální/národní organizace a nad nimi mezinárodní zastřešující organizace pro daný sport. Důležité je si uvědomit, že nejvyšší organizace ze špiček pyramidy vydávají nařízení a pravidla, která spodnější „patra“ musí dodržovat. Na druhou stranu tu je jistý způsob decentralizace, kdy i ta nejspodnější patra mohou regulovat svou činnost pomocí vlastních pravidel, která však nesmí být v rozporu s danými pravidly vyšších úrovní.

5.1 Řízení na vládní úrovni

Existují různé formy řízení, které se používají v různých situacích. Podle Streckové (2005) se jedná o míru centralizace, resp. decentralizace moci, kterou řídící subjekt disponuje. Uvádí tři základní formy řízení. Je však časté, že dochází spíše ke kombinaci uvedených skupin, kdy jedna převládá. První je přímá direktivní forma. V této formě je typická vysoká centralizace moci. Rozhoduje jen úzké řídicí centrum a zbytek pouze plní jejich rozhodnutí. Druhou formou řízení je přímá nedirektivní forma. Jedná se o něco volnější formu, kdy však rozhodování o důležitých věcech stále náleží pouze úzkému centru. Ostatní články pracovní struktury jsou motivováni ke konání práce vedoucí k naplňování shora určených cílů. Poslední formou je nepřímá nedirektivní forma řízení. Řídící subjekt v tomto případě není vybaven řídicí kompetencí, ale přesto chce ovlivňovat činnost ostatních subjektů. Jako např. vláda a soukromé podnikatelské subjekty.

Je zajímavé, že dle Plamínka (2009) při pomyslném přechodu ze západu Evropy na východ se jedná o znatelný posun od týmového přístupu, tedy přístupu s větší decentralizací moci, k direktivnímu řízení.

Všechny ze zmiňovaných přístupů mají své plusy a minusy. Co se týče direktivního řízení mezi hlavní negativa, která jsou tomuto stylu vytýkána, patří dle Streckové (2005), vysoké riziko vzniku informačního šumu, těžkopádnost a malá adaptabilita a likvidace individuální iniciativy a kreativity. Nutno však zmínit i pozitiva a to zejména při určitých situacích, jako je nutnost rychle a dobře splnit náročný úkol nebo obecně krizové situace. V takovýchto situacích je vhodné využít tuto formu, ale pouze na krátkou a nutnou dobu. Pokud budeme mluvit o negativech první a druhé formy řízení, musíme zmínit nutnost dostatečně kvalifikovaného centra, které je řídicím subjektem. V opačném případě totiž v těchto dvou formách řízení není nikdo, kdo by měl kompetence špatná, či nevhodná rozhodnutí řídicího subjektu zastavit, či změnit. Jinak je druhá forma velmi doporučovanou volbou s více pozitivy. U poslední formy představuje největší úskalí volba správných motivačních metod, přičemž negativní dopady se týkají pouze řídicího „pseudocentra“.

Neměla by se opomíjet ani důležitá mezinárodní vládní organizací, zabývající se mimo jiné i sportem, tedy Rada Evropy. Má 47 členů a její pracovní program zahrnuje oblasti jako vzdělání, mládež nebo sport. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2012)

Dle Králíka (2001) můžeme dle toho, do jaké míry stát zasahuje do sportu, rozdělit přístupy na intervenční, liberální a pak kombinaci obou, tedy přístup smíšený. Což se shoduje s rozdělením vlivu státu na činnost v oblasti antidopingové politiky dle Nekoly (2008), jehož rozdělení je na státem kontrolovaný systém, decentralizovaný systém a smíšený systém.

Země, které mají státem kontrolovaný systém dopingu, často přijímají, v rámci boje proti dopingu, zvláštní právní předpisy, ve kterém jsou uvedeny práva a povinnosti při zacházení se zakázanými dopingovými látkami. Dohled nad dodržováním předpisu může být svěřen buď již existujícím orgánům, nebo budou vytvořeny orgány nové. Stejně tak mohou vložit právní předpisy do již existujících právních předpisů daného státu. Jednotlivé případy porušení se řeší ve správním řízení a za nejzávažnější porušení je možné fyzickou osobu i trestně stíhat.

V decentralizovaném systému má velmi často odpovědnost za antidopingovou problematiku nevládní organizace. Stát se obvykle stará o alokaci peněz pro tyto organizace a přijímá mezinárodní obecně závazné antidopingové regule. Podmínky, které jsou u předchozího příkladu zakotveny v právních předpisech, jsou u decentralizovaného systému obvykle zahrnuty do pravidel jednotlivých organizací, jsou tedy závazná pro členy dané organizace.

Smíšený systém kombinuje prvky obou předchozích systémů. Stát má obvykle ve svých předpisech zakotveny právní rámce boje proti dopingu a sportovní organizace mají na starost antidopingovou politiku. Společně se tyto dva sektory podílí na provozu antidopingových agentur. Dopingové přestupky obvykle řeší sportovní organizace. Závažnější přestupky, jako dovoz či výrobu zakázaných dopingových látek, může řešit stát.

5.2 Řízení na nevládní úrovni

Jedná se o síť organizací, které jsou nezávislé na státu. Ve sportovním odvětví a v odvětví zabývající se antidopingovou problematikou patří mezi největší a nejvýznamnější nevládní organizace UNESCO nebo MOV a mezinárodní sportovní federace.

Struktura nevládních organizací je značně odlišná. Nevládní organizace mohou být globálního rozsahu, jako výše zmiňované UNESCO a MOV, či menší nevládní organizace, působící jen lokálně. Současný trend komunikace, sdílení a podporování tohoto sektoru nahrává nevládním organizacím, které se díky přenosu informací a

zastřešujícím organizacím mohou považovat za součást národních i nadnárodních organizací. (Social and Economic Development, 2010)

5.2.1 Mezinárodní sportovní federace

Jedná se o mezinárodní, nevládní organizace. Jsou uznávány Mezinárodním olympijským výborem. Spravují jeden nebo více sportů na světové úrovni a hierarchicky pod ně spadají národní sportovní federace pro daný sport. Mezinárodní federace mají za úkol propagaci, kontrolu, organizaci a rozvoj daného sportu. Nedílnou součástí agendy mezinárodních sportovních federací je i dohlížení na vývoj sportovců, kteří „jejich“ sport praktikují, včetně dohlížení na dodržování fair play. Důležitou a náročnou položkou každé federace je organizace mezinárodních soutěží. Mohou formulovat návrhy směrem k MOV, například ohledně pořadatelských měst. Měly by v tomto ohledu hlídat technické zabezpečení (kapacitu) sportovišť pro daný sport. (Olympics, 2017b)

Aby byly federace uznány MOV, musí být v souladu s Olympijskou chartou a speciální důraz je, přímo v Chartě (2016), kladen na přijetí a plnění Světového antidopingového kodexu.

Existují ještě sjednocující organizace pro různé druhy mezinárodních sportovních federací. Jedním z nich je organizace se zkratkou **ASOIF**, což je organizace sdružující mezinárodní letní olympijské federace. Má za cíl všechny organizace, které jsou její součástí zejména podporovat a sjednocovat. Jejím cílem není zasahovat do vnitřních záležitostí jednotlivých organizací. (The Association of Summer Olympic International Federations, 2017)

Podobnou roli má obdoba ASOIF, tedy **AIOWF**. Jedná se o zkratku anglického názvu The Association of International Olympic Winter Sports Federations. Tedy Asociace mezinárodních olympijských federací zimních sportů.

Další významná zastřešující organizace je **ARISF**. Plným názvem Association of IOC Recognised International Sports Federations. Neboli Sdružení mezinárodně uznávaných sportovních federací. Je to celosvětová nevládní, nezisková organizace uznaná MOV. Zastřešující v současné době 37 mezinárodních sportovních federací. Dá se říci, že má velmi podobné priority a cíle, jako např. ASOIF. Chce sjednocovat a podporovat přidružené organizace, ale klade stejně tak velký důraz na autonomii mezinárodních federací. (ARISF, 2015)

5.2.2 Národní sportovní federace

Pokud chce být Národní federace uznána, jako člen národního olympijského výboru, musí dle Olympijské charty (2016) vykonávat sportovní činnost, musí být sdružena v mezinárodní federaci, která je uznaná Mezinárodním olympijským výborem. Její činnost musí být, stejně jako u mezinárodních sportovních federací v souladu s olympijskou chartou. Jednou z významných funkcí národních federací je předkládat návrhy na nominace sportovců na Olympijské hry.

5.2.3 Mezinárodní olympijský výbor (MOV)

Mezinárodní olympijský výbor je nevládní, neziskovou organizací. Má sídlo v Lausanne. Pravomoci MOV vykonávají jeho orgány. Řadí se sem zasedání, výkonný výbor a předseda. Zasedání je nejvyšším orgánem MOV. Jeho řádná zasedání se konají jednou ročně a mezi jejich kompetence patří např. volba předsedy, volba hostitelského města pro olympijské hry nebo schvaluje a upravuje olympijskou chartu. Dalším orgánem je výkonný výbor, ten řídí a spravuje MOV. Mezi jeho pravomoci patří kontrola, zda je dodržována olympijská charta, vnitřní organizace MOV nebo se stará o proces navrhování kandidatur na další OH. Posledním orgánem je předseda, který je volen z členů MOV na osm let. Jeho funkcí je zastupovat MOV. (Olympijská charta, 2016)

Mezi hlavní úkoly MOV patří podporovat koordinaci, organizaci a rozvoj v oblasti sportu. Dalším cílem je zajistit konání olympijských her, jak letních, tak zimních. A má zároveň i spoustu cílů nadřazené sportovnímu zápolení, avšak se sportem úzce souvisejících a které se sportem dají zlepšit. Jedná se např. o boj proti diskriminaci různých druhů, o šíření přátelství a respektu, propagace etiky (nejen) ve sportu, nebo šířit fair play hodnoty. (Union of International Associations, 2017)

Chappelet a Kubler – Mabbott (2008) připisují MOV nevídanou zásluhu, kterou je spojování národů. Vyjádřili se, že je MOV v tomto ohledu překvapivě úspěšný a že dokáže jinak zneprátelené národy sjednotit. Neupírají mu zásluhy, že MOV přispěl k světovému míru. Avšak nezapomínají ani na kontroverze (např. v roce 2000) ohledně korupčního skandálu týkajícího se her v Sydney.

MOV, resp. jeho výkonný výbor, má pravomoc při porušení Olympijské charty učinit adekvátní kroky v rámci příslušného NOV. Musí jednat v rámci ochrany olympijského hnutí v zemi daného NOV. Mezi rozhodnutí, která v těchto případech může MOV použít je i pozastavení, nebo odnětí uznání MOV. Před přijetím rozhodnutí nabídne výkonný výbor národnímu olympijskému výboru možnost slyšení.

V případě odnětí uznání NOV jsou ztracena veškerá práva, která byla NOV udělena MOV a Olympijskou chartou.

Pokud chce MOV ze závažných důvodů vyloučit výpravu určitého státu, musí vydat pokyn příslušnému národnímu olympijskému výboru. A to vzhledem k tomu, že za vyslání svých sportovců na OH zodpovídá příslušný NOV (viz kapitola 5.2.4). Tato situace nastala např. před OH v Riu, kdy měli být vyloučeni všichni ruští sportovci, vyjma těch, kteří by prokázali, že by se na dopingu aktivně nepodíleli. Ruskému olympijskému výboru musel být uložen zákaz nominace sportovců, kteří byli v minulosti trestáni za doping. (Kořínková, 2016) Ve finále však MOV nechala rozhodnutí o (ne)startování ruských sportovců na příslušných sportovních federacích. Nezavodili tak pouze atleti a vzpěrači. (Suchan, 2017)

Ještě přísněji se MOV postavil ke startu ruských sportovců na OH 2018 v Pchjongčchangu. MOV Rusko z her vyloučil, jeho sportovci, kteří prokážou, že do systematického dopingu nebyli zapleteni, budou moci startovat jako „olympijská sportovci z Ruska“. Jedná se tedy o start bez ruských symbolů, vlajky, hymna i oblečení. (Suchan, 2017)

5.2.4 Národní olympijské výbory

Dle oficiálních stránek Olympijského hnutí (Olympics, 20107) existuje momentálně 206 národních olympijských výborů z pěti kontinentů. Národní olympijské výbory mají specifické poslání, které nemůže učinit žádná jiná organizace a to vyslání sportovců svých zemí na olympijské hry. Schvalují přihlášky sportovců, které jim navrhly národní federace. Dokonce i v případě, že se reprezentace země nemůže účastnit pod vlastní vlajkou, jako je tomu v případě ruských sportovců na OH 2018, musí národní olympijský výbor Ruska schválit výjezd svých sportovců, což se také stalo. Potvrdil to v prosinci 2017 Alexandr Žukov, jako předseda výboru. (Borová, 2017) Dalším bodem, o kterém rozhoduje a bezprostředně se týká olympijských her, je doporučení a výběr města pro konání olympijských her.

Národní olympijské výbory mají, dle Olympijské charty (), i jiná poslání, která by měla co nejlépe plnit. Týkají se zejména ochrany, podpory a šíření myšlenek olympijských her a olympijského hnutí. Měly by podporovat jak výkonnostní sport, tak i sport pro všechny a to v rámci své země. A posledním významným bodem, který by národní olympijské výbor měly plnit, je vzdělávání a školení pracovníků ve sportu.

Národní olympijský výbor zastupuje svou zemi na OH a mají povinnost zúčastnit se jich a vyslat tam své sportovce. NOV spolupracují s vládními orgány a nevládními

organizacemi. Taktéž musí NOV chránit svou autonomii, aby se zamezilo ekonomickým, státním či politickým nátlakům.

6. Cíle a úkoly

6.1 Cíl práce

Cílem práce je zmapovat praktické uplatňování antidopingové politiky v ruském sportu. Jak již bylo nastíněno výše, vrcholový sport a velká část národů se řídí závaznými mezinárodními smlouvami, které se týkají dopingů a antidopingových pravidel. Pokud bychom měli vybrat nejvýznamnější a nejzávažnější smlouvu, byla by to Mezinárodní úmluva proti dopingů, ke které neoddelitelně patří i Antidopingový kodex. Patří pod patronaci UNESCO. Tím pádem všechny členské státy UNESCO jsou zavázány tuto úmluvu dodržovat. Pro potřeby této diplomové práce je důležité, že jedním ze 195 členů je Rusko, konkrétně od dubna 1954 (Basic Texts, 2012). Cílem této práce je analyzovat a doložit v čem konkrétně Rusko porušilo tento závazný dokument a uvést jednotlivé příklady.

6.2 Úkoly

Prvním úkolem, úzce souvisejícím s cílem diplomové práce, je popsat rozpor mezi přijatými pravidly zákazu dopingů a realitou praxe. Budou porovnávána závazná pravidla, ke kterým se Ruská federace zavázala a jak je porušila. Hlavním zdrojem informací o porušování antidopingových pravidel bude zpráva Richarda McLarena. Doplňkovými zdroji informací budou mediální zprávy, vyjádření mezinárodních a národních sportovních organizací apod. K McLarenově zprávě bude ještě přidáno shrnutí a závěry autorky.

Druhý úkol spočívá ve zmapování dopadů na sportovce, kteří byli zapleteni do dopingových případů. Ať už se jedná o samotné dopingové hříšníky, či oběti, které kvůli nim přišly o vytoužené medaile a následky, které to pro ně mělo. Pomocí výpovědí různých sportovců, osobně, či zprostředkovaně z médií, zmapovat o co přišli, ať už se jedná o materiální, či psychické újmy. Pozornost bude věnována i zákazu startů a jiných sankcí, které se valí na Rusko.

Třetím a posledním úkolem bude zjistit názor veřejnosti na doping jako takový, na sankce a jejich přísnost a na jejich osobní názor respondentů na užívání dopingů. Jednotlivé otázky budou vzájemně komparovány a pomocí hypotéz se bude ověřovat jejich vzájemná provázanost.

6.3 Pracovní hypotézy

1. Respondenti, kteří uvedli, že je pro ně úspěch důležitější, než zdraví, budou pro úplné povolení dopingů ve sportu.

U první hypotézy se jedná o otázky, které znějí „Na kolik je pro Vás důležitý úspěch na úkor zdraví“ s možností volby od 1 do 5, kdy 1 znamená, že je zdraví nejdůležitější a 5 znamená, že je úspěch důležitější a „Jste pro úplné povolení dopingů?“. Nabídka odpovědi je opět od 1 do 5, kdy 1 značí určitě ne a 5 určitě ano. U první otázky jsou respondenti, pro které je úspěch důležitější než zdraví ti, kteří označili odpovědi 4 a 5. U druhé otázky se jedná o respondenty, kteří označili jako svou odpověď čísla 4 a 5.

2. Respondenti, kteří někdy uvažovali o tom, že by užíli zakázanou látku zvyšující výkon, budou shovívavější k trestům za dopingové přestupky.

Jedná se o komparaci otázek „Uvažoval jste někdy o tom, že byste zakázanou látku zvyšující výkon užíli?“ a „Myslíte si, že za vážný dopingový přestupek (anabolika, podvádění) by měl být sportovec doživotně diskvalifikován?“. Pokud respondent odpoví, že někdy uvažoval o tom, že by užíli zakázanou látku (odpovědi ano), je tu předpoklad, že by mohl být u druhé otázky shovívavější k doživotní diskvalifikaci sportovců za dopingové přestupky. Tedy jeho odpovědi budou ne, popřípadě spíše ne.

7. Metodologie práce

V metodologické části byla věnována část analýze sekundárních dat a část dotazníkovému šetření a rozhovorům.

Analýza sekundárních dat spočívala zejména v překladu první a druhé McLarenovy zprávy a mediálních článků s problematikou souvisejících. Tato analýza proběhla jako první. Toto pořadí bylo nezbytné, aby bylo možné vytvořit široké povědomí o dané problematice a jejích souvislostech. Současně s načerpáním znalostí z teoretické části diplomové práce byl vytvořen dotazník.

7.1 Výzkumný soubor

Dotazník vyplnilo celkem 127 respondentů. Poměr obou pohlaví byl téměř rovnoměrně zastoupen. Dotazník vyplnilo 64 mužů a 63 žen. Věkové rozpětí respondentů se pohybovalo od 17 let do 73 let, s největším zastoupením osob mezi 21-25 lety. Viz graf.

Graf č. 1: Věk respondentů. Zdroj: Autorka

Dalším identifikačním údajem, který byl o výzkumném souboru zjišťován, bylo nejvyšší dosažené vzdělání. Vzhledem k umístění odkazu na dotazník, což byly mimo jiné facebookové stránky spojené s FTVS, byl nejvyšší počet respondentů s vysokoškolským vzděláním.

Graf č. 2. Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Zdroj: Autorka.

Zařazena byla i otázka na druh sportu, který respondenti provozují, nebo ho provozovali. Největší zastoupení měly kolektivní sporty v popředí s basketbalem a fotbalem. Následovali atletika a běh.

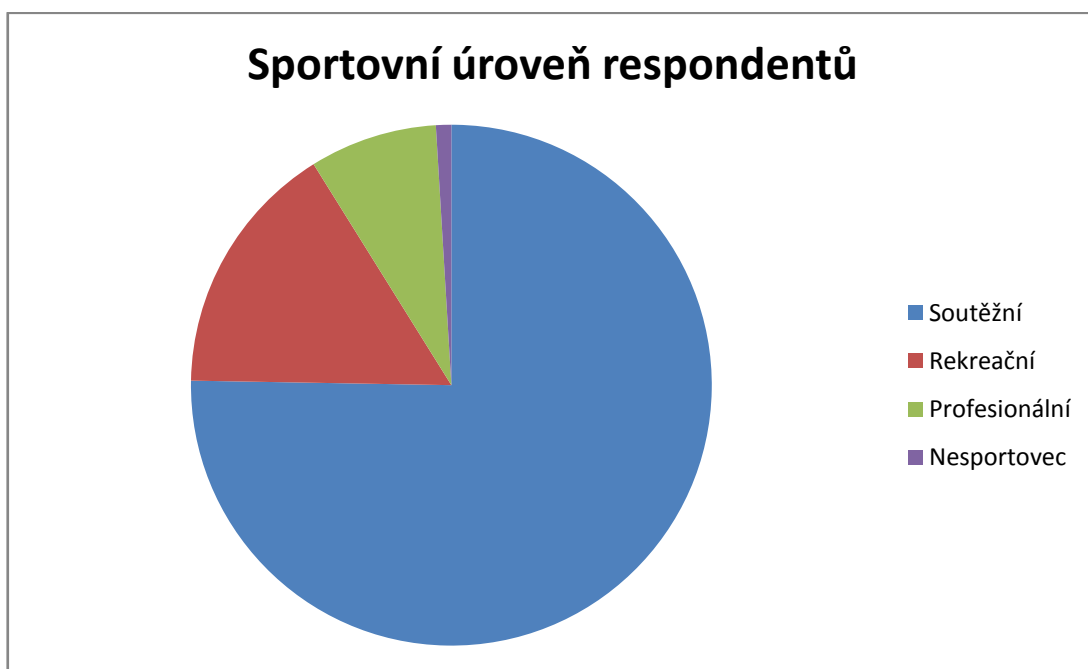
Druh sportu, který respondenti provozují/provozovali			
Basketbal	35	Lyžování	4
Fotbal	19	Florbal	3
Atletika	11	Bojové sporty	3
Běh	7	Házená	2
Volejbal	6	Lezení	2
Hokej	5	Míčové sporty	2
Tenis	4	Triatlon	2
Plavání	4	Cyklistika	2
Tanec	4	Ostatní	9

Tabulka č. 1: Jaký provozujete (provozovali) jste sport? Zdroj: Autorka.

Pro ilustraci rozložení výzkumného souboru bude zařazena ještě jedna otázka a to na nejvyšší sportovní úroveň, na které se respondenti pohybovali. Dotazník byl zaměřen zejména na názory sportovců, což se ve výsledcích odrazilo. Největší zastoupení má odpověď, kdy respondent praktikoval svůj sport na soutěžní úrovni. Druhý největší podíl mají rekreační sportovci, tedy respondenti, kteří označili odpověď, že se danému sportu věnují rekreačně. A je přínosné, že dotazník vyplnilo i 10 sportovců, kteří se

svému sportu věnují, nebo věnovali na profesionální úrovni. Pouze dva respondenti odpověděli, že nesportují, ani nikdy nesportovali. Vše ilustruje níže uvedený graf.

Graf č. 3: Sportovní úroveň respondentů. Zdroj: Autorka.

Pro rozhovor byl zvolen biatlonista Michal Šlesinger a fotbalista Tomáš Rosický. U Šlesingera je to zejména kvůli jeho rozsáhlým znalostem dané problematiky a všech jejích souvislostí. Spolu s Američanem Lowellem Baileym a Francouzem Martinem Fourcadem patřili k nejhlasitějším bojovníkům za čisté sportovní prostředí.

Tomáš Rosický byl vybrán, jako zástupce kolektivního sportu. Fotbalista byl vybrán kvůli výsledkům dotazníku, kdy ačkoliv fotbalisté netvořili nejpočetnější skupinu, nejvíce u nich byla zaznamenávána odpověď, že by užili dopingovou látku. Sám Rosický byl vhodným kandidátem, protože má za sebou dlouhou a pestrou kariéru a je to člověk, od kterého se dají čekat zajímavé názory.

7.2 Použité metody

Pro získávání informací byla použita kvantitativní metoda v podobě elektronicky zadávaného dotazníku. Elektronický dotazník byl použit zejména pro jeho rychlost a dobrou možnost zacílení na konkrétní respondenty.

Dotazník (viz příloha č. 2 této diplomové práce) zjišťoval názory (zejména) sportovní veřejnosti na problematiku týkajícího se dopingů obecně, ale i problematiky ruského

dopingu a situace kolem něj. Dotazník obsahuje 17 povinných otázek a jednu otázku nepovinnou, kdy byli respondenti vyzváni k doplnění tématu, popřípadě komentáři k dotazníku samotnému. V dotazníku byly použity otázky uzavřené, otevřené a škálové. V rámci některých uzavřených otázek byla použita metoda pro změření míry souhlasu s daným výrokem s možností odpovědi ano, spíše ano, spíše ne a ne. Pro zjištění názorů respondenta u některých otázek byl použit sémantický diferenciál, aby bylo co nejpohodlnější a zároveň nejpřesnější pro respondenta vyjádřit svůj názor.

Než šel dotazník do oběhu, byla provedena pilotáž na pěti osobách, které měly k dotazníku drobné výhrady. Po pilotáži byl dotazník doplněn o otázku na nejvyšší dosažené vzdělání, což by ve vyhodnocování mohlo přinést zajímavé výsledky. Otázka „Jaké jsou podle Vás nejčastější důvody pro to, že sportovec užije dopingovou látku?“ s otevřenou odpovědí byla původně umístěna už na čtvrtém místě. Po pilotáži byla přesunuta ke konci k ostatním otevřeným otázkám.

Jelikož byla pilotáž prováděna v papírové podobě a dotazník pak byl pokládán v elektronické podobě, vznikaly zmatky u otázky „Slyšeli jste někdy o problematice ruského dopingu?“ S volbou odpovědi ano a ne. Pokud by respondent odpověděl „ne“, další vyplňování dotazníku by nemělo smysl, jelikož se týká právě problematiky ruského dopingu. V elektronické podobě se vše vyřešilo řetězením otázek, kdy poté co respondent odpověděl „ne“ byl přesměrován na konec dotazníku.

Značný problém vznikl u otázky na úroveň provozovaného sportu. Původní otázka zněla: „Jakému sportu se věnujete/jste se věnoval?“ s možnostmi odpovědi profesionál, soutěžně, rekreačně, už ho neprovozují. Problém nastal v momentě, kdy účastník pilotáže se sportem již skončil, ale dříve se mu věnoval na soutěžní úrovni. Otázka poté byla přeformulována a rozdělena na dvě otázky. První na druh sportu s otevřenou odpovědí. Druhá na výkonnostní úroveň byla přeformulována: „Na jaké nejvyšší úrovni jste tento sport provozovali.“ A tím pádem byla vyškrtnuta možnost „už ho neprovozují“.

Kvalitativní metodou použitou v této diplomové práci byl individuální strukturovaný rozhovor. Tázanou osobou byl biatlonista Michal Šlesinger. Některé otázky byly vybírány tak, aby měli spojitost s dotazníkem a odpovědi se tak dali porovnávat a další otázky byly konstruovány tak, aby korespondovaly s poznatky, které vyplynuly z diplomové práce.

Další kvalitativní metodou byl opět rozhovor, tentokrát s fotbalistou Tomášem Rosickým. Vzhledem k tomu, že na rozdíl od rozhovoru s Michalem Šlesingerem, byl

rozhovor veden osobně, byla zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru. Kdy byly otázky předem připraveny, ale v průběhu rozhovoru byly dovysvětlovány a rozšiřovány.

7.3 Sběr dat

Dotazníkové šetření probíhalo od 2. 3. do 16. 3. 2018. Pro sestavení a následné vyplňování dotazníků byla zvolena webová stránka www.vyplnto.cz.

Dotazník byl v elektronické podobě, ale nebyl umístěn veřejně, aby v dotazníku nefigurovalo příliš mnoho nesportovců, u kterých hrozilo, že by o dané dopingové problematice neměli žádné informace a tím pádem by byly jejich odpovědi bezcenné. Pro sběr dat byli osloveni respondenti z vlastních kontaktů, kdy někteří sdíleli dotazník dál mezi své kontakty. Dále byl dotazník v elektronické podobě umístěn na neoficiální facebookové stránky FTVS, kde byl předpoklad velkého výskytu sportovců se znalostí dané problematiky.

Rozhovor proběhl v rámci facebookové konverzace. Otázky byly Michalu Šlesingerovi poslány 26. 3. 2018.

Rozhovor s Tomášem Rosickým proběhl 29. 3. 2018.

7.4 Analýza sběru dat

Veškerá data získaná z dotazníkového šetření byla zpracována a vyhodnocena. Podrobnější vyhodnocení se nachází v kapitole číslo 11.

Rozhovory jsou přepsány a podrobněji interpretovány v kapitole číslo 12.

Odpovědi získané z rozhovoru jsou zapsány a interpretovány v kapitole číslo 12.

Další důležitou částí této diplomové práce byla sekundární analýza dat. Ať už se jednalo o překlad a sumarizace McLarenovy zprávy, nebo vyjádření sportovců k dané problematice. Nejjednodušším a zároveň nejpřesnějším postupem byla analýza již existujících dat. Důležitou pasáží byly novinové články nejen z České republiky, ale i ze zahraničních zdrojů, které byly obvykle obsáhlejší a lépe informované.

8. McLarenova zpráva

McLaren, právník, profesor a člen CAS, byl pověřen organizací WADA, aby prošetřil obvinění z rozsáhlého a systematického dopingu v Rusku. (Western Law) Ihned v začátku McLarenovy zprávy jsou vznesena tři velmi závažná provinění proti antidopingovým pravidlům.

V prvním obvinění se jedná o ochranu ruských dopujících sportovců, které se uskutečňovalo v rámci diktátu státu. Druhé obvinění se vztahuje na laboratoř v Soči, která vyměňovala vzorky, aby umožnila účastnit se ruským sportovcům olympijských her a nebyl objeven doping. Poslední z úvodních obvinění se týká ruského ministerstva sportu. Podle McLarena řídilo, kontrolovalo a dohlíželo na manipulaci a výměnu vzorků a to vše s aktivním přispěním ruské federální bezpečnostní služby, Centra pro sportovní přípravu národních týmů Ruska a obou antidopingových laboratoří v Moskvě a v Soči.

V rámci pátrání si stanovil McLaren a jeho tým pět bodů, které hodlá přezkoumat.

1. zda se během OH v Soči manipulovalo s dopingovým řízením, včetně manipulace se samotnými vzorky,

2. odhalení, jak byla manipulace prováděna,

3. určení sportovců, kteří by těchto manipulací mohli využít k zakrytí porušení antidopingových pravidel,

4. zjišťování, zda se podobné praktiky dějí i v antidopingové laboratoři v Moskvě,

5. zjištění dalších informací, které by Dr. Grigory Rodchenkov mohl poskytnout. Rodchenkov byl ředitelem ruské antidopingové laboratoře. Momentálně je hlavním svědkem v celé kauze a kvůli obavám o jeho život je v USA zařazen do programu na ochranu svědků. (BBC, 2018)

Jak autor uvádí, největším překvapením šetření bylo odhalení rozsahu státního dozoru a řízení moskevské laboratoře při manipulaci se vzorky prakticky ze všech sportů před i po olympiádě v Soči. Strategie byla poměrně snadná a jednoduchá, pokud všechna bezpečnostní opatření selhala, nasadili záložní systém, kdy stát měl možnost pomocí moskevské laboratoře změnit výsledek z pozitivního na negativní.

V rámci spolupráce s nezávislou komisí, která se zabývala hlavně korupcí a dopingem v atletickém prostředí využil McLaren a jeho spolupracovníci informace, které nezávislá komise publikovala už v listopadu 2015 a lednu 2016. Jednalo se o korupční systém, který se týkal nejvyšších trenérů a pracovníků RUSADA. Dlouhou dobu se

tento problém dařil skrývat a zpomalovat prosakující informace zejména kvůli dobrým znalostem trenérů o vyprchání dopingových látek a také kvůli korupční síti, která se týkala velké části vysoce postavených pracovníků nejen v Rusku, ale i na mezinárodní atletické sféře. Problém se stal neřešitelným zejména kvůli zavedení biologických pasů sportovců v roce 2011, o kterém poměrně dlouhou dobu (několik měsíců) trenéři v Rusku nevěděli. McLaren pak uvádí, že když selhal tento výše popsany systém, nastoupila akreditovaná antidopingová laboratoř v Moskvě, která pozitivní výsledky zakryla.

V roce 2010 byl jmenován tehdejší předsedou vlády Vladimírem Putinem nový náměstek ministra sportu Jurij Nagornykh. Nagornykh byl obeznámen s každým pozitivním výsledkem z moskevské laboratoře. On pak rozhodoval o tom, kdo bude mít výhodu ze zakrytí a kdo naopak chráněn nebude. Tato metoda fungovala velmi dobře, avšak ne pro velké mezinárodní akce, kde byli nezávislí pozorovatelé. Proto byla pro laboratoř při ZOH v Soči vyvinuta speciální metoda spočívající v odstraňování víček z lahví se vzorky. Spočívala v nahrazení pozitivních vzorků moči za jiné – negativní. Tato metoda byla znovu praktikována v prosinci 2014, kdy si WADA vyžádala některé vzorky z moskevské laboratoře pro zpětnou analýzu.

Celý proces probíhal velmi promyšleně. Od sportovců se vzala čistá moč z období, kdy nebyli kontaminováni dopingovými látkami. Tato moč se skladovala zamražená v budově FSB, která se nacházela vedle laboratoře v Soči a „čekala“ na výměnu.

První podezření ohledně manipulace se vzorky se objevilo na konci roku 2014. Následně byla organizací WADA jmenována nezávislá komise, která měla tento případ prošetřit. Nezávislá komise požádala moskevskou laboratoř, aby se připravila na kontrolu, během které by byly vzorky převezeny ze země pro další testování.

Dr. Rodchenkov věděl, že má v laboratoři mnoho vzorků, které jsou pozitivní, ale hlášeny jsou jako negativní. Problém vyřešili masivní destrukcí skladovaných vzorků, podle údajů nezávislé komise bylo před upozorněním na kontrolu v laboratoři okolo 10 000 vzorků, po obdržení výzvy jich bylo 8 000 zničeno. V tomto případě se však jednalo pouze o vzorky, které teoreticky již nemusely být skladovány (doba skladování je povinná po dobu 90 dní).

Stále zbývalo 37 vzorků, které ještě musely být skladovány, ale vědělo se, že budou pozitivní. Po schůzce s náměstkem ministra Nagornykem se rozhodli na jeho popud a s pomocí FSB navštívit laboratoř a vzorky zmanipulovat. Ovšem vyšetřování prokázalo,

že se s uzavěry těchto vzorků manipulovalo a u třech z nich dokonce neshodovala DNA s DNA daného sportovce.

Druhá kapitola McLarenovi zprávy nese název Metody vyšetřování nezávislé osoby, označované, jako IP. V úvodu nás seznamuje s výroky dvou poměrně důvěryhodných mediálních zpráv. Nejprve americký CBS magazín 60 minut, který odvysílal obvinění Vitalye Stepanova, bývalý zaměstnanec RUSADA, ohledně státem řízeného dopingu v atletickém prostředí. Poukázal na to, že minimálně čtyři ruští atleti vítězové a další atleti používali zakázané dopingové látky, např. steroidy. Druhým zdrojem, kde se v roce 2016 objevila obvinění ze státem řízeného dopingu v Rusku během OH v Soči, byly The New York Times. Publikovaný článek se zmiňuje o desítkách sportovců, včetně 15 medailistů, kteří měli být součástí státem řízeného dopingového programu. Tento program měl být pečlivě plánován dlouhá léta s cílem zajistit nadvládu nad OH v Soči.

Po těchto zprávách byl Richard McLaren jmenován nezávislou osobou pro vyšetřování těchto obvinění.

Třetí kapitola pojednává o moskevské antidopingové laboratoři. Ačkoliv je zpráva zaměřena na dopingový skandál ohledně her v Soči a středem zájmu by měla být laboratoř v Soči, je nezbytné pro pochopení celé problematiky se zaměřit i na fungování moskevské laboratoře, kde byl celý proces vyvíjen a následně implementován na laboratoř v Soči.

Už zpráva nezávislé komise z roku 2015 upozornila WADA na nesrovnalosti v moskevské laboratoři a doporučila WADA, aby byla prohlášena za nekompatibilní se Světovým antidopingovým kodexem. WADA varování uposlechla a o něco později odebrala moskevské antidopingové laboratoři akreditaci. Zpráva se mimo jiné zmiňovala o obavách ohledně korupce, o procesu odběru vzorků a v neposlední řadě o kauze se zničením vzorků před auditem zástupců WADA.

Nezávislá komise si myslela, že hlavní osoby, které zakrývají manipulaci se vzorky je personál laboratoře. Ovšem nezávislá komise neměla tolik informací a důkazů (pevné disky, analytické vyšetření vzorků), jako McLaren. Ten dospěl k odlišnému závěru. Původně si vyšetřovatelé nezávislé komise mysleli, že pracovníci jednali pro svůj osobní finanční zisk. McLarenovo vyšetřování však ukázalo, že naopak pracovníci neměli dovoleno jednat nezávisle na pokynech od ruského ministerstva sportu. Pokud by jednali jinak, byli by vyhozeni.

Moskevská laboratoř byla velmi důležitým bodem ve státem řízeném programu, do kterého bylo zapojeno ruské ministerstvo sportu, RUSADA, FSB a CSP.

V další kapitole je věnována pozornost metodě mizejících pozitivních vzorků (The Disappearing Positive Methodology). Jednalo se o zakrytí dopujících elitních sportovců. Pokud z prvního testování A vzorku bylo podezření na pozitivní vzorek, byla práce na tomto vzorku zastavena a byl sepsán tzv. profil sportovce, který zahrnoval číslo vzorku, datum sběru, věk, pohlaví, sportovní disciplína a událost. Tyto údaje byly následně sděleny styčné osobě. Podle svědectví a elektronických důkazů byly odhaleny tři styčné osoby – Natalia Zhelanova¹, Alexey Velikodniy² a Dr. Avak Abalyan³.

Když se náměstek Nagornyykh dozvěděl o „přepadové“ návštěvě WADA začal jednat. Náměstek prohlásil, že některé vzorky mohou být vysvětleny a o zbytek, že se postarají tzv. kouzelníci. Tzv. kouzelníky myslel Nagornyykh pracovníky ruské federální bezpečnosti (FSB). Ještě tentýž večer vstoupili pracovníci FSB do laboratoře a otevřeli víčka příslušných vzorků tak, aby mohli být jejich obsahy vyměněny. Na výměnu však bylo velmi málo času. Pracovníci laboratoře museli najít alespoň trochu adekvátní moč čistých atletů, která byla v laboratoři k dispozici. Tuto vyměněnou moč pak Dr. Rodchenkov a jeho pracovníci upravovali solí, vodou a/nebo upravovali hladinu kreatinu v moči. Jednali tak z důvodu, aby byla vyměněná moč co nejpodobnější s původním nahlášeným vzorkem a aby odpovídala tzv. Specific gravity daného vzorku. Dále uvedl, že je možné, že v jedné láhvi jsou dva vzorky moči různých atletů. Po této výměně byly uzávěry opět aplikovány na vzorkové lahve. Následně dorazili pracovníci WADA a vzorky odebrali a převezli do své laboratoře v Lausanne.

Poté co styčná osoba obdržela tzv. profil sportovce, kontaktovala RUSADA, aby získala totožnost sportovce. Získanou totožnost opět předala styčným osobám. Nově získané kompletní údaje putovaly k náměstkovi ministra Nagornyykha. Ten kompletní vzorek označil jedním ze dvou smluvených slov: „Save“, nebo „Quarantine“. Takto označený vzorek putoval zpět do laboratoře.

---

¹ Zhelanova působila jako poradkyně ministra pro sport Vitalye Mutka.

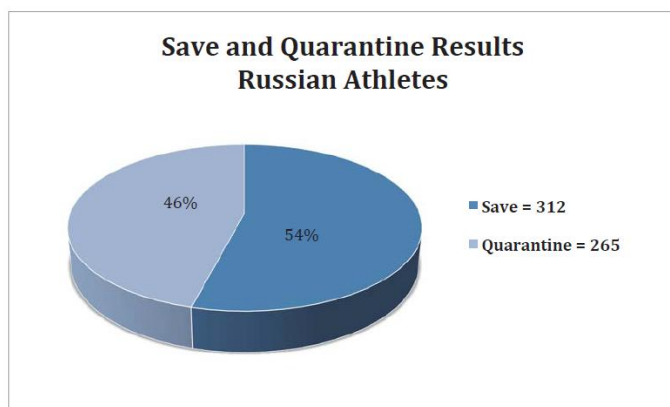
² Alexey Velikodniy byl zaměstnancem CSP

³ Dr. Avak Abalyan, který působil jako zástupce ředitele na ministerstvu školství a vědy (Brown, 2016).

Save znamenalo „záchranu“ dopingově pozitivního sportovce. Pracovníci zadali do systému jeho vzorek jako negativní, aniž by pokračovali v dalších testech vzorku. Pokud se vrátil vzorek s heslem „Quarantine“, pokračovalo se v testování vzorku v souladu s postupem, který je předepsaný v mezinárodní normě pro laboratoře. Avšak ani tito sportovci nebyli nutně nahlašováni. Buď se neprokázaly dostatečné analytické důkazy, nebo se např. uplatnila terapeutická výjimka.

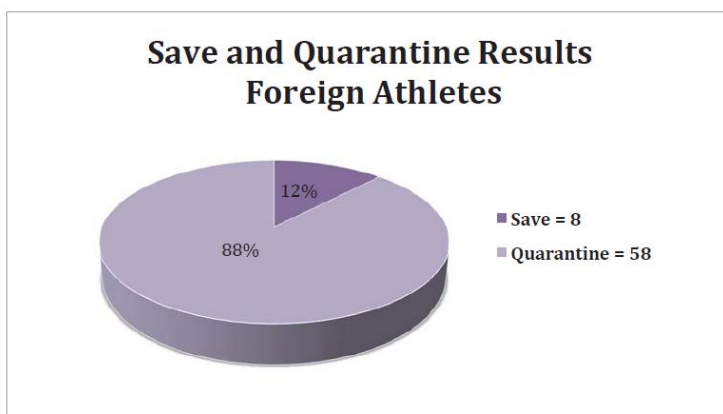
Celá tato metodika se uplatňovala minimálně od roku 2011 do roku 2015. Vesměs by se dalo říci, že nadějní ruští sportovci, kteří vyhrávali medaile, nebo byli medailovým příslibem do budoucna, dostávali „nálepku Save“. Cizinci a „nenadějní“ sportovci byli posláni tzv. do karantény.

Celkem 643 záznamů o pozitivních profilech bylo zaevidováno a katalogizováno do databáze, ze které se mohli udělat vypovídající závěry. U 577 vzorků byla učiněna objednávka „Save“, nebo „Quarantine“, přičemž více než 50% vyznělo v „záchranu“ v podobě objednávky „Save“ pro ruské sportovce.

Obr. č. 2 – Procentuelní poměr objednávek na Save a Quarantine z McLarenovy zprávy V rámci odhalené konverzace, která se uskutečnila během moskevského mistrovství v roce 2013, se potvrdil závěr patrný i ze zaevidovaných případů a to, že cizincům se téměř automaticky dávala „nálepka Quarantine“. V rámci konverzací mezi laboratoři a Velikodnyem byly zachyceny konverzace jako „Všichni cizinci – karanténa!“ nebo „Cizinci – karanténa“. Což dokumentuje níže uvedený graf.

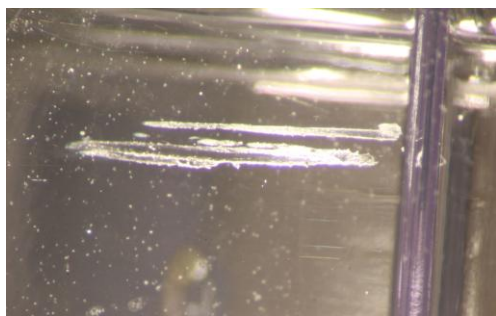

Obr. č. 3 – procentuelní poměr Save a Quarantine u zahraničních sportovců z McLarenovy zprávy

Za zmínku stojí změna velení, která byla odhalena pomocí e-mailové konverzace, kdy je zaznamenán minimálně jeden případ, kdy do Save/Quarantine metody zasáhl ministr Mutko, nikoliv náměstek ministra Nagornykh. Jednalo se o zahraničního fotbalistu, který hrál v ruské fotbalové lize. Zajímavé, ale nijak překvapivé je, že Mutko je také předsedou Ruské fotbalové asociace.

Tato metodika byla uplatňována v širokém spektru sportů. Minimálně těchto 577 sportovců je roztríděno do jednotlivých sportů: Atletika - 139, vzpírání- 117, neolympijské sporty- 37, paralympijské sporty - 35, zápas - 28, kanoe - 27, cyklistika - 26, bruslení - 24, plavání - 18, lední hokej - 14, lyžování - 13, fotbal a veslování - 11, biatlon-10, boby, judo, volejbal - 8, box, házená – 7, taekwondo - 6, šerm a triatlon- 4, moderní pětiboj a střelba- 3, plážový volejbal a curling- 2, basketbal, plachtění, snowboard, stolní tenis, vodní polo – 1.

Dr. Rodchenkov poskytl nezávislé osobě seznam výše zmíněných 37 vzorků. Dále byly tyto vzorky kontrolovány v dostupné digitální komunikaci. Bylo zjištěno, že minimálně 28 vzorků z 37 bylo zadáváno, jako příkaz „Save“. Přičemž všechny tyto vzorky byly v databázi ADAMS hlášeny jako negativní. Což potvrzuje Rodchenkův důkaz, že těchto 37 vzorků bylo pokryto Metodou mizení pozitivních vzorků. Zvlášť byly podrobeny nezávislému testování lahve od B vzorků z moskevské laboratoře a moč, která v nich byla obsažena. Hlavními důkazy byly škrábance a jiné známky, které odhalil odborník, který byl z tohoto důvodu povolán nezávislou osobou. Škrábance byly pro netréované oko prakticky neviditelné a jednalo se spíše o mikroskopické poškození, avšak dokázalo, že se vzorky byly manipulovány.

Obr. č. 4: Poškození na lahvích se vzorky. Druhá McLarenova zpráva

Další testy se týkaly vzorků samotných. Byly zaměřeny zejména na DNA, obsah soli, kreatinu a steroidní profil vzorků. Nezávislé osobě bylo předloženo několik důkazů, které přesně odpovídají svědectví Dr. Rodchenkova.

1. Odborník, který se zabýval škrábanci na lahvích se vzorky, prokázal, že se lze dostat do zapečetěné lahve se vzorkem, aniž by zanechal známky, které by byly na první pohled viditelné. Přičemž svou práci graficky nezávislé osobě prokázal.
2. Odborník byl také požádán, aby prozkoumal polovinu z 26 lahví vzorků. Dr. Rodchenkov nezávislé osobě řekl, že jeden konkrétní vzorek (č. 13) nebyl otevřen. Odborníkovi, který lahve testoval, však toto nebylo oznámeno.
3. Odborník prokázal, že na testovaných lahvích byly objeveny škrábance a další známky o tom, že někdo absolvoval úspěšné pokusy o jejich otevření, což potvrzuje svědectví Dr. Rodchenka.
4. 13. lahvička byla odborníkem vyšetřena a shledal, že nemá žádné škrábance a že pravděpodobně nebyla otevřena. Což také ukazuje na pravdivé svědectví Rodchenka.
5. U všech lahví bylo provedeno vyšetření moči.
6. Bylo objeveno, že u jednoho vzorku se neshoduje DNA sportovce s močí ve vzorku. Opět se zde potvrzuje tvrzení Dr. Rodchenka o nahrazování čisté moči od jiného sportovce.
7. Ve zkoumané várce vzorků měly být dle údajů dva vzorky téže osoby. Testy však prokázaly, že obě lahve prokazovaly, že se s nimi manipulovalo. Bylo zjištěno srovnáním DNA, že dva vzorky, které měly být od stejné osoby, pocházely od dvou různých lidí.
8. Objevil se i důkaz o sportovkyni, která vyhrála zlatou a stříbrnou medaili. Ukázalo se, že moč v jejím vzorku pochází od dvou různých lidí. Její láhev se vzorkem B opět prokázala, že se s ní manipulovalo. Což opět potvrdilo Rodchenkovo svědectví, že se v některých případech mixovala moč dvou osob.

Zajímavá je i vynalézavost ohledně podávání zakázaných dopingových látek. Už nezávislá komise zjistila, že do roku 2010 byly zakázané látky sportovcům poskytovány hlavně přes jejich trenéry. Až později, když se stal ředitelem antidopingové laboratoře Dr. Rodchenkov, vyvinul steroidní koktejl, který se měl co nejúspěšněji vyhnout odhalení. Jednalo se o perorální užití anabolických steroidů turinabolu, oxandrolonu a methasteronu. Vše bylo rozpuštěno v alkoholu, kdy měli připravený Chivas pro muže a Vermut pro ženy. Roztokem si propláchli sportovci ústa a následně ho vyplivli. Po hrách v Londýně byl turinabol nahrazen trenbolonem, který se nedal tak snadně detekovat. Alkohol se používal z prostého důvodu lepšího rozpouštění steroidů, než např. ve vodě. A absorbování skrze buněčnou membránu v ústech zkracuje detekční dobu látek oproti např. injekcím nebo polknutí. Hlavním distributorem však nebyl Rodchenkov, ale Irina Rodionova. Distribuovala ho různým sportovním federacím a koktejl přezdívala Vévodkyně podle tradičního ruského nápoje. Doklady Dr. Rodchenka ukazují, že byl koktejl používán už na LOH v Londýně. To potvrdilo i opětovné testování vzorků z těchto her, kdy se ukázalo, že vzorky osmi ruských sportovců obsahovaly metabolity perorálního turinabolu.

Díky svědectví se potvrdilo, že do celé akce byl zapojen agent Blokhin z FSB. Měl nejfrekventovanější přístupy do laboratoří, jako akreditovaná osoba a to v převleku za pracovníka kanalizační a instalatérské firmy Bilfinger. Práci mu usnadňovalo i to, že FSB si zřídila ve 4. patře laboratoře v Soči svou operační místnost, která zároveň sloužila i pro přespávání. Jeho jméno figuruje na seznamu osob, které měly přístup do laboratoře, kde byl také svědky několikrát viděn.

Vše výše uvedeno je podloženo důkazy. Největší otázkou zůstává, kam až odpovědnost sahají a z jak vysokých „pater“ příkazy přicházejí. Je vhodné si připomenout, že nejvyšším velitelem FSB je sám Putin, jehož minulost je spjatá s KGB a později s FSB. Obecný předpoklad je, že Putin sleduje činnost FSB, udává strategický směr, ale přesný rozsah jeho pravomocí ještě nikdo neodhalil. Jediné co je z důkazů jasné, je, že je v této dopingové síti značné státní zapojení, ať už ze strany ministerstva, pod které sport spadá, nebo ze strany právě FSB.

Pro Sochi bylo nutné vyvinout zcela odlišnou metodu od té, kterou praktikovali před OH v Sochi. Z olympijské laboratoře nebylo možné vyjmout vzorky pomocí Metody mizejících pozitivních vzorků. Musela být vymyšlena nová strategie očištění předem určených vzorků. Sportovci, kteří byli pod „státní ochranou“ byli vypsáni na speciální seznam. Vzorky těchto sportovců byly, obvykle během noci, aby se zamezilo

Dr. Rodchenkovem byla dodána tabulka 37 sportovců, kteří byli ruskou nadějí na medaile ze ZOH v Sochi. Tabulku vytvořil zástupce Rodionové Alexey Velikodniy v roce 2014 a nazvána byla „vévodkyně“, tedy shodně, jako koktejl podávaný sportovcům. Sportovci na tomto seznamu podstoupili sportovní přípravu pod státním dozorem. Tato státem kontrolovaná příprava zahrnovala i dopingové koktejly Dr. Rodchenkova. Tito sportovci také předem poskytli svou čistou moč před aplikací koktejlů. Tato moč byla Rodionovou uschována v mrazících boxech pro pozdější výměnu. Sportovci byli instruováni, aby si zaznamenávali čísla či obrázky svých vzorků.

Celá akce probíhala tak, že sportovec, za přítomnosti mezinárodního dopingového inspektora, odevzdal vzorek, zaznamenal si jeho číslo/obrázek apod. a tyto informace předal Rodionové. Ta informace předala Dr. Rodchenkovovi s tím, že právě tyto vzorky se musí vyměnit. Vzorky ruských sportovců byly vždy odesílány k večeru ředitelem dopingové kontroly RUSADA Evgenyem Antilskym. Ten vždy po odeslání vzorků informoval vedoucího oddělení registrace biologických vzorků (Eveny Kurdyatsev), že vzorky chráněných sportovců dorazily do laboratoře.

Kurdyatsev měl vzít vzorky B do skladovací místnosti. B vzorky chráněných atletů odstranil a zastrčil si je do kapes svého laboratorního pláště. A vzorky převezl do alikvotní místnosti.

Obvykle kolem půlnoci propašovali vzorky chráněných sportovců myší dírou, kde čekali Dr. Rodchenkov, Blokhin a další. Blokhin pak zařídil vše nezbytné, tedy odstranění víček v B vzorku, zajištění výměny za čistou moč. Dále se vzorek upravoval solí, nebo destilovanou vodou, aby byl co nejpodobnější původnímu vzorku. Po všech nezbytných úpravách byly vzorky opět zavičkovány a vráceny zpět do alikvotní místnosti opět myší dírou.

Pro ověření této spolupráce bylo vybráno 40 podezřelých vzorků. Po analýze těchto 40 vzorků se zjistilo, že 6 z nich obsahuje množství soli, které výrazně překračuje hodnotu produkovanou v lidském těle. Z těchto šesti vzorků patřily dva olympijským medailistům ze Sochi.

Další důkazy vedly k objevení, že před LOH v Londýně, byli sportovci, kteří se měli her zúčastnit, testováni v Moskevské laboratoři, aby se zjistilo, jak na tom jsou. Testování prováděl Dr. Rodchenkov. Vzorky označoval barvami: červená znamenala, že by byl sportovec s největší pravděpodobností na letních olympijských hrách pozitivně testován a měl by být nahrazen, žlutá znamenala pozitivní testování na

zbytkové látky, které by se však mělo do her ztratit a zelená znamenala, že byl sportovec vyčištěn a je připraven pro hry. Současně byly všechny pozitivní nálezy (až na malé výjimky) hlášeny do systému ADAMS, jako negativní.

Uplatňovala se zde Metoda mizejících pozitivních vzorků. Některé výsledky testování se McLarenovi a jeho týmu a s dopomocí Dr. Rodchenka, podařilo získat. Týkaly se 46 ruských sportovců. Ve zprávě se nachází upravená tabulka, ze které byla odstraněna jména ruských sportovců. Tabulka obsahuje podrobné údaje, jaké látky byly nalezeny v moči testovaných sportovců a následně v druhém sloupci je výsledek, který byl nahlášen do mezinárodní databáze ADAMS.

Ze 46 pozitivních vzorků byl jako pozitivní nahlášen pouze jeden. Zbytek pozitivně testovaných byl nahlášen jako negativní. Tabulka se pro ilustraci nachází i v přílohách, jako příloha č. 1, této diplomové práce. Pravdivost a přesnost této tabulky se potvrdila, při opakovaném testování vzorků sportovců získaných na LOH v roce 2016. Z těchto „retestů“ se ukázalo 10 vzorků A pozitivních na různé látky obsažené v „koktejlu“ Dr. Rodchenka. Navíc u dvou sportovců, kde byly možnosti pro jmenné porovnání, se látky shodují s látkami uvedenými ve zmiňované tabulce. Vyšetřovatelé McLarenova týmu porovnali jména těchto 46 ruských sportovců s vítězi medailí na LOH v Londýně. Jedenáct z těchto sportovců získalo medaile.

V závěru zprávy McLaren sumarizoval výsledky, jako první poznatek jmenoval skutečnost, že docházelo ke státem kontrolované Metodě mizejících pozitivních vzorků. Dalším klíčovým bodem, bylo zjištění, že laboratoř v Sochi provozovala jedinečný systém výměny vzorků, která umožňovala dopujícím sportovcům startovat na hrách. Posledním klíčovým bodem bylo, že ministerstvo sportu řídilo, kontrolovalo a dohlíželo na manipulaci s výsledky, či přímo výměnu vzorků. To vše za pomoci či účasti FSB, laboratoří v Moskvě a Sochi a CSP.

8.1 Druhá McLarenova zpráva

Ve druhé zprávě McLaren a jeho pověřený tým rozšiřují poznatky ze zprávy první. Navíc odtajňují jména některých dopingových hříšníků a přináší konkrétní počty, či v některých případech odhady počtů sportovců, kteří se dopingového programu zúčastnili. McLaren odhaduje, že sportovců, kteří mohli být zapojeni do centralizovaného a systematického zakrývání dopingů, mohlo být přes 1 000. Týká se to sportovců ze zimních i letních sportů a také paralympioniků.

V celé zprávě se potvrzují dříve získané důkazy, rozšiřují se a přibývají počty podezřelých, či usvědčených osob. Např. z původních 312 vzorků, které byli hlášeny chybně na ADAMS jako negativní, se číslo vyšplhalo ve druhé zprávě už na 500. V první zprávě bylo evidováno 577 pokynů z ministerstva sportu týkajících se zpracování vzorků, ve druhé zprávě bylo odhaleno už 800 pokynů.

V kapitole rozebírající OH v Londýně už jmenoval první usvědčené, které on a jeho tým pomohl odhalit. Jednalo se o čtyři trenéry: Alexey Melnikov, který dostal doživotní zákaz ve sportu, Vladimir Kazarin, bývalý trenér atletky Savinové, která byla taktéž potrestána za dopingové prohřešky čtyřletým zákazem činnosti. Savinová byla vítěžkou běhu na 800m z OH v Londýně. Vladimir Mokhnev dostal desetiletý zákaz. MailOnline (2016) Poslední z uvěřených trenérů byl Viktor Chegin. Chegin byl trenérem desítek sportovců, mimo jiné i olympijských vítězů: Elena Lashmanová, Olga Kaniskinová, či Sergei Kyrdiapkin, který byl však také usvědčen z dopingu a zlato mu bylo odebráno. Sám Chegin dostal doživotní zákaz. The Indian List (2016). U většiny vyloučených trenérů však panují velké otazníky, jestli skutečně dodržují zákaz sportovní činnosti. (Radio Free Europe/Radio Liberty, 2017)

Dokazování viny pomocí nezvratných důkazů v podobě nalezení dopingem kontaminované moči je poměrně problematické. Ačkoliv se potvrdil státem řízený doping, jednotlivé sportovce je komplikovanější určit. I McLaren zmiňoval, že pouhé zařazení sportovce na jednotlivé seznamy je důkaz o podvodu, ale CAS mu v těchto případech nedal za pravdu a nepovažoval to za přímý důkaz viny sportovce.

Spousta vzorků byla zničena, když např. WADA požádala o uchování konkrétních 67 vzorků v roce 2015, ačkoliv už nemusely být skladovány. Vzorky byly zničeny s tím, že se stala chyba v komunikaci a administrativě v moskevské laboratoři. Ačkoliv se WADA s tímto tvrzením nespokojila, kontaminované vzorky již byly nenávratně ztraceny a tím i přímé důkazy proti konkrétním osobám.

Důležité poznatky a závěry z druhé McLarenovy zprávy spočívají zejména v odhalování konkrétních bodů, kdy Rusko porušilo antidopingový kodex WADA. Celá pasáž pod číslem 2 popisuje způsoby porušení antidopingových pravidel. První porušení je specifikováno v článku 2.1 - Přítomnost zakázané látky nebo jejích metabolitů nebo indikátorů v těle sportovce, dále 2.2 Použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo zakázané metody. Další prokázané provinění proti pravidlům shrnuje článek 2.5 - Podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly. Další

obvinění ukazují na porušení článku 2.8/2.9 – podání nebo pokus o podání zakázané látky nebo metody jakémukoliv sportovci a spoluúčast vztahující se k bodu 2.8.

9. Rozbor McLarenových zpráv

Dostáváme se k hlavnímu cíli diplomové práce – praktické uplatňování antidopingové politiky v ruském sportu. Téma je široce provázané s teoretickou částí práce, kde jsou popsány všechny mezinárodní (antidopingové) organizace, jelikož prakticky vše k čemu se Rusové zavázali, porušili.

9.1 V čem Rusové pochybili

Kromě bodů, které jsou uvedeny ve druhé McLarenově zprávě, musí být přidány na výčet pochybení ještě další provinění. McLaren vynechal body 2.6 - Držení zakázaných látek a látek umožňujících zakázané metody a 2.7 - Nelegální nakládání s jakoukoli zakázanou látkou nebo látkou umožňující zakázané metody, které by, dle autorky diplomové práce, měly být na seznam porušení antidopingových pravidel také zařazeny, jelikož i k nim jsou prokazatelné důkazy. Na seznam prohřešků by bylo vhodné přidat a zdůraznit, že celý případ má souvislosti s politickou propagací státu pomocí sportu a to za jakoukoliv cenu. Další provinění je proti Mezinárodní úmluvě proti dopingu, kde se její druhý bod, týká podpory mezinárodní spolupráce, která skýtá i mezinárodní sdílení informací. Rusko má dokonce i ve svých „Všech ruských antidopingových pravidlech“ zahrnut odstavec o sdílení informací mezi jednotlivými antidopingovými organizacemi. Rusové se sice o informace dělili, např. prostřednictvím systému ADAMS, ale informace, které do něj vkládali, byly mylné a zavádějící.

Problém s McLarenovou zprávou je nedostatek přímých důkazů v případě jednotlivých sportovců. Svědectví Dr. Rodchenkova je sice velice věrohodné a shoduje se s dalšími nepřímými důkazy, ale stále chybí důkazy přímé. Jak uvádí sportovní právník Jan Šťoviček v rozhovoru, který vedl Pavlíček (2018): je nepochybné, že v Rusku fungoval státem řízený doping, ale k zákazu činnosti jednotlivých sportovců jsou nutné konkrétní důkazy a ty u většiny sportovců chybí. Proto byli na poslední chvíli vyloučeni ze ZOH např. Šipulin nebo Ust'ugov – do poslední chvíle se hledaly přímé důkazy. Šťoviček ještě v rozhovoru podotýká, že hromadná slyšení velmi komplikuje fakt, že se Dr. Rodchenkov obává o své zdraví a život a nechce do Švýcarska přiletět, svědčil pomocí videokomunikace.

Přímé důkazy se v ruském prostředí získávají jen velmi těžko, vzhledem k tomu, že jediný, kdo mohl bez ohlášení kontrolovat vzorky v ruské laboratoři, byla RUSADA, která byla do celé věci zapletena. Jak bylo v McLarenově první zprávě uvedeno,

proběhla nenahlášená kontrola, ale i ta se musela několik dní předem nahlásit, protože v Rusku existuje vízová povinnost, takže se o kontrole stejně vědělo minimálně několik dní předem.

Zásadním problémem je propracovaný ruský systém, který byl sice odhalen, ale stále dokáže krýt většinu svých dopujících sportovců.

10. Zmapování dopadů dopingových případů na sportovce

Je nutné si uvědomit, že dopingový případ z právního hlediska končí v momentě, kdy je sportovec odsouzen, nebo zbaven obvinění. Jednoduše vynesením pravomocného rozsudku. Ale pro ostatní zúčastněné případ pokračuje, ať už se jedná o vracení medailí, očišťování svého neprávem poskvrněného jména, nebo opětovné vracení se do sportovního prostředí.

Pro poctivé sportovce, kteří byli oběťmi dopingových skandálů a medaile jim byly vráceny až zpětně, se dělá velmi málo. Sportovci nepřišli jen o často skloňovanou radost z daného okamžiku a slavnostní ceremoniál (v případě výhry medaile). Přišli o daleko víc – o peníze, o sponzory apod. Jsou to věci, které jsou téměř nevyčísitelné. Ale stačí si představit, jak ohromná je pozornost sponzorů, která se obrací k českým medailistům. A ve světě je to podobné.

10.1 Medailové zisky Ruska v Sochi 2014

Jak bylo v McLarenově zprávě zmíněno, Rusko nebylo spokojeno s počtem získaných medailí na OH ve Vancouveru a dalo si za cíl tento počet zdvojnásobit. Což se podařilo, ale ne na dlouho.

V tabulce je uvedené medailové pořadí zemí na olympijských hrách v Sochi, před a po skandálu. Pokud by se nehledělo na pořadí, kdy je zlatá medaile ceněná nejvýše, ale na prostý součet medailí, Rusko by skončilo dokonce až za Nizozemskem.

MEDAILOVÉ POŘADÍ V SOČI							
před skandálem Rusů				po skandálu Rusů			
<i>země</i>	<i>zlato</i>	<i>stříbro</i>	<i>bronz</i>	<i>země</i>	<i>zlato</i>	<i>stříbro</i>	<i>bronz</i>
1. Rusko	13	11	9	1. Norsko	11	5	10
2. Norsko	11	5	10	2. Kanada	10	10	5
3. Kanada	10	10	5	3. USA	9	7	12
4. USA	9	7	12	4. Rusko	9	3	8
5. Nizozemsko	8	7	9	5. Nizozemsko	8	7	9

Tabulka č. 2. Zdroj: autorka

Rusové kvůli dopingovým prohřeškům přišli o čtyři zlaté medaile, osm stříbrných a jednu bronzovou. Je nutné si uvědomit, že se nejedná pouze o 13 provinilých sportovců, tedy stejně jako medailí. Sportovcům, kterým byl ve vzorcích objeven doping, je daleko více, jelikož se ve více případech jednalo o týmové sporty. Konkrétně se do této doby jedná o 43 sportovců.

Na tabulce níže vidíme zmiňovaný počet 43 sportovců, kteří byli rozřazeni do tabulky dle jejich sportů. U bobů a biatlonu bylo medailistů více, jelikož sportovci získali medaile ve více disciplínách. U bobistů se jednalo o dvojbob, který startoval i v závodě čtyřbobů a v obou disciplínách získali medaili. U biatlonu se jedná o Olgu Vilukhinovou, která byla druhá ve sprintu žen a následně získala se štafetou 4x6km také stříbro. Zbýlý počet medailových dopingových hříšnic jsou 3 ze 4 jejích štafetových kolegyň. (Zaccardi, 2017)

Počet vyloučených:		z toho medailistů:
Běh na lyžích	11	4
Boby	10	(4) 6
Hokej - ženy	8	0
Skeleton	5	2
Rychlobruslení	4	1
Biatlon	3	(3) 4
Sáně	2	0

Tabulka č. 3. Zdroj: autorka

Později přišel poměrně nečekaný zvrat v celém případě všech 43 sportovců, resp. 42, kteří se obrátili na arbitrážní soud pro sport CAS. 1. února 2018 soud rozhodl o navrácení 28 sportovců do výsledkových listin pro nedostatek přímých důkazů. Mezi sportovci, kterým byla navrácena medaile, jsou např. zlatý a stříbrný běžec na lyžích Alexandr Legkov, 3x stříbrný medailista z téže disciplíny Maxim Vylegžanin, či zlatý skeletonista Tret'jakov. Osvobozeno bylo i 5 z 8 hokejistek. MOV uvažuje, že se proti rozsudku odvolá, jako hlavní důvod udává, že ho mrzí, že u 11 sportovců CAS rozsudek potvrdil, resp. zamítl odvolání, ale u zbylých 28 nevzal toto rozhodnutí v úvahu. Rodchenkův právník Walden si po vyslyšení verdiktu nebral servítky a prohlásil: "Tohle rozhodnutí CAS jenom posiluje podvodníky, ztěžuje cestu k vítězství čistým

sportovcům a znamená další nespravedlivý úspěch pro zkorumpovaný ruský dopingový systém a především pro (prezidenta) Putina." (Sport.cz, 2018)

10.2 Problematika vracení medailí

Je nutné dávat předchozí informace do souvislostí, které byly nastíněny na začátku této kapitoly, tedy že těchto 43 sportovců odsunulo pomocí zakázaných dopingových látek minimálně o jednu příčku sportovce, kteří skončili za nimi. Zejména pak 13 medailistů přijímalo výhrady vítězů neprávem a ochudili tak o zmiňované benefity „čisté“ sportovce.

Pro ilustraci, jak komplikované je už jen vrácení medaile od usvědčeného sportovce příslušné sportovní organizaci, nebo MOV, poslouží příklady z atletiky. Ruská atletická federace požádala v průběhu let o navrácení 24 neprávem získaných medailí, zpět dostala pouze tři.

Paradoxně vyznívá i případ z OH v Pekingu. Ruská štafeta 4x400m mužů doběhla na bronzové příčce. Zpětně byly otestovány jejich vzorky a u jednoho z Rusů (Denise Alekseyeva) byla objevena zakázaná látka. Ruské kvarteto bylo diskvalifikováno a byli vyzváni, aby vrátili své medaile. Z celé čtveřice vrátil medaili pouze jediný muž a to ještě ten, který nedopoval. (Davis, 2017)

Biatlonistka Romanovová se nechala slyšet, že medaili ze štafety raději vyhodí na smetišť, než aby jí vracela MOV. Přitom ona a ještě její kolegyně Viluchinová byly usvědčeny z dopingu. Obě dostaly doživotní zákaz startu na OH, ale vzhledem k tomu, že obě už ukončily kariéru, je tento trest spíše formální, než že by měl přímý dopad na jejich sportovní kariéru. Romanovová si nepřipouští jakékoliv pochybení ze své strany, nebo ze strany státu. (Týden.cz, 2017)

Co se týče sportovců, kterým byly navraceny medaile, nezdá se, že by případy dlouho táhly a není výjimkou, že dotyční oznámí odchod do sportovního důchodu. To se stalo např. britské oštěpařce Goldie Soyersové. Po diskvalifikaci ruské oštěpařky Abakumovové se posunula na bronzovou příčku, z nepopulární čtvrté pozice. Jak sama uvedla, nejprve byla opravdu šťastná, ale s odstupem času je spíše víc a víc našťvaná. Momentálně v ní nejvíce převládá pocit nespravedlnosti nad tím, že byla okradena o nejkrásnější okamžik života. Největší křivdou a chybou v systému je pro Soyersovovu nevšímavost. Všichni Abakumovovou podezřívají, její postava se měnila před očima a během jedné sezony se zlepšila v hodech o více jak 9m. (Fordyce, 2017)

10.3 Ruská sportovní mentalita

Problémem je, že řada ruských sportovců, kteří byly usvědčeni z dopingového podvodu, nechápou, co je špatně na jejich chování a počínání. Samozřejmě mohou existovat i tací, kteří o systematickém dopingů v Rusku nevěděli a stali se pouze nevědomými pěšáky v ruském systému. Je však těžké uvěřit, že to je většina sportovců.

Jak podotýká Michal Šlesingr ve svém rozhovoru pro MF DNES, který vedl Tomáš Macek (2018) celková mentalita v Rusku je jiná. Uvádí příklad s Justinem Gatlinem, americkým sprinterem. Poukazuje na to, že američtí sportovci chování svého kolegy odsuzují a nesouhlasí s tím. V Rusku nikdo dopingové hříšníky nezkritizoval. Šlesingr se svými biatlonovými kolegy vytýkali toto chování ruskému reprezentantovi Šipulinovi. Proč nekomentuje ruské kauzy? Proč nevystoupí proti těm, co podvádí?

Rusové podle Šlesingra mají systém narušený dopingem již od juniorských kategorií. Považují ho za nedílnou součást sportu. Na druhou stranu připomíná, že sportovci jsou tam tím nejnižším článkem v celém soukolí a věří, že jsou v Rusku i sportovci, kteří by se rádi systému vzepřeli, ale nemají na to dost sil.

Další bod, na který Šlesingr upozorňuje je shazování viny Rusů na ostatní a upozorňování na další dopingové prohřešky. Například se odvolávali na podivné terapeutické výjimky norských běžců na lyžích, neuvědomují si, že problém ruského sportu je celoplošný, napříč všemi sporty a to jak zimními, tak letními. Rusové stále všechna obvinění vytrvale popírají a tvrdí, že je vše smyšlené od Dr. Rodchenka, muže který byl údajně přetažen Američany. Ignorují přitom důkazy od ostatních kompetentních osob, které navíc Rodchenkova tvrzení jen potvrzují.

To že spousta ruských sportovců neví, nebo si nepřipouští hloubku problému ve sportu v jejich zemi, ilustruje vyjádření již zmiňované Romanovové. Romanovová doslova prohlásila: "Dál budu medaili ukazovat mladým sportovcům a vykládat jim o té složité, ale zajímavé cestě. Budu mluvit o emocích, které jsem zažila, když Olga Viluchinová proběhla cílem a my se k ní seběhly. Okamžitě mi naskočily vzpomínky na dětství. Jak jsem v devíti letech šla na sportovní školu, táta mě vozil po závodech a máma mi chystala termosky a něco k jídlu. Radovali jsme se z vítězství v závodech na různých úrovních a došli až k olympijské medaili." (Týden.cz, 2017)

Argumentace Vitalije Mutka, kterému byl věnován nemalý prostor v McLarenově zprávě, také stojí za zmínku. Opět se totiž vracíme k výše zmiňované (ne)logice Rusů, tedy svalit vinu jinam, namísto přiznání té vlastní a řešení daného problému. Mutko prohlásil po vyslyšení obvinění: „Lidé už mají natolik vymyté mozky tím, že za

všechno může Rusko, že si už nikdo nevzpomene na zodpovědnost WADA a MOV.“ Podle něj je špatně, že se nikdo nezajímá o průběh práce 22 komisařů WADA v dopingové laboratoři během her v Soči. „Co tam dělali? Spali?“ (iDNES.cz, 2017)

Poslední dokumentací ruské mentality, tentokrát fanouškovské, je nedávný případ poměrně nevinné fotky, kterou na instagram umístila tenistka Maria Šarapovová. Je na ní se svou matkou v americkém muzeu vyfocena před americkou vlajkou, která je součástí expozice. Okamžitě po uveřejnění se na ní snesly nenávistné komentáře jako: „Jsi snad ještě pořád Ruska, ne? Tohle už laskavě nikdy nedělej!“ nebo „Proč se nevyfotiš s ruskou vlajkou? Bojíš se snad?“. Podivné je, že tato fotka vyvolala daleko více kritiky ze strany ruských fanoušků, než vyjádření Šarapovové ohledně přiznání užívání dopingové látky meldonium. (Lefenda, 2018)

10.4 Ruské zákazy startů

Na sankce, které byly uvaleny na Rusko, je spousta reakcí. Některé názory jsou, že sankce, které byly uvaleny, jsou příliš tvrdé. Další názory jsou zase úplně opačného rázu, tedy, že by se s tresty mělo ještě přitvrdit.

Prvním zákazem bylo omezení ruské výpravy na LOH v Riu 2016. MOV v tomto případě alibisticky nechala rozhodnutí na jednotlivých sportovních federacích.

Před ZOH 2018 přišla suspendace Ruského olympijského výboru a zákaz startu Ruské federace na OH. Obnášelo to startování pod neutrální vlajkou s pěti olympijskými kruhy a označení OAR – Olympic Athlete from Russia, Olympijští sportovci z Ruska. Už tento ústupek byl pro Rusy poměrně přívětivý, protože ačkoliv neslyšeli svou hymnu a neviděli svou vlajku, stále měli v názvu „Rusko“.

Ačkoli měli původně Rusové velké čistky ve svých řadách, byli nakonec třetí nejpočetnější výpravou celých olympijských her. Jejich výprava čítala 169 sportovců. Původně měla platit i omezení na fanoušky – resp. Za fanoušky měl zodpovídat suspendovaný ruský olympijský výbor a vlajky a veškeré veřejné upomínání Ruska mělo být schváleno MOV. (Grohmann, 2018) Pozornému divákovi olympijských her však nemohlo uniknout, že v hledišti byly ruské vlajky i symboly hojně rozesety a toto příkázání se nijak neřešilo. Na závěrečném ceremoniálu mohli dokonce Rusové nastupovat pod vlastní vlajkou, což bylo poněkud zarážející, protože už v průběhu OH byly zaznamenány další ruské dopingové případy. Jednalo se o curlera Alexandra Krushelnitskyho, který původně vyhrál na OH bronz spolu se svou manželkou Anastazií Bryzgalovou, který však následně ztratil právě vinou dopingů. Měl pozitivní testy na

meldonium, tedy stejnou látku na kterou doplatila i tenistka Maria Sharapovová. Jeho diskvalifikace a samotné pozitivní testy vyvolaly mnoho otázek. Zejména se jedná o to, že curling není nijak fyzicky náročným sportem. (Menezes, 2018)

Druhým případem byla ruská bobistka Nadežda Sergejevová. Ruští bobisté mají bohatou dopingovou minulost a někteří byli usvědčeni už na hrách v Sochi. Paradoxem bylo, že Sergejevová nosila na začátku olympijských her triko s nápisem „Já nedopuji“. Bobistka byla pozitivně testována na trimetazidin.

Je smutnou realitou, že i přes to, jaké sankce byly na Rusko uvaleny a že měli na hry vycestovat pouze prověřeni sportovci, ze (zatím) čtyř odhalených dopingových podvodů byli dva podvádějící sportovci právě z Ruska. Dalším byl japonský rychlobruslař a slovinský hokejista. (USA TODAY, 2018)

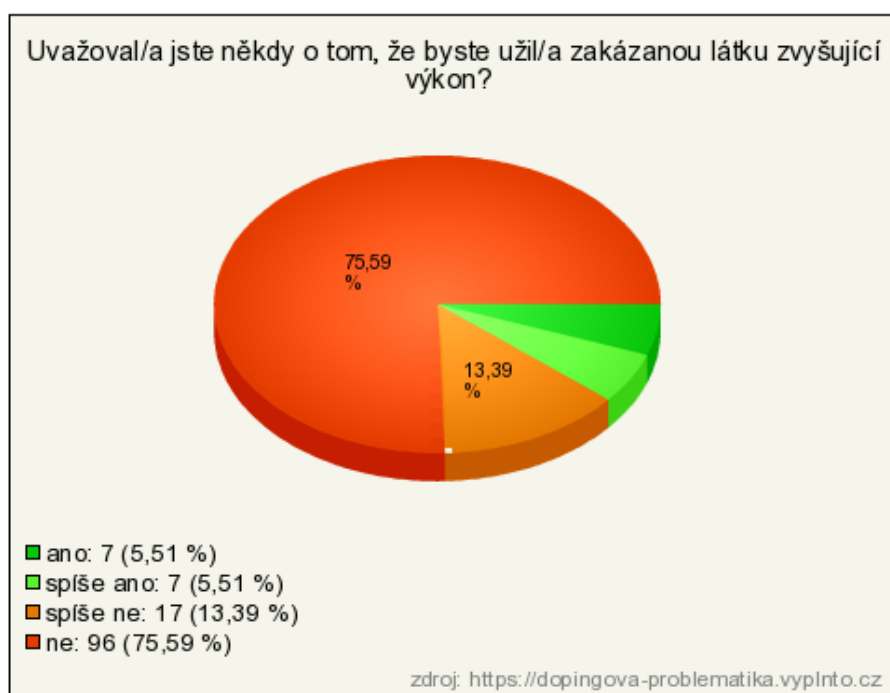
Kromě trestů a zákazů dostal ruský olympijský výbor pokutu 15 milionů dolarů na pokrytí nákladů, které musel MOV a WADA vynaložit při pátrání.

11. Výsledky z dotazníkového šetření

Posledním úkolem, který byl stanoven v této diplomové práci, bylo sestavení dotazníku. Jak již bylo zmiňováno, dotazník vyplnilo 127 respondentů. Průměrná doba vyplňování na jednoho respondenta byla přibližně 8,5 minuty.

První otázka zněla: Uvažoval/a jste někdy o tom, že byste užil/a zakázanou látku zvyšující výkon? Se čtyřmi možnými odpověďmi: ano, spíše ano, spíše ne, ne. Je potěšující, že z celkového souboru 127 respondentů 96 o této možnosti nikdy neuvažovalo. Další nejčastější odpovědí byla odpověď spíše ne, kterou označilo 17 respondentů a po 7 hlasech získaly zbylé dvě odpovědi.

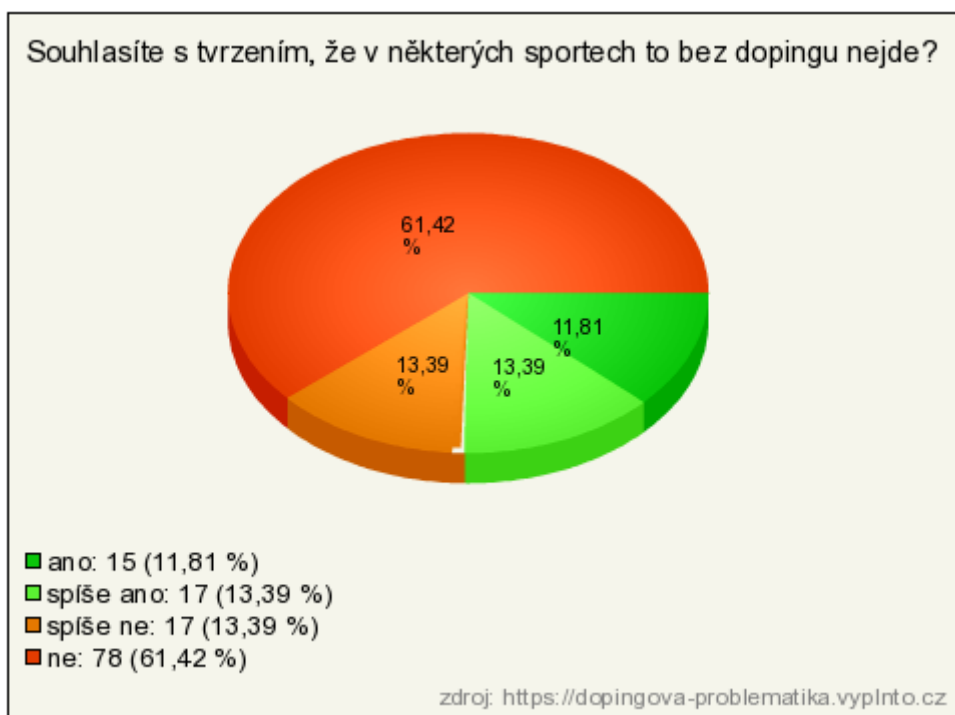

Graf č. 4, zdroj: vyplnto.cz

Druhá otázka zjišťovala názor na tvrzení, které znělo: Souhlasíte, že bez dopingů to v některých sportech nejde? Respondent byl vyzván, aby označil míru souhlasu s tímto tvrzením pomocí odpovědí ano, spíše ano, spíše ne, ne.

Stále tu přetrvává pozitivní bilance, tedy že lidé věří, že to bez dopingů jde ve všech sportech bez rozdílu, jedná se o názor 78 respondentů. Stejný počet respondentů

obdržely odpovědi spíše ne a spíše ano. 15 respondentů si myslí, že minimálně v některých sportech to bez dopingu nejde. Vše dokumentuje graf č. 5.

Graf č. 5, zdroj: vyplnto.cz

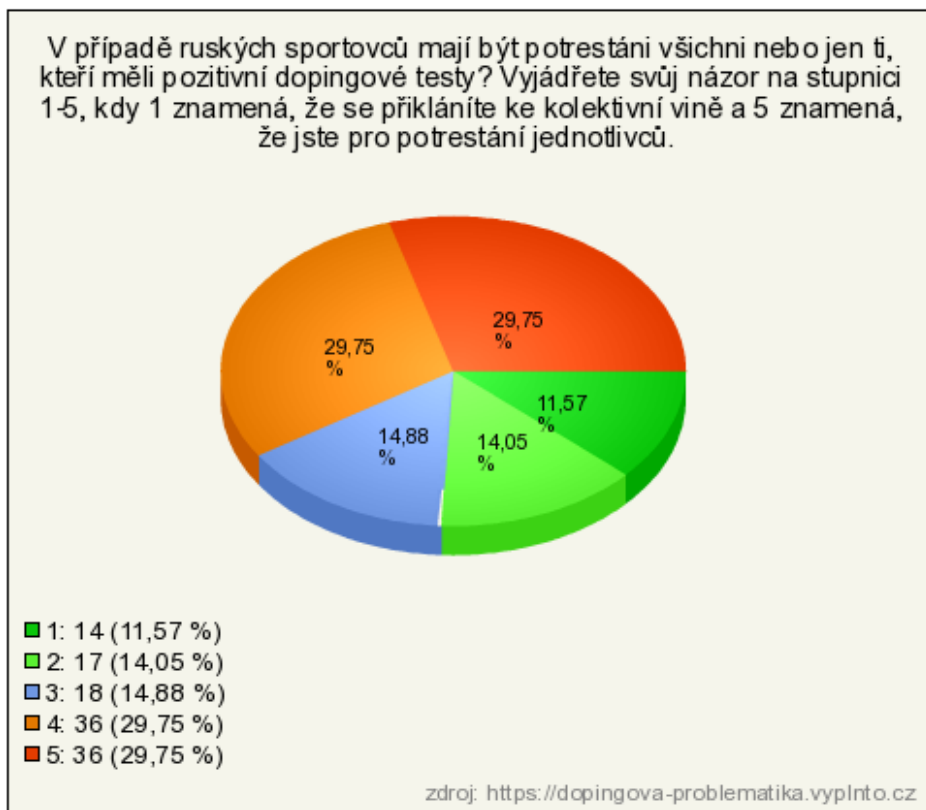
Třetí otázka v dotazníku byla zaměřena na osobní pohled respondenta na to, „kolik zdraví“ je ochoten obětovat pro úspěch. Na stupnici 1-5 měl respondent vyznačit hodnotu, která ho nejlépe vystihuje, kdy 1 znamenalo, že zdraví je nejpřednější a 5 znamenalo, že úspěch je nejpřednější. Pouze pro 58 respondentů, tedy méně než polovinu osob, bylo zdraví nejdůležitější. Odpověď pod číslem 2 označilo 44 respondentů. Střed stupnice vyznačilo 20 respondentů a 5 respondentů vyznačilo odpověď číslo 4. Odpověď, která znamenala, že úspěch je nejdůležitější neoznačil nikdo z dotazovaných.

Graf č. 6: Obětování zdraví kvůli úspěchu. Zdroj: vyplnto.cz.

První a zároveň poslední tzv. větvící otázkou byl dotaz, zda respondenti někdy slyšeli o problematice ruského dopingu. 121 osob odpovědělo, že ano a pokračovali dotazníkem dál k otázce č. 5, 6 respondentů odpovědělo záporně a byli přesměrováni až k otázce č. 13.

Po rozdělovací otázce číslo 4 přišly na řadu otázky týkající se problematiky ruského dopingu. První z nich zněla: V případě ruských sportovců mají být potrestáni všichni nebo jen ti, kteří měli pozitivní dopingové testy? Vyjádřete svůj názor na stupnici 1-5, kdy 1 znamená, že se přikláníte ke kolektivní vině a 5 znamená, že jste pro potrestání jednotlivců. 59,5 % respondentů se zcela, nebo částečně přiklání k individuálním trestům. 18 respondentů zvolilo odpověď na pomezí mezi oběma variantami. Nejméně respondentů označilo, jako svou odpověď ryze kolektivní postih.

Graf č. 7. Kolektivní vina vs. Trestání jednotlivců. Zdroj: vyplto.cz

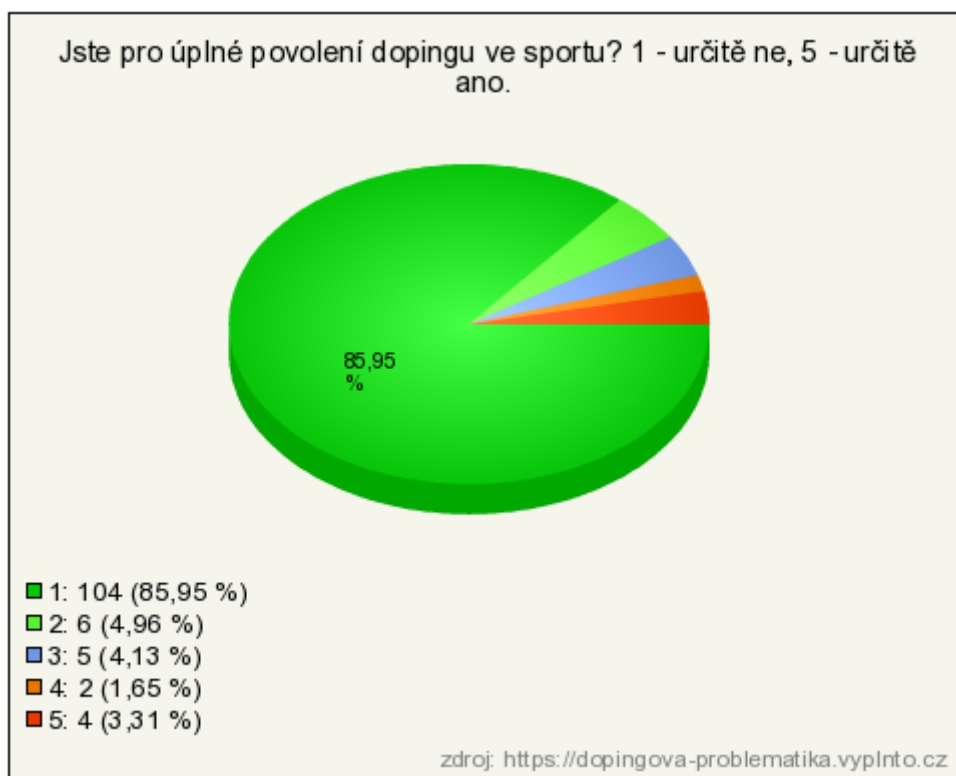
Nechci zobecňovat, či překrucovat odpovědi respondentů, ale troufám si tvrdit, že spousta z těch, kteří směřovali na stupnici k trestání jednotlivců, by po přečtení McLarenovy zprávy, či podobných důkazních materiálů, změnil názor. Byl by to zajímavý námět na rozšíření nynějších výsledků. Je rozdíl slyšet o problematice ruského dopingu a vědět o tom více podrobností, které se však v našich médiích úplně neodrazilo.

Toto tvrzení je pouhá domněnka, avšak když se podíváme na další odpovědi v otázce číslo 6, respondenti se ve většině přiklání k tomu, že potrestání Ruska vyloučením je adekvátní trest. Vyplývá z toho, že většina respondentů by byla pro potrestání Ruska, ale ne všech ruských sportovců. Zde je vidět rozpor mezi odpověďmi, který se odráží i v rozhodnutích nejvyšších sportovních instancí. Bylo rozhodnuto o vyloučení Ruska a suspendování jeho olympijského výboru, ale spousta ruských sportovců měla účast na OH povolenu. V obou případech – jak u respondentů, tak u nejvyšších instancí, chybí již několikrát zmiňované přímé důkazy proti konkrétním sportovcům. Z čehož můžeme pravděpodobně vinit opět ruský systém a jeho rychlost a připravenost k zahlazování stop.

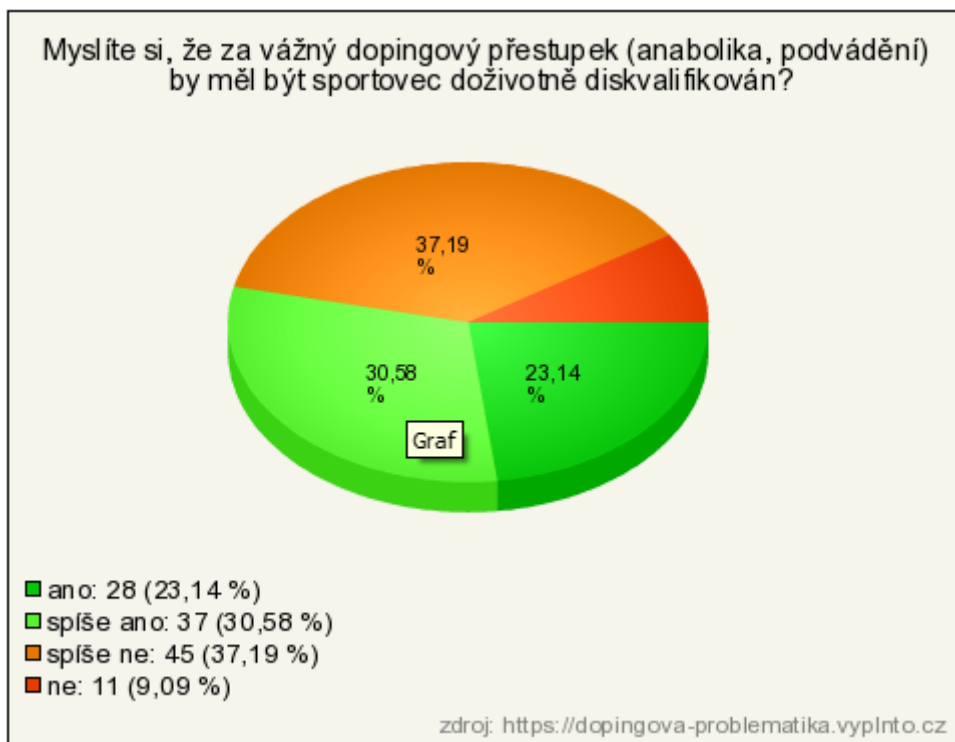
Graf č. 8: Vyřazení Ruska ze ZOH Přísné x Adekvátní? Zdroj: vyplnto.cz

Další otázka se odpoutala od problematiky ruského dopingu a dotazuje se na doping v celém sportovním prostředí. Konkrétně, zda by respondenti úplně povolili doping. Opět byla použita pětistupňová škála, kdy 1 znamená určitě ne a 5 znamená určitě ano. Tato otázka má velmi jednoznačnou odpověď, přes 85% respondentů by určitě doping nepovolovalo. Pouze 4 respondenti označili jako svou odpověď, že by doping určitě povolili.

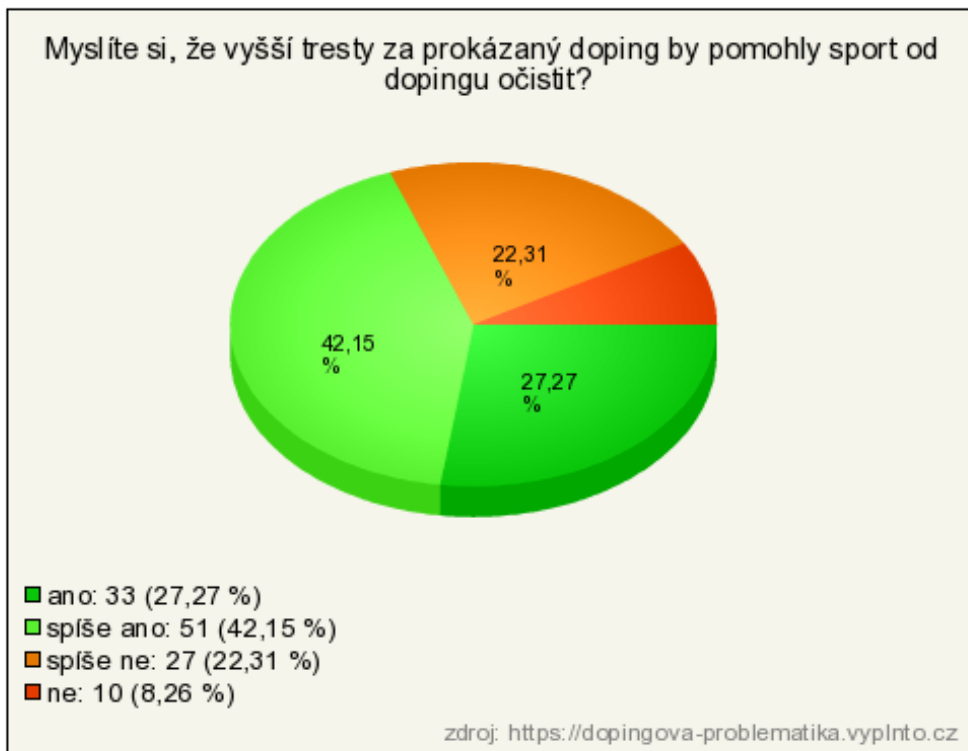
Graf č. 9: Povolení dopingu ve sportu. Zdroj: vyplnto.cz

Na otázku číslo 8: „Myslíte si, že za vážný dopingový přestupek (anabolika, podvádění) by měl být sportovec doživotně diskvalifikován?“ neměli respondenti naopak vůbec jednoznačný názor. Dotazovaní měli na výběr z odpovědí ano, spíše ano, spíše ne, ne. Nejednoznačné názory dokumentují už převládající odpovědi, které jsou se slovem „spíše“. Spíše ne označilo 45 respondentů, spíše ano 37 respondentů. Pro doživotní diskvalifikaci bylo 28 respondentů a proti doživotní diskvalifikaci 11.

Graf č. 10: Doživotní diskvalifikace za vážný dopingový přeštupek? Zdroj: vyplnto.cz

Devátá otázka se týká výše trestů za dopingové prohřešky. Zde se respondenti přiklání k tvrzení, že vyšší tresty by pravděpodobně mohly napomoci k očištění sportu od dopingu. Nejčastější odpovědí bylo spíše ano. Následované odpovědi ano, které dohromady dávaly cca 70%.

Graf č. 11: Pomohou vyšší tresty za prokázaný doping sportu? Zdroj: vyplto.cz

První otevřenou otázkou, byla otázka číslo 10. Respondent měl vyplnit, jaký je, podle něho, nejčastější důvod pro to, že sportovec užije dopingovou látku. Respondenti nebyli nijak omezeni počtem odpovědí, proto někteří uvedli více důvodů. Všechny jejich odpovědi byly zohledněny, rozřazeny a sečteny. Nejčastěji skloňovanou odpovědí v lehce odlišných podobách byla odpověď „zlepšení výkonu“. Byly sem zahrnuty odpovědi „pro lepší výkon“, „kvůli lepší výkonnosti“, „vylepšit si výsledky“ a jim podobné. Celkem bylo těchto odpovědí 47. Druhou nejčastější odpovědí byla touha po úspěchu. Pro úspěch jsou ochotni si sportovci vzít dopingovou látku. Myslí si to 26 respondentů. 22 respondentů uvedlo jako svou odpověď „vítězství“. Nejčastějším slovním spojením v tomto případě bylo „přehnaná touha po vítězství“. Na pomyslném čtvrtém místě se umístila finanční odměna. Podle těchto respondentů sportovci dopují kvůli získání financí za dobrá umístění, či vyhrané zápasy apod. Následně se, se stejným počtem hlasů, umístily odpovědi „nespokojenost se svými výsledky“ a „tlak okolí“. Dle mého názoru jsou tyto odpovědi typické pro sportovce. Nesportovec by si neuvědomil veškeré důsledky, které vrcholový sport obnáší, jako je právě možná frustrace ze stagnujících výsledků, popřípadě tlak okolí, ať už ze strany rodinných příslušníků, nebo sponzorů. Zvlášť byla uvedena položka „tlak trenéra“, protože 8

respondentů uvedlo, že je možné, že se sportovec uchýlí k dopingu po nátlaku trenéra. Stejný počet jmenovalo jako další možnou příčinu dopingu u sportovce vidinu slávy a prestiže. 7 respondentů se domnívá, že je možné, že sportovci o dopingu nevěděli a vzali ho nevědomky. Šest respondentů uvedlo, že je možné, že si sportovci pomáhají dopingem pro lepší a rychlejší regeneraci. Velmi zajímavé byly názory pěti respondentů, kteří se vyjádřili v tom smyslu, že se dnes na sportovce vyvíjí tlak neúměrný lidskému tělu. Po sportovcích se chtějí neustále rekordy a překonávání nejrůznějších hranic, ale lidské tělo má své limity. A právě tyto limity se mohou někteří sportovci snažit překonat pomocí nedovolených látek. Další odpovědi už byly jednotlivé, nebo maximálně po dvou až třech. Někteří se zmiňovali o tom, že sportovce k dopingu mohl donutit stát, jiní uváděli jako možnou příčinu návrat po zranění, či přemotivovanost. Za zmínku stojí i názory o přílišné komercializaci sportu a s tím související tlak na sportovce, popřípadě vyšší odměny (viz odpovědi o finanční odměně).

Jeden z respondentů přirovnal výkon ke zboží. S tímto zbožím se dá úspěšně obchodovat, ale pouze za předpokladu, že výkony přicházejí, pokud stagnují nebo rovnou klesají, o zboží přestává být zájem a i to může být hnacím motorem pro „výpomoc dopingem“.

Neméně zajímavé byly dva názory, které se v dotazníku vyskytly, kde respondenti odpověděli, že to bez dopingu v dnešní době nejde, proto ho sportovci berou.

Proč sportovci berou doping?			
Lepší výkonnost	47	Nároky na sportovce	5
Úspěch	26	Stres	4
Vítězství	22	Zranění	4
Finanční odměna	16	Státem řízený doping	4
Tlak okolí	15	Komercializace	3
Nespokojenost s výsledky	15	Nárůst svalové hmoty	3
Sláva	8	Bez dopingu to nejde	2
Tlak trenéra	8	Potlačení bolesti	1
Omyl sportovce	7	Zoufalost	1
Regenerace	6	Únava	1

Tabulka č. 4: Proč sportovci berou doping? Zdroj: Autorka.

Otázka číslo 11 bylo znovu otevřená a tázala se respondentů, co si představují pod pojmem státem řízený doping. Některé otázky obsahovaly více informací, proto opět údaje v tabulce neodpovídají počtu respondentů. Je to z toho důvodu, aby bylo ve statistickém zpracování co nejvíce údajů, které byly od respondentů poskytnuty.

Nejvíce odpovědí bylo v různé formulaci, že je to státem organizovaný dopingový proces. V tomto smyslu se vyjádřilo 20 respondentů. Zdánlivě podobná odpověď byla systematickostí státu v dopingových procesech, ale byla zařazena zvlášť, jelikož respondenti, kteří tuto možnost uvedli, popisovali propojenost různých státních, lékařských či trenérských oblastí. A byla by škoda, kdyby tyto odpovědi nebyly zohledněny ve vlastní kategorii. 17 osob v rámci svých odpovědí uvedlo, že součástí státem řízeného dopingu je manipulace se vzorky, či výsledky, které z testování vzorků plynou. 16 respondentů odpovědělo, že státem řízený doping představuje jakousi tichou podporu státu, často doplněnou o distribuci zakázaných látek. Podle 11 respondentů sebou státem řízený doping přináší nátlak na sportovce, aby doping brali. Dalších 5 respondentů si myslí, že je užívání zakázaných látek při státem řízeném dopingovém systému, podmínkou pro účast v reprezentaci daného státu. 11 respondentů se chybně domnívá, že se jedná o legalizaci dopingu v daném státu. Ovšem vzhledem k mezinárodním úmluvám (viz teoretická část diplomové práce) nic takového není možné. A tito sportovci by se rozhodně nesměli účastnit žádných mezinárodních soutěží a i na národní úrovni by se jednalo o hrubé porušení dohodnutých antidopingových pravidel. Součástí odpovědí devíti respondentů byla zmínka o Rusku, či ruských sportovcích. U dvou z těchto respondentů byly zmiňovány i jiné země, jako NDR, KLDK, souhrnně postkomunistické země aj. Podle šesti respondentů se jedná pouze o dozor státu bez jeho aktivního zapojení, tedy že stát o daném problému na svém území ví, ale nechává ho plynout. Stejný počet respondentů uvedlo, že neví, co státem řízený doping znamená. A tři další uvedli, že se daný problém vyskytoval v minulosti, ale nyní se to již neděje. Dva respondenti věděli, co daný termín znamená, ale uvedli, že nevěří, že se to děje. Podle jednoho z nich je to nátlak médi a naivita občanů. Tři respondenti, jako součást své odpovědi, uvedli, že v tom hraje roli nátlak trenérů na sportovce.

Velmi zajímavým srovnáním bylo přirovnat státem řízený doping k pětiletce, kdy je přesně dáno, za jakou dobu se má dosáhnout jakých úspěchů a pokud se v pokroku pokulhává, nasadí se doping, pro podporu výkonů.

Co si představujete pod pojmem státem řízený doping			
Státem řízený, organizovaný doping	20	Respondenti nevědí	6
Manipulace s výsledky	17	Užívání, jako povinnost pro repre.	5
Státem podporovaný (distribuce látek)	16	Pouze v minulosti	3
Politicky zaměřená demonstrace síly	15	Nátlak od trenérů	3
Legalizace v daném státě	11	Vynalézání dopingových látek státem	3
Nátlak na sportovce, aby doping brali	11	Financování státem	3
Systematičnost státu	11	V daném státě dopují všichni	2
Rusko (KLDŘ, NDR,...)	9	Sportovci o tom neví	2
Dozor státu, bez aktivního zapojení	6	Respondenti nevěří, že něco takového existuje	2

Tabulka č. 5, zdroj: Autorka.

Dvanáctá otázka byla opět otevřená s dotazem na, dle respondenta, nejproblematičtější sport z hlediska užívání dopingových látek. Spousta respondentů uvedla více než jeden sport, ale drtivá většina jmenovala cyklistiku, na druhém místě se „umístila“ atletika a pomyslnou třetí příčku obsadila kulturistka. Odpovědi respondentů byly pro větší názornost uvedeny v tzv. Word Cloudu a následně pro přesnost ještě v klasické tabulce, kde jsou uvedeny četnosti jednotlivých odpovědi respondentů.

Zajímavé na této otázce bylo, že ačkoliv otázka byla mířena na jednotlivé sporty, tři respondenti uvedli jako svou odpověď „Rusko“.

Obrázek č. 6: Word Cloud k otázce č. 12. Zdroj: Webová stránka Make It Out

Ve kterém sportu je podle Vás problém s dopingem nejhorší?			
Cyklistika	63	Rusko	3
Atletika	47	Děje se to ve všech odvětvích	3
Kulturistika	12	Nevím	3
Vzpírání	11	Bojové sporty	2
Silové sporty	6	Hokej	1
Biatlon	6	Plavání	1
Vytrvalostní sporty	4	Tenis	1
Individuální sporty	4	Olympijské sporty	1
Běh na lyžích	4	Běh	1

Tabulka č. 6: Ve kterém sportu je podle Vás problém s dopingem nejhorší? Zdroj: Autorka

Pozitivní zjištění po uzavření dotazníku bylo, že na poslední nepovinnou otázku odpovědělo poměrně velké množství lidí, kteří měli potřebu se ještě obsáhleji vyjádřit k danému tématu. Konkrétně se jednalo o 22 osob.

Objevila se tam spousta podnětných názorů k zamyšlení. Mezi ty, které rozhodně stojí za zmínku je např. názor, že se dopuje zejména v touze po lámání rekordů a následné ohromné medializaci těchto výkonů, kterých nezdřídka dosahují právě sportovci díky dopingu. Pokud se nezmění přístup okolí ke sportu z hlediska komercializace a touze po rekordech dopingová situace se nezmění.

Několik názorů se točilo okolo úplně opačných pólů daného problému. V jedné odpovědi shrnuli, že se má doping buď úplně povolit, nebo ještě více zpřísnit kontroly a popřípadě následné tresty.

Vyskytovaly se i velmi rozezlené názory respondentů, kteří volali po co nejvyšších trestech, doživotních zákazech pro dopingové hříšníky apod. Protipól jim dělal respondent, který se rezolutně vymezil proti kolektivní vině a byl pro potrestání jednotlivců.

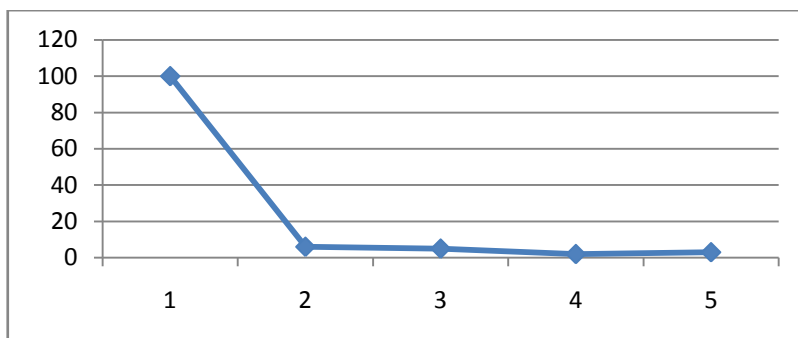
Další respondent vyjádřil věci, které se současné vyšetřovací týmy snaží rozluštit, cituji: „Je to podle mě obsáhlejší problematika. Jelikož se pravděpodobně jedná o státem řízený doping, mělo by dojít k rozluštění celého systému (jak funguje, které osoby co řídí,..) a pak by mělo dojít k potrestání nejen po sportovní stránce (zákaz startu na Olympiádě), ale měli by nést vinu i lidé, kteří stojí za vznikem celého tohoto systému“ Několik respondentů konstatovalo, že jde o velmi důležité sportovní téma, které stojí za zamyšlení. A vyjádřili zájem o výsledky dotazníku.

11.1 Ověření pracovních hypotéz

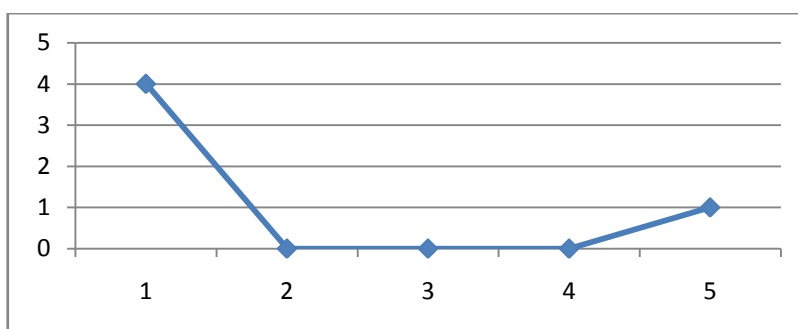
Hypotéza: Respondenti, kteří uvedli, že je pro ně úspěch důležitější, než zdraví, budou pro úplné povolení dopingu ve sportu.

Pět respondentů odpovědělo na otázku směřující na důležitost úspěchu na úkor zdraví, že je pro ně důležitější úspěch. Tedy že označili odpověď 4. Odpověď 5, že je pro ně nejdůležitější úspěch, nezvolil z respondentů nikdo.

První graf znázorňuje četnost výskytu jednotlivých odpovědí v základním souboru respondentů bez těch, kteří odpověděli na otázku číslo 3 čtyřkou. Druhý graf ukazuje výskyt četností u předtím vyřazené skupiny respondentů.

Graf č. 11: Odpovědi všech respondentů, vyjma vybrané skupiny, na otázku č. 7. Zdroj: Autorka

Graf č. 12: Odpovědi vybrané skupiny respondentů na otázku č. 7. Zdroj: Autorka

Porovnání s další otázkou, která se ptala na postoj ohledně úplného povolení dopingu, hypotézu vyvrátila. Respondenti, kteří se přikláněli více k úspěchu, než ke zdraví měli kromě jedné výjimky názor zcela opačný, tedy, že by v žádném případě doping nepovolovali. Pouze jeden respondent uvedl, že by doping povolil. Navíc neměli vybraní respondenti příliš odlišné názory od zbylých respondentů, což dokazují sklony obou grafů. Což ukazuje, že důležitost úspěchu pro respondenta nemá vliv na pozdější odpověď na otázku ohledně povolení, nebo zakázání dopingu ve sportu.

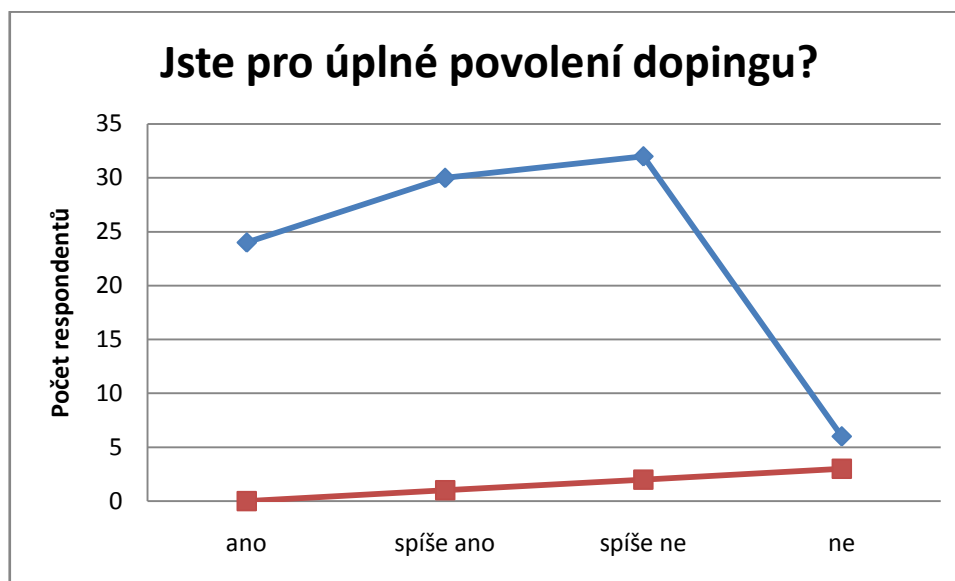
Porovnání však ukázalo zajímavou skutečnost, že respondenti, kteří jdou za úspěchem i na úkor zdraví, mají jasnou představu o (ne)povolení dopingu ve sportu.

Hypotéza: Respondenti, kteří někdy uvažovali o tom, že by užili zakázanou látku zvyšující výkon, budou shovívavější k trestům za dopingové přestupky.

Pokud respondent odpověděl kladně na otázku, zda někdy uvažoval o užití zakázané látky, tedy zadal odpověď „ano“, bude jeho odpověď na otázku číslo osm, tedy zda by byl pro doživotní diskvalifikaci za vážný dopingový přestupek, mírnější (odpovědi: ne, spíše ne).

Na grafu níže vidíme modrou křivku, která reprezentuje respondenty, kteří nikdy neuvažovali o tom, že by si vzali zakázanou dopingovou látku. Červená křivka

reprezentuje osoby, které o tom někdy uvažovali. Tedy respondenty s odpověďmi „ano“ a „ne“ na první dotazníkovou otázku.

Graf č. 13: Sřet dvou skupin respondentů a jejich odpovědí. Zdroj: Autorka

Po srovnání výsledků z dotazníku, můžeme hypotézu prohlásit za platnou. Ze šesti respondentů, kteří odpověděli „ano“, že uvažovali o dopingové látce, jich 50% bylo proti doživotní diskvalifikaci a nikdo nebyl pro. U opačného protipólu 96 respondentů, kteří označili u první otázky „ne“, tedy že nikdy o doping u nevažovali, jich bylo proti diskvalifikaci pouhých 6, tedy 6,52%. Celé tvrzení ilustruje graf č. 13, kde je vidět odlišná tendence odpovědí obou skupin. A ačkoliv je v druhé skupině výrazně méně respondentů četnost odpovědí „ne“ na otázku, zda by byli pro doživotní diskvalifikace dopujících sportovců, je skoro totožná.

11.2 Další výsledky

Po srovnání dotazníků těch respondentů, kteří odpověděli, že někdy uvažovali o užití zakázané látky (odpovědi ano, spíše ano), vyšel překvapivý výsledek ohledně toho, ve kterých sportech se tito respondenti pohybují. U odpovědi „ano“ bylo pět sportovců z kolektivního sportu a pouze dva z individuálního a u odpovědi „spíše ano“ bylo šest kolektivních sportovců a pouhý jeden sportovec provozující individuální sport. Z těchto kolektivních sportovců se dohromady k odpovědi ano přiklánělo šest fotbalistů, což byl v těchto odpovědích nejfrekventovanější provozovaný sport. Jsem si vědoma, že výsledky jsou lehce zkreslené nevyváženým vzorkem respondentů, co se kolektivních a individuálních sportů týká, ale přesto je to zajímavý výsledek na zamyšlení. Zejména

proto, že kontroly v kolektivních sportech nejsou zdaleka tak propracované a přísné, jako v těch individuálních.

Zajímavá možnost se naskytla při porovnávání odpovědí profesionálních sportovců (ať už bývalých, či současných) s rekreačními sportovci, či sportovci, kteří dělají sport závodně bez finanční odměny. Většina odpovědí se shodovala a nebyly tam patrné žádné velké rozdíly, až na jednu výjimku. Tou byla otázka číslo 9, zda si respondenti myslí, že by pomohly vyšší tresty za prokázaný doping, vyčistit sportovní prostředí od dopingu. Výzkumný soubor bez profesionálních sportovců si ve více jak 73% myslí, že ano, nebo spíše ano. A jsou to dvě nejčastější odpovědi těchto respondentů. Profesionální sportovci naopak měli dvě nejčastější odpovědi ne a spíše ne. A to ve více jak 77%. Z deseti profesionálů se 5 vyjádřilo pomocí „spíše ne“, dva pomocí „ne“.

Tato porovnání opět skýtají možnost prohloubení a rozšíření odpovědí respondentů. Proč si to myslí, popřípadě jestli s tím mají nějakou zkušenost apod.

12. Rozhovory

Byly prováděny dva individuální rozhovory. Byli vybráni dva sportovci, kteří by pro danou problematiku, nebo pro jejich názory mohli být zajímaví. Současně byli vybráni, jako zástupci individuálního a kolektivního sportu. Konkrétně biatlonu a fotbalu.

12.1 Rozhovor s Michalem Šlesingerem

Michal Šlesinger byl na rozhovor vybrán pro jeho velkou angažovanost v boji proti doping. A také jako zástupce individuálního sportu. Otázky byly kladeny tak, aby měly návaznost na dotazník a poznatky zjištěné při psaní této práce. Biatlonista Šlesinger byl kontaktován přes sociální sítě, konkrétně přes jeho facebookové stránky. Byl velmi ochotný a svolil, že odpoví na pár otázek týkajících se dopingové problematiky prostřednictvím soukromých zpráv na facebooku.

1. Co je podle Vás nejčastější důvod pro užití dopingové látky?

Profesionální sport je samozřejmě o slávě a o penězích, motivace dosahovat co nejlepších výsledků je tedy zřejmá. Samozřejmě jsou v různých zemích a systémech různě vysoké nároky ať již na zařazení do reprezentace (rozdílná konkurence), nebo na dosahované výsledky v rámci reprezentace. Stejně tak je velmi rozdílné vnímání doping jako součásti sportu, někde je to odsuzováno, tudíž naopak na sportovce vzniká tlak, aby nedopoval, jinde je to víceméně tolerováno bez následného odsouzení provinilců, čímž to naopak láká k využití této možnosti.

2. Kdybyste mohl, jaké tresty byste Rusku a ruským sportovcům udělil na následující velké sportovní akce? (Pokud by se nic zásadního nezměnilo, popřípadě i s ohledem na nejnovější dopingové případy ze zimních olympijských her)

Můj názor je takový, že sportovci v Rusku jsou prostě pouze součástí systému, kde je doping tolerován, nebo dokonce systémově podporován. Domnívám se, že sportovci sami o sobě nemají moc možností volby, konkurence v rámci RF je velká a pokud tam doping není odsuzován, pak je jejich rozhodování tímto silně ovlivněno. Proto si myslím, že tresty pro jednotlivce nic nevyřeší, vždy tam bude zástup sportovců, kteří nahradí ty, které WADA odchytné. Samozřejmě trest pro jednotlivce musí být uložen, nicméně jedinou cestou jak donutit systém, aby netoleroval doping a sám si aktivně

dohlížel na sportovce, aby nedopovali, jsou mnohem přísnější tresty směrem k tomu systému. Musí být natolik demotivační a odstrašující, aby národní federace byla nucena k potírání dopingu místo k jeho podpoře. Rád bych upozornil, že takové nastavení není cíleno čistě na Rusko. Rusko je pouze ukázkou toho, co se může stát, pokud tresty za doping nepřevažují rizika spojená s jeho používáním. Vždy se najdou lidé, kteří nebudou mít dostatečné morální zásady a kteří zvolí cestu “účel svěť prostředky”, u takových lidí nemůže fungovat demotivace typu “budete za vyvrhele”, ale pouze tresty, které skutečně pocítí, jako jsou snížené kvóty, nemožnost pořádat mezinárodní soutěže a další.

3. Myslíte si, že v boji proti dopingu by mohly pomoci vyšší individuální tresty? (O kolektivním/plošném potrestání jste se již vyjadřoval pro MF DNES “bojujeme v biatlonu za tvrdší tresty pro federace za doping.”)

Viz předchozí odpověď, vyšší individuální tresty ovlivní pouze jednotlivce, vyšší tresty pro národní federace naopak pokryjí jak chování systému, tak chování jednotlivců. Jednotlivému sportovci totiž bude jasné, že pokud federaci svým jednáním poškodí, dveře mu zůstanou v budoucnu zavřeny, což by měla být i motivace pro národní federaci takto postupovat, aby vytvářela na sportovce co největší tlak, aby se dopingu vyhnuli. Docházelo by tak vlastně k jakýmsi doživotním trestům v rámci sportu.

4. Měl jste někdy podezření na nějakého biatlonistu (nemusíte jmenovat), že dopuje? Popřípadě jak jste reagoval? A jak by vlastně v takové situaci sportovec měl reagovat?

Samozřejmě měl. Bohužel v takové situaci jako sportovec nic nenaděláte, není možné veřejně obviňovat na základě domněnek, byť se třeba leckdy po nějaké době potvrdily.

5. Jak byste popsal ruskou sportovní mentalitu? Je více ovlivněna národní hrdostí, nebo snad politikou?

Myslím si, že obojím. Národní hrdost vytváří prostředí, ve kterém je ruský sportovec považován za kladnou postavu, ať se děje co se děje. Když ani sportovci, kteří byli naprosto evidentně usvědčeni z dopingu, nejsou odsouzeni, naopak jsou profilováni jako oběti, tak to zároveň otevírá dveře pro propagandu, pro politický populismus, které zase podporují národní hrdost. Začarovaný kruh, dalo by se říct.

12.1.1 Rozbor rozhovoru

U první otázky, co vede sportovce k tomu, aby bral doping, vyjmenoval jedny z nejčastějších důvodů, které jmenovali oslovení respondenti v elektronickém dotazníku. Zmiňuje slávu, peníze, možnost dostat se do reprezentace a co nejlepší výsledky. Zmíněna byla i velmi zajímavá myšlenka, že jde i o prostředí, ve kterém se sportovec pohybuje. Někde se na doping pohlíží skrze prsty a jinde je tolerován, což může být podle Šlesingera, také možným spouštěčem.

Ve druhé otázce se vyjadřuje naopak proti většině z dotazníku. Je pro co nejpřísnější tresty, které musí postihnout, jak jednotlivce, tak celý systém. Podle něho musí tresty odstrašovat od dalšího braní dopingových látek. Mezi tresty, které navrhuje, jsou snížené kvóty a odepření pořádání velkých akcí.

Na třetí otázku už bylo částečně odpověděno v předchozí otázce. Což bylo zapříčiněno tím, že byly Šlesingerovi odeslány otázky elektronickou formou všechny najednou. Každopádně odpověď rozšířil a nabídl řešení, které by podle něho mělo fungovat a to vyšší tresty pro národní federace. Zopakoval, že individuální tresty postihnou pouze jednotlivé sportovce, což je v současné situaci málo. Naopak samotné federace by měly vyvíjet tlak na sportovce, kteří pod ně patří, protože jde i o pověst celé federace, potažmo celého sportu, který zastupují. Toto tvrzení může rozšířit otázka z dotazníku, kde byli respondenti tázáni, ve kterém sportu je to podle nich s dopingem nejhorší. Většina odpověděla: cyklistika a atletika. To je velmi špatná vizitka pro všechny federace zastupující tyto sporty. A mělo by být v jejich zájmu, aby s nastalou situací něco dělali.

V odpovědi na čtvrtou otázku Šlesinger potvrdil, co se stalo i oštěpařce Goldie Soyersové. Soyersová přiznala, že se jednalo o její soupeřku Abakumovovou, která měla enormní nárůsty svalové hmoty i dosažených výkonů, ale nikdo z kompetentních osob s tím nic nedělal. Michal Šlesinger sice nejmenoval, ale řekl, že v některých případech se jeho podezření později potvrdilo. Oba se shodují na tom, že je sportovec v takovéto situaci bezmocný a bez důkazů nezmůže nic.

Na poslední otázku ohledně ruské sportovní mentality nabízí Šlesinger zajímavý úhel pohledu. Problém vidí v tom, že je sportovec v Rusku považován za kladnou postavu a

to bezpodmínečně. Pokud se ukáže, že dopoval, situace je překroucena a on z toho vyjde, jako oběť.

12.2 Rozhovor s Tomášem Rosickým

Tomáš Rosický byl vybrán, jako zástupce kolektivních sportovců. Bylo pravděpodobné, že jeho angažovanost v dané problematice bude menší, než u Michala Šlesingera, proto i otázky musely být přizpůsobeny. Opět byla snaha otázky dávat do souvislostí s elektronickým dotazníkem.

V tomto případě mohl být rozhovor polostrukturovaný, protože probíhal osobně. Otázky nebyly příliš rozváděny vzhledem k časové vytíženosti dotazovaného, ale přesto mohly být některé otázky doplněny, nebo vysvětleny.

Jaký je podle Vás nejčastější důvod, proč sportovec dopuje?

Zcela určitě se chce zlepšit, že potřebuje nějaký boost. Vcelku jednoduchý. Rozhodnou se, že dosáhnou lepšího výsledku tím, že budou podvádět.

Setkal jste se někdy s tím, že by někdo z fotbalistů bral zakázané podpůrné látky?

Nesetkal jsem se s tím za celou moji kariéru, že by někdo úmyslně něco bral. Samozřejmě se hledají cesty, jak se zlepšit, co se například týká regenerace a tak dále, ale všechno legální. Nezažil jsem nikoho, kdo by si vědomě něco vzal.

Překvapilo by Vás, že mi v dotazníku, který jsem pro potřeby této práce dělala, odpovědělo, na otázku zda by někdy sportovci uvažovali o tom, že by vzali doping, souhlasně odpověděli nejvíce kolektivní sportovci a konkrétně fotbalisti a poté basketbalisti?

Fakt? Že by si jako vzali ten doping?

Ano. Otázka byla, jestli by někdy uvažovali o tom, že by vzali dopingovou látku.

Tak já bych si jí nikdy nevzal, protože bych se bál, co by to mohlo udělat s mým zdravím. A třeba hokejisti v tomhle nejsou?

Vyšel mi pouze jeden hokejista, který by o tom uvažoval, ale těch fotbalistů bylo více.

Tak to mě hodně překvapilo.

Jak jste sledoval kauzu ruského dopingu?

Šlo to hodně mimo mě. Takže já nebudu pro vás dobrý zdroj.

To nevádí, to je taky odpověď'. Takže na to nemáte žádný názor?

Tak názor na to samozřejmě mám. S tím, že úplně okrajový a ze vzdálenosti. Něco jsem zaslechl, ale nesledoval jsem to přímo.

Jaký je Váš názor na kolektivní tresty? Jste spíše pro kolektivní tresty? Pro postížení celého ruského týmu? Nebo jestli si myslíte, že jsou lepší individuální tresty?

Je to omezení individualit, kteří jsou čistí. Co se týká dopingu, tak tam je nějaký...
Kolik? Dva roky?

Dva až čtyři.

Já bych to udělal tak, že kdo si něco vědomě vezme, ví, že je to zakázané, tak bych mu zakázal činnost.

13. Diskuse

Největší problém celé kauzy spočívá v rozdílnosti pohledů na celou situaci. Mnoho lidí je pro to, aby se rozhodovalo případ od případu. Další velká část lidí si přeje, aby se na danou věc hledělo, jako na celistvý systém, do kterého byli zapojeni všichni od nejnižších – sportovců, přes úředníky až po vysoce postavené mocnáře.

Proto byla před ZOH v Pchjongčangu povolena odvolání podezřelých sportovců. CAS přihlédl k tomu, že přímé důkazy neexistují. Není však dostatečným přímým důkazem prokázání „zkaženého“ systému v Rusku?

MOV si, dle mého názoru, nepočínal úplně nejlépe, když nezveřejnil veškeré materiály, které měl k dispozici. Stejně tak McLaren se zdráhal odhalit konkrétní jména dopingových hříšníků. Myslím, že transparentnost by smetla ze stolu veškeré pochyby, které teď okolo jednotlivých případů sportovců panují. Podle McLarenovy druhé zprávy se jedná o více jak 1000 sportovců, kteří byli do systému zapojeni. Podle jiných je to ještě větší číslo. Přesto bylo povoleno, že se Rusové mohou v počtu téměř 200 účastnit OH v Pchjongčangu. Dva z nich jsou již z her vyloučeni kvůli doping. Jednomu z nich musela být odebrána medaile. Proto se nabízí otázka: Bylo povolení startu ruských sportovců opravdu správné rozhodnutí?

Smutnou zprávou pro „čisté“ sportovce, kteří baží po spravedlnosti, je, že se jí pravděpodobně u většiny minulých případů nedočkají. Masivní destrukce tisíců vzorků z ruských laboratoří zakryla mnoho stop a přímých důkazů, po kterých CAS tolik baží. Další vzorky se nikdy jako pozitivní neprokážou, díky propracované záměně vzorků moči.

Zarážející pro mě bylo, že česká média celý problém podala velmi okrajově. V zahraničních, zejména západních médiích se dají dohledat tisíce článků, rozebírají McLarenovu zprávu, uvádí její hlavní body, komentují dopingové provinilce. V českých médiích bylo kauze věnováno také dost prostoru, ale spíše v souvislosti např. s vrácením bronzových medailí české biatlonové štafety právě po vyloučení ruských závodnic. Systematičnosti celého případu je věnován menší prostor, než by si zasloužil v českých médiích a to zejména vzhledem k pohnuté československé sportovní minulosti, která si prošla velmi podobným problémem. V České republice, jako by bylo

toto téma tabu. Jako bychom se za něj styděli, ale vždyť právě tím, že o tom mluvíme, se tohoto stigmatu zbavíme.

Na druhou stranu některá proruská media se o problematiku zajímala a publikovala na celou věc svůj názor. Příkladem může být server Sputnik (2018). Ten uvedl informace, že hackerská skupina s názvem Fancy Bears objevila informace, že 13 národních sportovních federací v Kanadě a kanadský národní olympijský výbor v roce 2004 zahájil projekt „Ovládni pódium“. Cíl měl být jasný – odstranit Rusko ze hry o medaile, což podkreslili větou: „nedají-li se soupeři porazit, mají být odstraněni. Kanadčané si zvolili za terč Rusko a postavili se do čela boje proti dopingu v sportu.“

Problém hledejme i u sportovců samotných. Je velmi pravděpodobné, že někteří o tom, že jim byl podáván doping, vůbec nevěděli. Ty teď ponechme stranou. Zaměřme se na sportovce, kteří to brali vědomě. Slyšela jsem spoustu názorů veřejnosti, že by si úspěchu, kdy si „něco vzali“ a vyhráli, vůbec nevážila. Ale realita je o hodně komplikovanější. Doping samotný nepomůže vyhrát závody. V období závodů se dokonce obvykle ani nebere. „Kouzlo“ dopingu spočívá zejména v tom, že si sportovec v přípravě může naordinovat ještě větší zátěž, rychleji regeneruje a tím může rychleji zpět do další zátěže. Vytvoří se tedy díky dopingu lepší podmínky pro sportovní přípravu. Je nutné si uvědomit, že sportovec musí vyvinout i s dopingem ohromné úsilí, spoustu toto obětovat a věnovat se sportu naplno. Proto je pro některé tak komplikované připustit si, že si k úspěchu dopomohli, že jim daný úspěch/medaile apod. nenáleží a že by vše měli vrátit.

Jaké bude další řešení celého problému? Vypadá to, že na Rusko platí jediné tvrdý nátlak a sankce. Opačnou stranou problému je, že za tyto sankce pykají zejména ti „čistí“ sportovci, pokud v Rusku ještě nějakí zbylí.

Pokud se přesuneme k dotazníkovému šetření, můžeme nalézt možné zdroje ovlivnění dotazníku v rozvrstvení respondentů ohledně sportu, který vykonávají, nebo vykonávali. Bylo by zajímavé porovnat výsledky individuálních sportovců a sportovců participujících v kolektivních sportech ve větším a vyrovnanějším počtu. V tomto průzkumu, který nebyl cíleně zaměřen na konkrétní druhy sportů, ukázal zajímavé výsledky ohledně toho, že daleko více o dopingu uvažovali sportovci z kolektivních sportů, zejména fotbalisti.

Možná i rozšiřující otázka hned u první dotazníkové otázky by byla zajímavá. Pokud někdo z respondentů označil „ano“, potažmo „spíše ano“ v otázce na to, zda někdy o užití dopingové látky uvažoval, zeptat se těchto respondentů v rozšiřující otázce, zda tak opravdu učinil. A srovnávat odpovědi těchto respondentů s jejich názory na přísnost trestů, či legalizaci dopingů.

Dotazníky na vzdáleně podobné téma byly vytvořeny, ale vzhledem ke konkrétnějšímu zaměření tohoto dotazníku na problematiku ruského dopingů, které je u veřejnosti nové, se nedají příliš srovnávat. Dá se zaměřit na obecnější otázky, jako například, zda respondent někdy užil doping (uvažoval o užití), kde došli autoři k podobným výsledkům, jako se objevují v tomto dotazníku. (Martinovičová, 2011). Další otázka, která se dá srovnávat, je z elektronického dotazování Martiny Sedláčkové (2014), která se respondentů ptala, co podle nich vede sportovce k užití zakázané látky. Odpovědi byly velmi podobné těm, které se vyskytují v dotazníku diplomové práce. Jedná se hlavně o zlepšení výkonnosti, touha po vítězství aj.

U některých respondentů by bylo zajímavé rozšířit elektronické dotazování na rozhovor na dané téma. Zejména u jednotlivců, kteří měli nějaké extrémní názory, např. že státem řízenému dopingů v Rusku nevěří a že je to pouze manipulace médií s důvěřivými lidmi. Či naopak vyzpovídat osoby, které byly pro co nejtvrďší tresty pro dopingové hříšníky.

14. Závěr

Struktura diplomové práce je poměrně členitá, ale pro obsáhnutí celé problematiky, nezbytná. V této kapitole bude věnována pozornost jednotlivým výsledkům, které budou pro přehlednost rozděleny do samostatných bodů.

Cílem práce bylo objasnit praktické uplatňování antidopingové politiky v ruském sportu, tedy analyzovat a doložit v čem konkrétně došlo k porušení ze strany Ruska, což ilustrují první dva body závěru:

- 1) V práci bylo shrnuto, jakých přestupků a provinění proti mezinárodním úmluvám, se Rusové dopustili. McLaren se věnuje porušování antidopingového kodexu, ale už se nevěnuje porušování ostatních dohod a úmluv. Je proto nutné zdůraznit, že **Rusko mimo jiné porušilo i dohodu o mezinárodní spolupráci, obsažené (nejen) v Mezinárodní úmluvě o dopingů.** Porušena byla velmi závažným způsobem – paděláním výsledků. Zadávání chybných a matoucích výsledků do kontrolních databází, ze kterých čerpá celý zbytek sportovního světa.
- 2) Část práce je ovlivněna nedostatečnou transparentností a nejasnou strukturou, která v Rusku, v jednotlivých organizacích panuje. S podobným problémem se potýkají i vyšetřovací týmy. Není tak možné přesně ukázat na jasného viníka, ať už se bavíme o funkcionářích, vládních úřednících či sportovcích.
- 3) Dalším výstupem diplomové práce je sumarizace informací ohledně odebírání a následném vracení olympijských medailí ruským sportovcům. Tato sumarizace poskytuje náhled, jak moc dopingové kauzy ovlivnily medailové pořadí i osudy jednotlivých sportovců.
- 4) Práce se zabývá i sankcemi, které byly na Rusko uvaleny. Ačkoliv se názory na adekvátnost trestů sportovní veřejnosti liší, práce obsahuje vyjádření respondentů, kteří odhalili svůj osobní názor. Většina se shoduje, že **vyloučení Ruska, jako samostatné země, ze ZOH bylo adekvátní.** Na druhou stranu se většina respondentů domnívá, že **trestat kolektivní vinou plošně všechny ruské sportovce, není správné rozhodnutí.**
- 5) Je vidět, že nejasnosti ohledně řešení celé situace panují i v soudním prostředí. Původně bylo na základě McLarenovy zprávy obviněno 43 ruských sportovců. Tito sportovci byli obviněni z užívání dopingů a byly jim uděleny doživotní

tresty. 42 sportovců podalo odvolání k CAS. CAS zrušil původní tresty 39 sportovcům, pro nedostatek přímých důkazů. 28 z nich bylo zařazeno zpět do výsledkových listin, ze kterých byli původně odebráni. Jedenácti z nich byl zrušen doživotní trest, který byl nahrazen zákazem startu na nadcházejících OH. Zbylé případy byly zatím odloženy, vzhledem k ukončení sportovních kariér aktérů.

Rozhodnutí CAS se opět shoduje s převažujícím názorem respondentů o projednávání případů jednotlivých sportovců a odstoupení od kolektivní viny. Naopak s rozhodnutím nesouhlasí MOV, který se obává, že toto rozhodnutí bude mít negativní dopad na budoucnost boje proti dopingui.

- 6) Závěrečným výsledkem byly i rozhovory s významnými osobnostmi českého sportu. Rozhovor s Michalem Šlesingerem byl velmi přínosný a zajímavý. Biatlonista nabízel poměrně zajímavá řešení celého problému. Rozhovor s Tomášem Rosickým nabídl opačný pohled sportovce z kolektivního sportu na danou problematiku.

Citace:

1. Anabolic Steroids. *CESAR: Center for Substance Abuse Research* [online]. Maryland, 2013 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.cesar.umd.edu/cesar/drugs/steroids.asp>
2. ARISF: Empowering Sport Diversity. *About Arisf* [online]. c2015 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://www.arisf.org/our-mission.aspx>
3. *Basic Texts*. Paris: UNESCO, 2012.
4. BOROVIČKA, Zuzana. IRozhlas. *Ruský olympijský výbor podpoří sportovce, kteří pojedou na hry do Pchjongčchangu* [online]. Moskva, 2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/sport/zimni-sporty/rusky-olympijsky-vybor-podpori-sportovce-kteri-pojedou-na-zimni-olympiadu-do_1712121134_bor
5. BROWN, Andy. Analysis: IOC delays decision on blanket ban for Russian athletes. *The Sports Integrity Initiative* [online]. 2016 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://www.sportsintegrityinitiative.com/analysis-ioc-delays-decision-on-blanket-ban-for-russian-athletes/>
6. Co je to doping. *Antidopingový výbor ČR* [online]. 2018 [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/vzdelavani_materialy_doping.php
7. DAVIS, Matt. Olympic medals: The tricky job of reallocating - and getting them back. *BBC Sport* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/sport/athletics/40746615>
8. Doping? Rusko je bez viny, tvrdí Mutko. A ukázal na MOV a agenturu WADA. *IDNES.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: https://oh.idnes.cz/doping-soci-vitalij-mutko-09k-/sport_oh.aspx?c=A171123_141821_sport_oh_tof
9. ED. BY HANDE SARIKAYA . PROJECT OF THE EUROPEAN UNION. *Congressmanual: Biomedicals side effects of doping : International symposium, october 21st, 2006, Munich, Germany*. München: Technische Univ, 2007. ISBN 9783000220814.
10. EU a Evropská KOMISE. *Bílá kniha o sportu*. Lucemburk: EUR-OP, 2007. ISBN 9789279065477.

11. Fancy Bears objevila skutečné cíle McLarenovy zprávy. *Sputnik: Česká republika* [online]. 2018 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://cz.sputniknews.com/svet/201802086743282-fancy-bear-mclaren/>
12. FLEMR, Libor, Jiří NĚMEC a Ondřej NOVOTNÝ, ed. *Pohybové aktivity ve vědě a praxi: konferenční sborník u příležitosti 60. výročí založení Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze : (Praha, 19. – 21. června 2013)*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2621-5.
13. FOJTÍKOVÁ, Lucie, Sandra GÖSELOVÁ a Barbora HOLUBOVÁ. Anabolické androgenní steroidy: Nebezpečí v doplňcích stravy. *Chemické listy*. Praha, 2015, (109), 913-917.
14. FORDYCE, Tom. Goldie Sayers: British javelin thrower retires with 'deep sense of injustice'. *BBC Sport* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/sport/athletics/39787909>
15. FUSEK, Martin. *Biologická léčiva: teoretické základy a klinická praxe*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3727-0.
16. GROHMANN, Karlos. Factbox: The IOC, WADA, CAS and the Russian doping story explained. *Reuters* [online]. Pyeongchang, 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-olympics-2018-doping-factbox/factbox-the-ioc-wada-cas-and-the-russian-doping-story-explained-idUSKBN1FS16P>
17. HistoricalTimeline: History of Performance Enhancing Drugs in Sports. *Procon.org: THE LEADING SOURCE FOR PROS & CONS OF CONTROVERSIAL ISSUES* [online]. Santa Monica, 2018 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <https://sportsanddrugs.procon.org/view.timeline.php?timelineID=000017#1960-1989>
18. History of the CAS. *CAS* [online]. Lausanne [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html>
19. HYJÁNEK, Jiří, Dalibor PASTUCHA a Radek VODIČKA. Možnosti genetického testování sportovní výkonnosti u dospělých sportovců. *Medicina pro praxi*. 2015, **12**(1), 39-41.
20. CHAPPELET, J.-L a Brenda. KUBLER-MABBOTT. *The International Olympic Committee and the Olympic system: the governance of world sport*.

- New York: Routledge, 2008. Global institutions series. ISBN 978-0-203-89317-3.
21. Charles E. Yesalis, History of Doping in Sport, *International Sports Studies*, 2002, vol. 24, no.1, p.43,44
  22. International standards. *World Anti-doping Agency* [online]. 2018 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/international-standards>
  23. International Sport Federation. *Olympic* [online]. c2018 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/ioc-governance-international-sports-federations>
  24. JESCHKE, J., J. NEKOLA a J. CHLUMSKÝ. Doping v číslech a komentářích. *Medicina Sportiva Bohemica & Slovaca*. 2002, **11**(1), 1-20.
  25. KOŘÍNKOVÁ, Markéta. Ohlédnutí za rozhodovací činností arbitrážního soudu pro sport při OH v Riu. *Epravo.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://tablet.epravo.cz/9-2016/komentare-ohljednuti-za-rozhodovaci-cinnosti-arbitrazniho-soudu-pro-sport-pri-oh-v-riu/>
  26. KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 8071795321.
  27. KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.
  28. LEFENDA, Filip. Tohle už nikdy nedělej! Rusové nenávidí Šarapovovou za nevinnou fotku. *Tenisovýsvět.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.tenisovysvet.cz/article/detail/5784--tohle-uz-nikdy-nedelej-rusove-nenavidi-sarapovovou-za-nevinnou-fotku>
  29. M. KREMENIK, S. ONODERA, M. NAGAO, O. YUZUKI, S. YONETANI. A Historical Timeline of Doping in the Olympics (Part 1 1896-1968), 2006, Vol. 12, No. 1, p. 20
  30. MACEK, Tomáš. Zakrýt doping lépe než jiní. Tak hrají Rusové. *MF DNES*. 2018, , 13.
  31. MACH, Ivan. *Doplňky stravy: jaké si vybrat při sportu i v každodenním životě*. Praha: Grada, 2012. Fitness, síla, kondice. ISBN 978-80-247-4353-0.
  32. Make a Word Cloud. *Word It Out* [online]. c2018 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <https://worditout.com/word-cloud/create>
  33. MAREK, Josef. *Farmakoterapie vnitřních nemocí*. 4., zcela přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2639-7.

34. MARTINOVIČOVÁ, Tereza. *Doping ve sportu*. Praha, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce PhDr. Vladimír Janák, CSc.
35. MCCANN, Michael A. *The Oxford handbook of American sports law*. New York: Oxford University Press, 2018. ISBN 9780190465957.
36. MCLAREN, Richard. *The Independent Person 2nd Report*. Montréal: WADA, 2016.
37. MCLAREN, Richard. *The Independent Person Report*. Montréal: WADA, 2016.
38. MENEZES, Jack de. Winter Olympics 2018: Russian curler Alexander Krushelnitsky faces anti-doping case, Cas announces. *Independent* [online]. 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/sport/olympics/winter-olympics/winter-olympics-2018-pyeongch-ang-russian-curler-alexander-krushelnitsky-failed-drugs-test-a8217196.html>
39. MERODE, Prince A. de a P. SCHAMACH. *Harmonisation of Methods and Measurements in the Fight against Doping*. Luuxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1999. ISBN 92-828-7878-3.
40. *Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování*. Quebec: World Anti-Doping Agency, 2015
41. *Mezinárodní úmluva proti doping ve sportu*. Sběrka mezinárodních smluv ČR č.58, roč. 2007.
42. Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu. *Antidopingový výbor ČR* [online]. Paříž: UNESCO, 2005 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/mezinarodni_umluva_proti_dopingu_ve_sportu_UNESCO.pdf
43. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Rada Evropy* [online]. 2012 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/lidska_prava/podpora_lp_a_de_mokracie/hlavni_institute_a_fora/zakladni_informace.html
44. Národní muzeum, Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, Fotoarchiv, inv. č. 30134.

45. NÁROŽNÝ, Matěj. Doping ve sportu. *Background Report*. 2017, roč. 3, č. 23, s. 5-6.
46. NEKOLA, Jaroslav. *Doping a sport*. Praha: Olympia, 2000. ISBN 80-7033-137-2.
47. NEKOLA, Jaroslav. *Prevence dopingu ve sportu: učební texty pro trenérskou školu FTVS UK v Praze*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2008. ISBN 978-80-86317-56-4.
48. Olympics. *National Olympic Committees (NOCS)* [online]. c2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/text/24--mov>
49. *Olympijská charta*. Lausanne: Mezinárodní olympijský výbor, 2016
50. Pantani, Ullrich a mnoho dalších. Tour 1998 prodchl doping. *Česká televize* [online]. 2013 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/ostatni/235806-pantani-ullrich-a-mnoho-dalsich-tour-1998-prodchl-doping/>
51. PASTUCHA, Dalibor, Jana MALINČÍKOVÁ a Renata TICHÁ. Rizika sportovní aktivity v dětském věku. *Pediatric pro praxi*. 2010, 11(4), 224-227.
52. PASTUCHA, Dalibor. *Tělovýchovné lékařství*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2861-1.
53. PAVLÍČEK, Tomáš. Sportovní právník Štoviček: Rozhodnutí MOV je nešťastné, ruský doping měl být vyřešen už dávno. *IROZHLAS* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/olympijske-hry/sportovni-pravnik-stovicek-rozhodnuti-mov-je-nestastne-rusky-doping-mel-byt-1801231913_vman
54. PLAMÍNEK, Jiří. *Týmová spolupráce a hodnocení lidí*. Praha: Grada, 2009. Manažer. ISBN 978-80-247-2796-7.
55. Prevence dopingu. *Technische Universität München* [online]. München: Lehrstuhlfür Sport undGesundheitsförderung, 2008 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: http://www.doping-prevention.com/fileadmin/files/Teaching_material/cs/Basic_Handout_cs.pdf
56. Průlomový verdikt! CAS zrušil doživotní tresty za doping pro ruské olympioniky. *Sport.cz* [online]. Lausanne, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/957302-prulomovy-verdikt-cas-zrusil-dozivotni-tresty-za-doping-pro-ruske-olympioniky.html>

57. Richard McLaren. *Western Law* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://law.uwo.ca/about_us/faculty/richard_mclaren.html
58. ROSEN, Daniel M. *Dope: a history of performance enhancement in sports from the nineteenth century to today*. Westport, Conn.: Praeger, 2008. ISBN 978-0-313-34520-3.
59. Russia doping coach Viktor Chegin loses appeal against life ban. *The Indian Express* [online]. Moscow, 2016 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://indianexpress.com/article/sports/sport-others/russia-doping-coach-viktor-chegin-loses-appeal-against-life-ban-2997491/>
60. Russian Athlete Says Banned Coaches Continue Working. *Radio Free Europe/Radio Liberty* [online]. Russia, 2017 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/russia-athlete-dmitriyev-banned-coach-kazarin-doping/28249822.html>
61. Russian athletics coach Vladimir Mokhnev has been banned for 10 years, the Court of Arbitration for Sport has announced. *MailOnline* [online]. 2016 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/sport/sportsnews/article-4062912/Yuliya-Stepanova-s-former-coach-Vladimir-Mokhnev-given-10-year-ban-athletics.html>
62. Russian bobsledder Sergeeva admits to doping at Olympics. *USA TODAY* [online]. Pyeongchang, 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.usatoday.com/story/sports/olympics/2018/02/24/russian-bobsledder-sergeeva-admits-to-doping-at-olympics/110777902/>
63. Russian doping: Whistleblower Grigory Rodchenkov will testify but life under 'serious threat'. *BBC: Sport* [online]. 2018 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/sport/winter-sports/42674331>
64. Science Daily: Your source for the latest research news. *Doping in sports and society: a growing problem* [online]. 2016 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.sciencedaily.com/releases/2016/07/160726094224.htm>
65. SEDLÁČKOVÁ, Martina. Doping. *Vyplnto.cz* [online]. 2014 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/problematika-dopingu/>

66. *Seznam zakázaných látek a metod dopingu pro rok 2018*. Světový antidopingový kodex. Příloha I – Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu.
67. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. Praha: Antidopingový výbor České republiky, 2014.
68. *Social and Economic Development: v.3*. Oxford: EOLSS Publishers Co, 2010. ISBN 9781848268111.
69. STRECKOVÁ, Yvonne. *Řízení a rozhodování ve veřejném sektoru: Teze k vybraným problémům*. Brno, 2005. Skripta. MU Brno.
70. *Studia Kinanthropologica*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy a sportu, 2016, 17(3). ISSN 1213-2101.
71. SUCHAN, Jan. Rusové na olympiádě: bez hymny, bez vlajky a s neutrálním oblečením. Chystají bojkot? *IRozhlas* [online]. Lausanne, 2017 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/rusove-na-olympiade-bez-hymny-bez-vlajky-a-s-neutralnim-oblecenim-chystaji_1712061030_jgr
72. Světový antidopingový kodex: Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování, Mezinárodní standard pro terapeutické výjimky. *Antidopingový výbor ČR* [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR, 2015 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/svetovy_antidopingovy_kodex_2015_testovani_vyjimky.pdf
73. ŠRÁMKOVÁ, Liběna. Objektivní odpovědnost v dopingových kauzách. *Česká společnost sportovního práva, z. s.* [online]. 2013 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.casl.cz/objektivni-odpovednost-v-dopingovych-kauzach>
74. The Association of Summer Olympic International Federations. *About ASOIF* [online]. c2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://www.asoif.com/about-asoif>
75. The Russian Government. *Federal Security Service* [online]. Moscow [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://government.ru/en/department/113/>

76. UNESCO [online]. © 2017 [citováno 25. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/physical-education-and-sport/about-physical-education-and-sport/>
77. Union of International Associations. *International Olympic Committee (IOC)* [online]. 2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://uia.org/s/or/en/1100022565>
78. Verner Møller. Knud Enemark Jensen's Death During the 1960 Rome Olympics: A Search for Truth?. *Sport in History*, December 2005, Vol. 25, No. 3 pp. 452-471
79. Vrátil medaili? Radši ji vyhodím na smetišť, tvrdí Ruska. *Týden.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/zimni-sporty/biatlon/vratit-medaili-radsi-ji-vyhodim-na-smetiste-tvrdi-ruska_456579.html
80. WADA: Introduces ADAMS. *International World Games Association* [online]. 2011 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.theworldgames.org/news/The-World-Games-17/wada-introduces-adams-28>
81. WALKER, Shaun. The Guardian. *FSB: Vladimir Putin's immensely powerful modern-day KGB* [online]. 2013 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2013/oct/06/fsb-putins-modern-day-kgb>
82. Who we are. *World Anti-doping Agency* [online]. 2018 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>
83. *World Anti-doping Agency* [online]. c2018 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en>
84. ZACCARDI, Nick. List of Russia Olympic medals stripped: new Sochi medal standings. *NBC Sports* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://olympics.nbcsports.com/2017/11/27/sochi-olympic-medal-standings-russia-medals-stripped-doping/>
85. Zvláštní důraz na první dvacítku i Rusy. Dopingové kontroly budou cílené, řekl Bach. *Česká televize* [online]. 2017 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/ostatni/363517-zvlastni-duraz-na-prvni-dvacitku-i-rusy-dopingove-kontroly-budou-cilene-rekl-bach/>

86. ОБЩЕРОССИЙСКИЕ АНТИДОПИНГОВЫЕ ПРАВИЛА. *RUSADA*
[online]. Moskva: RUSADA, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z:
<http://rusada.ru/upload/iblock/b4f/32eccfe21e8e5de73e48a5927ca36d21.pdf>

Přílohy:

Příloha č. 1:

Sample No.	Results	ADAMS Results
1	desoxymethyltestosterone (Madol) traces	Negative Findings
2	oral turinabol (DHCMT) 150,000, oxandrolone (Anavar) 20,000	Negative Findings
3	oral turinabol 450,000	Negative Findings
4	oral turinabol 45,000	Negative Findings
5	methasterone 140,000, oral turinabol 20,000, desoxymethyltestosterone 20,000	Negative Findings
6	T/E = 10, desoxymethyltestosterone 40,000	Negative Findings
7	cannabinoids JWH-018 (200,000), nandrolone 1 ng/ml, oral turinabol 12,000	Negative Findings
8	desoxymethyltestosterone 300,000	Negative Findings
9	methasterone 14,000; drostanolone 1,800,000	Negative Findings
10	methasterone 140,000; oral turinabol 350,000; oxandrolone 6,000; desoxymethyltestosterone 25,000	Negative Findings
11	desoxymethyltestosterone 25,000	Negative Findings
12	methasterone 230,000; oral turinabol 10,000; desoxymethyltestosterone 30,000	Negative Findings
13	T/E = 4.2; desoxymethyltestosterone 120,000	Negative Findings
14	oxandrolone 200000	Negative Findings
15	oral turinabol 10000, boldenone, 1-testosterone (5 ng/ml)	Negative Findings
16	oxandrolone 20000, boldenone, 1-testosterone (5 ng/ml)	Negative Findings
17	dehydroepiandrosterone (=DHEA), androsterone (500 ng/ml), boldenone (20 ng/ml)	Negative Findings
18	methyltestosterone (5ng/ml)	Negative Findings
19	oxandrolone 20000, oral turinabol 20000	Negative Findings
20	dehydroepiandrosterone (=DHEA), nandrolone (3ng/ml)	Negative Findings

21	clean, EPO analysis not finished	Negative Findings
22	boldenone 0.8ng/ml; 1-testosterone 1 ng/ml; methylhexaneamine 120 ng/ml	Negative Findings
23	boldenone 0.3 ng/ml; 1-testosterone 0.3 ng/ml; methylhexaneamine 60 ng/ml	Negative Findings
24	boldenone 0.4 ng/ml; 1-testosterone 0.6 ng/ml; methylhexaneamine 90 ng/ml	Negative Findings
25	boldenone 0.6 ng/ml; 1-testosterone 0.7 ng/ml	Negative Findings
26	boldenone 1 ng/ml; 1-testosterone 20 ng/ml	Negative Findings
27	methasterone 20,000; oralturinabol 3,500	Negative Findings
28	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
29	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
30	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
31	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
32	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
33	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
34	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
35	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
36	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
37	oralturinabol 740,000	Negative Findings
38	oralturinabol 20,000	Negative Findings
39	oralturinabol 4,000	Negative Findings
40	oralturinabol 200,000; oxandrolone 5,000	Negative Findings
41	T/E = 4.2	Negative Findings
42	EPO analysis ordered, nor finished	ATF / T/E ratio > 4 (R) - S1.1B Endogenous AAS
43	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
44	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
45	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings

46	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
47	T/E = 6	Negative Findings
48	methasterone 25,000; drostanolone 3,600,000	Negative Findings
49	T/E = 4; desoxymethyltestosterone 60,000	Negative Findings
50	probably dehydroepiandrosterone, EPO analysis ordered,nor finished	Negative Findings
51	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
52	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
53	EPO analysis ordered, nor finished	Negative Findings
54	oralturinabol 15,000	Negative Findings
55	nandrolone 3 ng/ml; oralturinabol 50,000; oxandrolone 8,000	Negative Findings
56	oralturinabol 4,000	Negative Findings
57	methasterone 90,000; oralturinabol 12,000; desoxymethyltestosterone 10,000	Negative Findings
58	methasterone 160,000; oralturinabol 400,000; oxandrolone 5,000; desoxymethyltestosterone 15,000	Negative Findings
59	oralturinabol 590,000	Negative Findings
60	oxandrolone 12,000	Negative Findings
61	oxandrolone 19,001	Negative Findings
62	oralturinabol 45,000; oxandrolone 1,800	Negative Findings
63	oralturinabol 30,001	Negative Findings
64	methyltestosterone 30,000	Negative Findings
65	oralturinabol 4,000; boldenone 8,000 (0.6 ng/ml); 1-testosterone 15,000 (2 ng/ml)	Negative Findings
66	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
67	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings
68	EPO analysis ordered, nor finished, the rest is clean	Negative Findings

Příloha č. 2 – Dotazník

Vážení respondenti,

tento dotazník je sestaven pro potřeby výzkumného šetření diplomové práce s názvem „Antidopingová praxe v řízení ruského sportu“. Pomocí dotazníku bych ráda zjistila názory (zejména) sportovců na dopingovou problematiku.

Vyplnění dotazníku je anonymní a dobrovolné. Získaná data budou použita pouze pro potřeby zmiňované diplomové práce.

Za vyplnění dotazníku předem děkuji.

Kateřina Ornstová

- 1. Uvažoval/a jste někdy o tom, že byste užil/a zakázanou látku zvyšující výkon?**
  - a) ano**

  - b) spíše ano**

  - c) spíše ne**

  - d) ne**

- 2. Souhlasíte s tvrzením, že v některých sportech to bez dopingu nejde?**
  - a) ano**

  - b) spíše ano**

  - c) spíše ne**

  - d) ne**

3. Na kolik je pro Vás důležitý úspěch na úkor zdraví? Klikněte na čísla 1-5, kdy 1 znamená, že zdraví je nejdůležitější a 5 znamená, že úspěch je nejdůležitější:

1   2   3   4   5

4. Slyšeli jste o problematice ruského dopingu?

ANO   NE

5. V případě ruských sportovců mají být potrestáni všichni nebo jen ti, kteří měli pozitivní dopingové testy? Vyjádřete svůj názor na stupnici 1-5, kdy 1 znamená, že se přikláníte ke kolektivní vině a 5 znamená, že jste pro potrestání jednotlivců.

1   2   3   4   5

6. Myslíte si, že je vyřazení Ruska ze zimních olympijských her přísné? 1 znamená adekvátní, 5 je přísné.

1   2   3   4   5

7. Jste pro úplné povolení dopingu ve sportu? 1 - určitě ne, 5 - určitě ano.

1   2   3   4   5

8. Myslíte si, že za vážný dopingový přestupek (anabolika, podvádění) by měl být sportovec doživotně diskvalifikován?

a) ano

b) spíše ano

c) spíše ne

d) ne

9. Myslíte si, že vyšší tresty za prokázaný doping by pomohly sport od dopingu očistit?

a) ano

b) spíše ano

c) spíše ne

d) ne

10. Jaké jsou podle Vás nejčastější důvody pro to, že sportovec užije dopingovou látku?

11. Co si představujete pod pojmem „státem řízený doping“?

12. Ve kterém sportu je podle Vás problém s dopingem nejhorší?

13. Uveďte Váš věk:

14. Uved'te Vaše pohlaví:

Muž   Žena

15. Jaký provozujete (provozovali jste) sport?

16. Na jaké nejvyšší úrovni jste tento sport provozovali?

Soutěžně (aktivně se účastním soutěží, závodů, turnajů apod.)

Rekreačně (občas zajdu na trénink, neúčastním se soutěží, závodů, turnajů apod.)

Profesionál (mám za to finanční ohodnocení)

Nikdy jsem sport neprovozoval

17. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Vysokoškolské

Vyšší odborné

Středoškolské

Základní

18. Prostor pro Vaše vyjádření k danému tématu, popřípadě k dotazníku samotnému: